Beleids- en begrotingstoelichting
JUSTITIE EN HANDHAVING
Begrotingsuitvoering 2024

Zuhal Demir
Vlaams Minister van Onderwijs, Justitie en Werk

INHOUDSTAFEL

I. INLEIDING DOOR DE MINISTER 5
II. SAMENVATTING 6
III. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN 8
1. Transversale en horizontale doelstellingen 8
IV. BELEIDSVELD OPGROEIEN 9
Inhoudelijk structuurelement JEUGDDELINQUENTIERECHT 9
1.1 Strategische en operationele doelstellingen 10
SD 1: Een krachtdadig en responsabiliserend jeugddelinquentiebeleid 10
OD 1.1: Het decreet jeugddelinquentierecht implementeren 10
OD 1.2: Bijkomende initiatieven voor een evidence-based aanpak van minderjarige delictplegers 13
1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar 15
Inhoudelijk structuurelement JUSTITIE EN HANDHAVING 15
1.1 Strategische en operationele doelstellingen – cluster Justitie 17
SD 1: Slachtoffers centraal in het Vlaams beleid 17
SD 2: Maximaal inzetten op het beperken van recidive en het bevorderen van re-integratie 19
OD 2.1: Een zinvol hulp- en dienstverleningsaanbod voor gedetineerden en geïnterneerden op maat 19
OD 2.2: Het elektronisch toezicht als gemeenschapsgerichte straf of maatregel 21
OD 2.3: De rol van de justitiehuizen in de gerechtelijke keten versterken en volop inzetten op indicatiestelling, risicotaxatie en risicomanagement 22
OD 2.4: Een snelle, kordate en consequente opvolging en responsabiliserende begeleiding van daders 23
OD 2.5: De nodige aandacht voor daders met multi-problematieken 25
OD 2.6: Een structurele aanpak van radicalisering 26
SD 3: Een laagdrempelige, kwalitatieve en efficiënte juridische eerstelijnsbijstand 27
SD 4: Maximale optimalisatie van de werkprocessen 28
OD 4.1: Versterking van de samenwerking van de justitiehuizen en het VCET met justitie, politie, hulpverlening en lokale besturen 28
OD 4.2: Ontwikkeling van een evidence-based beleid 29
OD 4.3: Digitalisering met het oog op een betere doorstroming van informatie en uitwisseling van gegevens 30
OD 4.4: Maximale aanpassing van de organisatie aan de hervormde gerechtelijke arrondissementen 32
1.2 Strategische en operationele doelstellingen – cluster Handhaving 33
SD 1: Het strafrechtelijk en veiligheidsbeleid wordt op elkaar afgestemd 33
OD 1.1: Coördinatie tussen het Vlaams en federaal veiligheidskader 33
OD 1.2: Monitoring en evaluatie van strafrechtelijke en bestuurlijke prioriteiten 33

OD 1.3: Stroomlijnen van het strafrechtelijk- en bestuurlijk handhavingsbeleid....33
OD 1.4: Aanpak inspectiediensten stroomlijnen....34
OD 1.5: De Europese onderzoeken tegen fraude in Vlaamse aangelegenheden coördineren via een interfederaal AFCOS....34
SD 2: Implementatie en uitbreiding kaderdecreet bestuurlijke handhaving....35
OD 2.1: Evaluatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving....35
OD 2.2: Implementatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving....35
OD 2.3: Tweede decreet inzake bestuurlijke maatregelen....35
SD 3: Vlaanderen zet volop in op de bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad....35
OD 3.1: Een decretaal kader ontwikkelen om tot een uniforme en gestroomlijnde aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad te komen....35
OD 3.2: Samenwerkingsakkoorden afsluiten voor een vlotte informatiedeling....36
OD 3.3: Inzetten op lokale samenwerkingsverbanden en ondersteuning....36
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar....36
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)....37
1.3.2. DAB's....48
1.3.3. Overige entiteiten onder gezag....48
1.3.4. Overige entiteiten onder toezicht....48
VI. BELEIDSVELD BESTUURSRECHTSPRAAK....49
Inhoudelijk structuurelement BESTUURSRECHTSPRAAK....49
1.1 Strategische en operationele doelstellingen....51
SD 1: Uitbouwen van de Vlaamse bestuursrechtspraak als hoeksteen in Vlaanderen....51
OD 1.1: Digitaliseren van de procesvoering bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges....51
OD 1.2: Verder professionaliseren en optimaliseren van de Dienst van de Vlaamse Bestuursrechtscolleges....52
OD 1.3: Verder optimaliseren van de bestuursrechtspraakregels....53
OD 1.4: Onderzoeken van de mogelijkheid om te evolueren naar één Vlaams bestuursrechtscollege....54
1.2.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)....55
1.2.2. DAB's....55
1.2.3. Overige entiteiten onder gezag....55
1.2.4. Overige entiteiten onder toezicht....55
VII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD....55
1. Apparaatskredieten....55
2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld....62
VIII. LIJST MET AFKORTINGEN....63
IX. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'....65

X. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET PARLEMENT' 72
XI. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF' 73
XII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'.....77
XIII. BIJLAGE 'METADATA-FICHES PER INDICATOR'.....78

I. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Het einde van een legislatuur is terugkijken en vooruitzien. Dat is dan ook wat u in deze beleids- en begrotingstoelichting mag verwachten. De Vlaamse Justitie heeft in korte tijd haar expertise uitgebouwd en speelt haar rol in het justitielandschap met verve naast de federale partner. We spelen in op de hiaten die al decennia lang onaangeroerd zijn blijven liggen en zijn steeds alert om antwoorden te bieden op hedendaagse fenomenen. Kracht, alertheid en flexibiliteit zijn nodig om de veiligheid van de Vlaming te beschermen.

De focus op slachtoffers was, is en blijft dan ook het absolute speerpunt van het Vlaams justitiebeleid. Zowel het voorkomen, beschermen als begeleiden van slachtoffers was het afgelopen jaar een belangrijke opdracht. We doorbreken taboes, zetten via de oprichting van het slachtofferalarm technologie in om slachtoffers te beschermen en verlagen de drempel om hulp te zoeken. Tegelijkertijd werden de Veilige Huizen verder uitgebouwd en kon het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag een 1000tal slachtoffers helpen in haar eerste jaar.

Tegelijkertijd moeten we investeren in daders om nieuwe slachtoffers te voorkomen. Dat deden we door de oprichting van de zedenunit 'Feniks' die Vlaanderen samen met het gevangeniswezen organiseert in de gevangenis van Dendermonde. Hier ligt de klemtoon op het aanklampend behandelen van daders tijdens detentie en dit met het oog op een verderzetting van deze behandeling na detentie. Onderzoek toont namelijk dat na behandeling er 37% minder kans is op herval. Deze wetenschappelijke aanpak is al jaren gekend maar kreeg onder impuls van de Vlaamse Justitie ook eindelijk uitwerking in de praktijk.

Voor jongeren die een misdrijf plegen, breidden we de waaier aan mogelijkheden waarover een jeugdrechter beschikt verder uit. Voortaan is het mogelijk om hen vanaf twaalf jaar onder elektronisch toezicht te plaatsen wat een zeer intensieve opvolging mogelijk maakt. Deze samenwerking tussen het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht en het agentschap Opgroeien kan reeds op zeer veel bijval rekenen binnen de magistratuur en zal dan ook in navolging van het pilootproject te Antwerpen verder in heel Vlaanderen worden uitgerold.

Wat handhaving betreft, zorgde ik in 2024 voor de verdere implementatie van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving en de uitrol van het Vlaams Handhavingsplatform. Binnen de Dienst Bestuursrechtscolleges (DBRC) werd verder werk gemaakt van eenvoudigere procedures en kortere doorlooptijden.

Dit is maar een greep uit het totale aanbod aan realisaties die u in dit document kan terugvinden. Het mag duidelijk zijn dat Vlaanderen een gamechanger is binnen justitie. Het moet en dan ook onze ambitie zijn om dit te blijven en toonaangevend te zijn voor de toekomst.

Veel leesplezier

Zuhal

II. SAMENVATTING

Met dit document evalueer ik de beleids- en begrotingstoelichting naar aanleiding van de begrotingsuitvoering 2024. Het volgt de strategische en operationele doelstellingen van mijn vorige beleidsnota Justitie en Handhaving 2019 – 2024. Ik kijk terug op mijn verwezenlijkingen tijdens mijn eerste legislatuur als Vlaams minister voor Justitie en Handhaving.

In 2024 heb ik mij opnieuw sterk ingezet om de aandacht voor de noden van **slachtoffers** te verhogen en slachtoffers de best mogelijke ondersteuning te bieden. Het aantal slachtoffers dat geholpen wordt door slachtofferonthaal is nog nooit zo hoog geweest en de rol van onze justitieassistenten slachtofferonthaal heb ik vorig jaar stevig laten verankeren in de wetgeving. Het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag draait inmiddels op volle kracht en ook de Commissie Historisch Misbruik bereikt meer en meer slachtoffers. Na mijn vele pleidooien zijn we er ook in geslaagd om de rechten van slachtoffers meer op de federale agenda te krijgen. Daarnaast startte ik vorig jaar met de toepassing van het slachtofferalarm, zodat slachtoffers nog meer bescherming kunnen krijgen. Het samenwerkingsakkoord slachtofferzorg werd ook vernieuwd.

Vanuit Vlaanderen zijn we steeds meer de trekkende kracht geworden in de re-integratie van zowel meerderjarige als **minderjarige daders**. Zo werd het jeugddelinquentiedecreet aangepast om verschillende innovatieve praktijken mogelijk te maken, zoals de elektronische monitoring van minderjarigen en kort verblijf in de gemeenschapsinstellingen. De capaciteit in de gemeenschapsinstellingen werd ook verhoogd. De maximale leeftijdsgrens werd opgeheven, zodat minderjarige daders ook op latere leeftijd een straf kunnen krijgen voor een jeugddelict. Tot slot heb ik ervoor gezorgd dat slachtoffers van minderjarige daders net zoals slachtoffers van volwassen daders toegang krijgen tot de dienst slachtofferonthaal.

Naast minderjarige daders, heb ik mij in 2024 opnieuw ingezet voor talrijke initiatieven om recidive te voorkomen bij **meerderjarige daders**, zowel binnen als buiten de gevangenissen. Zo voerde ik het Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden (STRAP) verder uit en zorgde ik voor een betere centralisatie van de coördinatie van de hulp- en dienstverlening. Ik zorgde ook voor de verdere implementatie van risicotaxatie en risicomanagement in de justitiehuizen. Een snelle en kordate uitvoering van werkstraffen bleef in 2024 één van mijn prioriteiten. Verder werd in 2024 het nieuw materiaal voor elektronisch toezicht in gebruik genomen, waardoor Vlaanderen nu werkt met de meest moderne enkelbanden. Ik startte ook met een proefproject rond alcoholmonitoring. Daarnaast legde ik de eerste stenen voor een structurele samenwerking tussen de VDAB en het VCET en de justitiehuizen. Ik nam verschillende initiatieven in het kader van een lik-op-stuk beleid en de drugsopvolgingskamers kregen een wettelijk kader. Tot slot verbeterde ik ook de opvolging van geradicaliseerde daders binnen de justitiehuizen en het VCET.

Ik zorgde in 2024 ervoor dat burgers beroep kunnen doen op een meer toegankelijke **juridisch eerstelijnsbijstand**. De werking van de commissies werd geëvalueerd en verloopt nu meer gestroomlijnd en toegankelijk. Voor het eerst zijn er ook cijfers beschikbaar over de werking, die aantonen dat heel wat burgers hun weg vinden naar deze dienstverlening. Ik zorgde ook in het kader van een pilootproject voor een verdere uitbreiding van deze juridische hulp naar twee Zorgcentra na Seksueel Geweld.

Verder ben ik blijven werken aan een nog betere ondersteuning van **gezinnen** die geconfronteerd worden met geweld. De Veilige Huizen (inclusief hun voorlopers, de Family Justice Centers en de ketenaanpakken) hebben nog nooit zoveel gezinnen begeleid. In 2024 heb ik hun werking ook decretaal laten verankeren en

het dossiersysteem werd verder uitgewerkt. Ook zorgde ik voor extra aandacht voor lotgenotengroepen met de campagne 'Je bent niet alleen'. Daarnaast besteedde ik bijzondere aandacht aan **grensoverschrijdend gedrag**: in 2024 bouwde ik het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag verder uit en lanceerde ik de campagne 'We zien u' over de bewustwording rond seksueel grensoverschrijdend gedrag bij jongeren.

Een **evidence-based beleid** was één van mijn speerpunten tijdens de vorige jaren. In 2024 ben ik gestart met de hervorming van de gedragstrainingen, op basis van het effectiviteitsonderzoek dat vorig jaar werd opgeleverd. Daarnaast nam ik heel wat initiatieven voor de verdere **digitalisering** van Vlaamse Justitie en Handhaving, zoals de ontwikkeling van e-portalen voor elektronisch toezicht en de werkstraf, een dossiersysteem voor de Veilige Huizen en de nodige verbeteringen van bestaande systemen voor de justitiehuizen en VCET. In 2024 werd ook het gloednieuwe dataplatform uitgerold om te rapporteren uit al deze systemen.

Een uniforme **handhaving** in Vlaanderen blijft een belangrijke prioriteit voor mij. Ik zorgde in 2024 voor de verdere implementatie van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving en de uitrol van het Vlaams Handhavingsplatform. Ook burgers en ondernemingen kunnen nu het Handhavingsplatform consulteren via Mijn Burgerprofiel. Verder heb ik mij opnieuw ingezet in de strijd tegen georganiseerde criminaliteit, zoals de versterking van openbare besturen om op te treden tegen georganiseerden en ondermijnende criminele activiteiten.

Tot slot bouwde ik verder aan de **Vlaamse bestuursrechtspraak** als hoeksteen van de rechtsstaat in bestuurszaken in Vlaanderen. Ik werkte verder aan de digitalisering van de procesvoering bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges en bracht enkele procedurele knelpunten in kaart die verder moeten worden aangepakt. Er werden stappen gezet naar een verdere professionalisering en optimalisering van de werking van de Dienst van de Vlaamse Bestuursrechtscolleges (DBRC) die intussen tien jaar bestaat. De afgelopen periode zijn er ook een aantal specifieke ingrepen doorgevoerd aan het DBRC-decreet en het DBRC-Procedurebesluit met het oog op de optimalisatie van de rechterlijke procedures bij deze bestuursrechtscolleges.

TOTAAL – JUSTITIE EN HANDHAVING, excl. DAB's, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	25	0	0	17.158	20.214
BA-JR 2024	25	0	0	17.249	20.476
BU 2024	1.310	0	0	16.020	17.947

PROGRAMMA SD – JUSTITIE EN HANDHAVING

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	25	0	0	17.158	20.214
BA-JR 2024	25	0	0	17.249	20.476
BU 2024	1.310	0	0	16.020	17.947

III. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale en horizontale doelstellingen

1.1. Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden

In 2024 voerde ik het bijgestuurde Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025 (STRAP 20-25) verder uit, samen met de collega's van de betrokken beleidsdomeinen. De intussen 69 acties zitten op schema en voerden we ook in 2024 uit zoals voorzien. Al deze acties zijn momenteel uitgevoerd (37 acties) of lopende (32 acties). Daarnaast startten in 2024 de voorbereidingen voor het nieuw strategisch plan 2025-2030. De Vlaamse Regering nam op 13 december 2024 ook kennis van het advies dat de gemengde commissie, bestaande uit de Vlaamse beleidsdomeinen en organisaties die instaan voor hulp- en dienstverlening, hierover uitbracht.

1.2. Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld

Inn juni 2024 werd de eindevaluatie van het eerste Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld 2020-2024 onder mijn coördinatie afgerond. Samen met de betrokken Vlaamse ministers zette ik met dit actieplan maximaal in op een integrale aanpak van seksueel geweld. Na de tussentijdse evaluatie van het actieplan in 2022 werden een aantal acties bijgestuurd, samengevoegd en toegevoegd. Op het moment van de eindevaluatie konden we meer dan 80% van het totale aantal acties reeds als afgerond beschouwen.

Dankzij heel wat inspanningen en engagement vanuit de verschillende betrokken beleidsdomeinen werden de doelstellingen uit het actieplan behaald. Dit neemt echter niet weg dat er blijvende inspanningen nodig zijn in de strijd tegen seksueel geweld.

1.3. Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie

Het Vlaams Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie 2020-2024 bestaat uit 8 doelstellingen en 50 acties die focussen op diverse vormen van radicalisering en extremisme en daarnaast slachtoffers een centrale rol geven. Het Vlaams Platform Radicalisering volgde in 2024 de uitvoering van deze acties verder op. Na de afronding van het actieplan werd een eindevaluatie opgemaakt. Alle acties zijn inmiddels uitgevoerd (14 acties) of nog lopende (36 acties).

Deze evaluatie vormt mee de basis voor het nieuwe actieplan. Voor de opmaak van het actieplan ben ik in 2024 samen met mijn collega-minister van Binnenlands Bestuur gestart met een analyse waarin de actuele dreigingen binnen gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme in kaart worden gebracht. Op basis van deze analyse, samen met de evaluatie van het vorige actieplan, worden de doelstellingen en acties voor het nieuwe actieplan bepaald.

1.4. Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan

Als Vlaams minister van Justitie en Handhaving verleen ik mijn medewerking aan het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2020-2024. Ik nam een aantal initiatieven specifiek met het oog op het verhogen van veiligheid en welzijn van kinderen. In 2024 breidde ik de implementatie van de Kindreflex uit naar het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht (VCET). Want ook binnen het VCET willen

we extra aandacht schenken aan de kinderen waarvan een ouder of opvoedingsverantwoordelijke onder elektronisch toezicht staat (cf. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, OD 2.4: Een snelle, kordate en consequente opvolging en responsabiliserende begeleiding van daders). Daarnaast kaderde ook de aanwerving van kinderpsychologen binnen de Veilige Huizen in een beleid waarbij de veiligheid van kinderen primeert. Ook het project 'Handle with Care' werd voortgezet in het licht van de aanpak tegen intrafamiliaal geweld (cf. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, OD 4.1: Versterking van de samenwerking van de justitiehuizen en het VCET met justitie, politie, hulpverlening en lokale besturen).

1.5. Vlaams actieplan Jeugddelinquentie

In 2024 volgde ik samen met mijn collega-minister voor Welzijn het eerste Vlaamse actieplan jeugddelinquentie op. In 2024 maakten we onder andere werk van de voorbereiding van een Stedendialoog tussen enkele Vlaamse grootsteden zoals Antwerpen en Limburg en enkele Nederlandse grootsteden zoals Amsterdam, Rotterdam en dit rond grensoverschrijdende drugscriminaliteit, met een focus op minderjarige uithalers en ruimer jeugdcriminaliteit inzake drugs. Het is de bedoeling om zeer gericht goede praktijken inzake vervolging, preventie en re-integratie uit te wisselen tussen de verschillende betrokken actoren zijnde justitie, politie en welzijn en dit over de grenzen heen. Verder zijn er heel wat acties onder het luik 'opsporing en vervolging' tijdens de tweede helft van 2024 gerealiseerd doordat ik samen met mijn collega-minister van Welzijn het jeugddelinquentiedecreet wijzigde in april 2024. Zo werden bijvoorbeeld de acties rond de verjaringstermijnen, de decretale verankering van kortverblijf, ketenaanpak, de noodzakelijke gegevensdeling, … al omgezet in concreet beleid.

IV. BELEIDSVELD OPGROEIEN

Inhoudelijk structuurelement JEUGDDELINQUENTIERECHT

In het kader van het jeugddelinquentiebeleid gaf ik, in samenwerking met mijn collega-minister van Welzijn, verder uitvoering aan het decreet jeugddelinquentierecht en monitorde ik de effecten daarvan op het terrein. De benodigde opvangcapaciteit en een evidence-based aanpak van minderjarige delictplegers werd verder uitgebouwd om ook de toekomstige uitdagingen binnen dit domein aan te gaan.

Prestatie-indicator: het aantal nieuw inkomende vorderingen inzake jeugddelicten bij de jeugdrechtbanken

In 2024 waren er 1772 nieuwe vorderingen met vorderingsgrond jeugddelict bij de jeugdrechtbanken.

Om een onderbouwd beleid inzake jeugddelinquentie te kunnen voeren is het belangrijk om een accuraat beeld te hebben omtrent het aantal nieuwe inkomende vorderingen en de evolutie ervan inzake jeugddelicten bij de veertien jeugdrechtbanken (in Vlaanderen en Brussel), dit vormt een cruciale basis prestatie-indicator. Deze indicator geeft immers aan hoeveel nieuwe potentiële opdrachten er binnenkomen met betrekking tot de maatregelen en sancties zoals voorzien in het jeugddelinquentierecht. De indicator weerspiegelt de te verwachten druk op de jeugdrechtketen op het niveau van de jeugdrechter (de voorbereidende rechtspleging) en op het niveau van de jeugdrechtbank (de uitvoering van vonnissen).

Deze indicator is tevens van belang om de komende periode het beslissingsbeleid van de jeugdrechtbanken te monitoren en verder prognoses te maken in functie van de noodzakelijk beschikbare capaciteit gelet op de waaier aan reactiemogelijkheden waarover de jeugdrechter beschikt. Budgettair is het natuurlijk van belang om een duidelijk beeld te verkrijgen inzake: de verhouding tussen enerzijds het aantal nieuwe vorderingen en anderzijds de daaruit voortvloeiende beslissingen van de jeugdrechters. Met andere woorden de procentuele verhouding tussen het aantal beslissingen dat resulteert in een plaatsing in een gemeenschapsinstelling, het aantal gemeenschapsgerichte reacties (bijvoorbeeld gemeenschapsdiensten) en de evolutie op termijn van het aantal beslissingen inzake nieuwe reactiemogelijkheden zoals onder andere het aantal minderjarigen onder elektronische monitoring, het aantal minderjarigen in de lokale ketenaanpak, etc.…

Op basis van deze prestatie-indicator kan op korte termijn zowel kwantitatieve als kwalitatieve data verder gegenereerd worden inzake het beslissingsbeleid en de overlap van het aantal nieuwe inkomende vorderingen inzake jeugddelinquentie met een lopend dossier inzake een verontrustende opvoedingssituatie

De evolutie van deze prestatie-indicator wordt tevens gekoppeld aan de evolutie van het aantal processen-verbaal inzake jeugddelicten op het niveau van de jeugdparketten. Deze indicator geeft uitvoering aan SD 1: Een krachtdadig en responsabiliserend jeugddelinquentiebeleid.

1.1 Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: Een krachtdadig en responsabiliserend jeugddelinquentiebeleid

Binnen het Vlaams justitiebeleid maak ik werk van een snelle, kordate en consequente opvolging van diegenen die de regels overtreden. Ook als het om minderjarigen gaat. Hierbij focus ik op responsabilisering en het beperken van recidive, door in te zetten op intensieve begeleiding en het aanbieden van aangepaste mogelijkheden tot re-integratie.

OD 1.1: Het decreet jeugddelinquentierecht implementeren

Onder gezamenlijke impuls heb ik met mijn collega-minister van Welzijn reeds op 19 april 2024 een aantal belangrijke wijzigingen aan het jeugddelinquentiedecreet goedgekeurd. Die wijzigingen zijn van belang voor de praktijk en de innovatie van het jeugddelinquentierecht. Zo verankerden we onder andere het kortverblijf in de gemeenschapsinstelling, maakten we elektronische monitoring voor minderjarigen mogelijk, werd de leeftijdsgrens aangepast en zorgden we voor een verankering van de lokale ketenaanpak in het jeugddelinquentiedecreet.

Naast de aanpassingen van het jeugddelinquentiedecreet zetten we in 2024 verder in op de uitbreiding van de capaciteit in de gemeenschapsinstellingen. Samen met mijn collega minister van Welzijn trokken we in 2024 de capaciteit van de gemeenschapsinstelling De Grubbe in Everberg gefaseerd verder op naar 62 plaatsen. In 2024 lag het accent op de verdere doorstart van de nieuwe werking van de gemeenschapsinstellingen, met een versterkte focus op het werken met gezinnen, het versterken van de ouderlijke betrokkenheid, de samenwerking met private partners in gedeelde trajecten bij de overgang van een verblijf in een gemeenschapsinstelling naar verdere begeleiding of hulpverlening, en de verbinding met de lokale ketenaanpak en externe partners, zoals de geestelijke gezondheidszorg. Dit alles op basis van een onderbouwde forensische aanpak binnen de gesloten oriëntatie en begeleiding, waarbij we elke start in geslotenheid

aanvangen met een risicotaxatie bij de jongere in combinatie met een observatieperiode van twee weken zodat de verdere opvolging en begeleiding echt op maat kan gebeuren.

Ook de langdurige gesloten begeleiding van jongeren vanaf 12 jaar voor een periode van 2, 5 of 7 jaar in het geval van zware misdrijven zal een verdere doorstart kennen. We zorgen ervoor dat de begeleiding die hiermee gepaard gaat voldoende intensief is, zodat jongeren nadien succesvol kunnen re-integreren in de maatschappij. Tot slot zetten we ook nog extra in op bijkomende veiligheidsmaatregelen in de gemeenschapsinstellingen.

Zoals reeds werd aangegeven, hebben we het kortverblijf na een positieve evaluatie budgettair verlengd, als onderdeel van een doeltreffend capaciteitsbeheer van de gemeenschapsinstellingen. In 2024 is dit bovendien decretaal verankerd. Naast meer differentiatie bij de instroom in de gemeenschapsinstellingen laat het kortverblijf immers toe om daadkrachtig en kort op de bal te spelen en jongeren ervan te weerhouden nieuwe misdrijven te plegen. Daarnaast wordt zo ook het gevoel van straffeloosheid aangepakt. Sinds de start van deze nieuwe module realiseerden we op jaarbasis zo'n 300 opnames in kortverblijf steeds gecombineerd met een intensief uitstroomtraject. We bereidden in 2024 ook het uitvoeringsbesluit voor om het kortverblijf in 2025 definitief in het reguliere kader op te nemen.

Het wijzigingsdecreet van 19 april 2024 voorziet erin dat elektronische monitoring voor minderjarigen niet alleen in de fase ten gronde, maar ook in de fase van de voorlopige rechtspleging kan worden ingezet en dit zowel als een op zichzelf staande reactie als ter ondersteuning van opgelegde voorwaarden zoals het volgen van een opleiding, tewerkstelling of een zinvolle tijdsbesteding, etc. Ik verwijs hiervoor naar de voorbereidende werkzaamheden in functie van de uitvoering van elektronische monitoring, waarbij het de expliciete vraag en verwachting was van de jeugdmagistratuur om elektronische monitoring zoals alle andere reacties in het jeugddelinquentierecht ook mogelijk te maken in de fase van de voorbereidende rechtspleging. In het decreet werd elektronische monitoring voor minderjarigen uitgesloten bij zeer ernstige misdrijven zoals terrorisme, moord of misdrijven zoals intrafamiliaal geweld die in de thuiscontext gepleegd worden. Op 31 mei 2024 keurden we een uitvoeringsbesluit goed om elektronische monitoring voor minderjarigen dan ook effectief te implementeren. Vervolgens startte op 10 juni 2024 de pilootfase in Antwerpen waarbij effectief de eerste minderjarigen in Vlaanderen onder elektronisch toezicht werden geplaatst en dit in combinatie met intensieve begeleiding. De eerste toepassingen van elektronische monitoring bij minderjarigen in het kader van dit Antwerpse pilootproject worden door de diverse partners (de jeugdrechters, de jeugdparktetten, de lokale politie, Opgroeien en het VCET) als zeer veelbelovend ervaren. De combinatie van structuur en intensieve begeleiding door de EM-begeleiders wordt beoordeeld als een doeltreffende en effectieve aanpak voor minderjarige delinquenten.

Eveneens voorziet het ontwerp van decreet in de uitvoering van de terbeschikkingstelling van minderjarige delinquenten. Hierdoor beschikt de jeugdrechtbank vanaf nu ook over de mogelijkheid om een sanctie van gesloten begeleiding of langdurige gesloten begeleiding te combineren met een terbeschikkingstelling voor een maximale duur van tien, respectievelijk vijftien jaar, afhankelijk van de strafmaat. Deze mogelijkheid tot het opleggen van een terbeschikkingstelling is van belang bij zwaarwichtige feiten, zoals terroristische misdrijven, ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht en ernstige misdrijven tegen de integriteit van personen, waaronder seksuele misdrijven, waarbij op basis van risicotaxatie blijkt dat de jongere een hoog risico op recidive heeft op het plegen op nieuwe feiten. Dit impliceert immers dat de jongere niet alleen een gevaar betekent voor de maatschappij, maar ook voor zichzelf. We moeten vermijden dat jongeren met zware psychische problemen

verder afglijden tot het moment waarop het te laat is en ze bijgevolg nieuwe ernstige feiten zouden plegen. We moeten hen de behandeling geven die ze nodig hebben. De terbeschikkingstelling biedt bovendien een brug naar de meerderjarigheid en voorkomt zo de breuk die anders kan ontstaan wanneer de jongere meerderjarig wordt of wanneer de jongere als meerderjarige de gemeenschapsinstelling verlaat.
Daarnaast schaft het hoger vermelde ontwerp van decreet de maximale leeftijdsgrens af voor zowel het opleggen van reacties aan minderjarige daders als voor de uitvoering ervan. Immers, in het Strafwetboek gelden de verjaringstermijnen voor iedereen, minder- en meerderjarige daders. Daarnaast blijven de verjaringstermijnen uit het strafrecht ook conform de geldende rechtsleer doorwerken in het jeugddelinquentierecht. Door het afschaffen van de maximale leeftijdsgrens zorgen we ervoor dat de verjaringstermijnen ook bij minderjarige daders in acht worden genomen en dat zij ook op latere leeftijd nog een gepaste straf kunnen opgelegd krijgen voor een delict dat zij gepleegd hebben als minderjarige. Denk maar aan zogenaamde 'coldcases' en/of zedenmisdrijven waarbij slachtoffers er soms heel lang over doen om aangifte te doen. Zo kunnen ook deze slachtoffers alsnog de juridische erkenning krijgen die zij verdienen . Door enerzijds de afschaffing van de maximale leeftijdsgrens alsook de mogelijkheid tot uitvoering van de terbeschikkingstelling maakt dit ontwerp van decreet ook de brug tussen het jeugddelinquentiedecreet en de justitiehuizen, die eveneens onder mijn bevoegdheid ressorteren en instaan voor de opvolging van de strafuitvoering indien de dader de volle leeftijd van 23 jaar heeft bereikt.

Om deze noodzakelijke brug tussen min- en meerderjarigheid daadwerkelijk verder te verbeteren, voorziet het wijzigingsdecreet bovendien in de mogelijkheid van noodzakelijke gegevensdeling tussen de diensten betrokken bij de uitvoering van het jeugddelinquentierecht en de justitiehuizen.

Naast een nieuw beleid gericht op minderjarige daders, voert het decreet ook een nieuwe aanpak door gericht op de slachtoffers van deze minderjarige daders. Het expliciet inzetten op het informeren van slachtoffers van jeugdcriminaliteit gebeurde immers tot op heden zeker nog niet voldoende. Voordien hadden slachtoffers dus geen enkel zicht op de maatregelen die werden genomen ten opzichte van hun dader. Ook de dienst slachtofferonthaal werd niet op de hoogte gebracht van deze informatie , waardoor slachtoffers van minderjarige daders dus ongelijk behandeld werden ten aanzien van slachtoffers van meerderjarige daders. Voor deze slachtoffers bestaat er immers al veel langer een regeling waardoor zij wel op de hoogte blijven van hun zaak en van de maatregelen die genomen werden ten aanzien van hun dader. In uitvoering van artikel 16 van het decreet jeugddelinquentierecht inzake het informeren van slachtoffers namen we al de nodige regelgevende initiatieven. Hiermee zorgen we ervoor dat slachtoffers, indien ze dit wensen, geïnformeerd worden bij elke herziening van een maatregel van minderjarige verdachten en daders. Maar met het bovenvermelde wijzigingsdecreet van het jeugddelinquentierecht gaan we nog een stapje verder: we voorzien ook in de mogelijkheid om bij elk begin van een maatregel of sanctie te voorzien dat de slachtoffers geïnformeerd worden over het traject dat zal volgen, dat zij de noodzakelijke informatie ontvangen over de reactie die aan minderjarige daders wordt opgelegd alsook de eventuele slachtoffergerichte voorwaarden die worden opgelegd. Ook bij een beëindiging van een maatregel door de jeugdrechter moeten slachtoffers hieromtrent zo snel als mogelijk in kennis gesteld worden. Slachtoffers van minderjarige daders zullen dus eindelijk dezelfde zorg en aandacht krijgen als slachtoffers van volwassen daders. Hierbij is wederom een belangrijke rol weggelegd voor de dienst slachtofferonthaal van de justitiehuizen, maar ook voor andere noodzakelijke actoren binnen de keten van het jeugddelinquentierecht, zoals de jeugdparketten, (de griffies van) de jeugdrechtbanken en de diensten binnen het agentschap Opgroeien. In dit kader loopt momenteel een traject tussen de betrokken actoren en de dienst slachtofferonthaal, met als doel het garanderen van een continue en vlotte

informatiedoorstrooming. Ook in 2024 blijven we de belangen van het slachtoffer centraal stellen in ons beleid.

Het decreet jeugddelinquentierecht hecht tenslotte veel belang aan het wetenschappelijk onderbouwd werken en voorziet hiervoor in een permanente monitoring en evaluatie van het decreet. Binnen het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is een vervolgonderzoek gestart, voortbouwend op het vooronderzoek dat door het steunpunt uitgevoerd werd met betrekking tot de "Monitoring en evaluatie van het decreet jeugddelinquentierecht". In 2024 werd een onderzoek opgestart met de focus op de vernieuwde mogelijkheden op het niveau van de jeugdparketten. In het betreffende onderzoek werd onder meer nagegaan of de Vlaamse jeugdparketten gebruik maken van hun nieuwe, meer uitgebreide bevoegdheden, of er sterk ingezet wordt op slachtofferschap -door bijvoorbeeld herstelbemiddeling- en of er snel en doortastend wordt opgetreden. Het onderzoek werd in 2024 afgerond en het onderzoeksrapport is inmiddels vrijgegeven.

OD 1.2: Bijkomende initiatieven voor een evidence-based aanpak van minderjarige delictplegers

Naast dit voorontwerp van decreet dat voorziet in de verdere uitvoering van en nieuwe impulsen geeft aan het jeugddelinquentierecht, volgden we -zoals eerder aangegeven in het kader van de transversale aanpak- het eerste Vlaams actieplan jeugddelinquentie op. Met dit actieplan, onder coördinatie van mijn collega-minister van Welzijn en mezelf, willen we – op basis van de vaststellingen op het terrein-, bepaalde zaken aanscherpen en enkele lacunes wegwerken. Daarbij houden we rekening met de toenemende complexiteit binnen jeugddelinquentie, de opkomst van nieuwe criminaliteitsvormen alsook de verharding van bepaalde vormen van jeugdcriminaliteit . Zo is er sprake van meer fysiek geweld, meer bezit én gebruik van (steek)wapens, meer bendegeweld zoals drillrap en drugsgerelateerde criminaliteit. Ook sociale media spelen een steeds grotere rol bijvoorbeeld in het ronselen van jongeren voor criminele praktijken en netwerken. Preventief inzetten op het voorkomen van jeugddelicten en een omvattende aanpak van jeugddelinquentie vraagt dan ook om een daadkrachtig en breed gedragen transversaal beleid. Het is daarom belangrijk om horizontale acties en maatregelen binnen de Vlaamse Regering te formuleren.

De 25 acties en maatregelen situeren zich op de volgende vier niveaus of krachtlijnen: preventie, opsporing en vervolging, ouderlijke verantwoordelijkheid en informatie-uitwisseling. Het spreekt voor zich dat we in 2024 de voortgang en de evoluties van de 25 acties in dit actieplan nauwgezet hebben opgevolgd. Zo zijn er op de vier niveaus al duidelijke realisaties zichtbaar: we organiseren een stedendialoog met Nederland in functie van grensoverschrijdende (drugs)criminaliteit bij jongeren. Op het niveau van de acties onder 'opsporing en vervolging' zijn de meeste doelstellingen gerealiseerd door het wijzigingsdecreet, wat betreft de ouderlijke verantwoordelijkheid worden ouders betrokken bij het casusoverleg in de lokale ketenaanpak en ook in het kader van informatiedeling werden reeds belangrijke stappen gezet.

Om de effectiviteit van de opgelegde maatregelen, zoals bepaald in het decreet jeugddelinquentierecht, te meten, zet ik - samen met mijn collega-minister van Welzijn systematisch in op onderzoek naar interventies binnen de jeugddelinquentie. In dit kader heb ik de databank voor goede praktijken gelanceerd waarvan de werkzaamheden inmiddels op kruissnelheid lopen. Momenteel zijn er al interventies en kwaliteitsvolle praktijken in het kader van het jeugddelinquentierecht die het volledige erkenningsproces hebben doorlopen en zijn opgenomen in de databank zoals bijvoorbeeld deze uit Antwerpen en Mechelen. Andere innovatieve aanvragen tot opname in de databank, gericht op

zowel jongvolwassenen als nieuwe Vlaamse initiatieven zoals ketenaanpak, zijn in behandeling. In 2024 breidden we het aantal goede en werkzame praktijken, samen met het werkveld en de wetenschap verder uit, waardoor we de overzichtelijke en toegankelijke interventiedatabank systematisch voeden. Hiermee versterken we de bestaande initiatieven inzake kennisontwikkeling en kennisdeling.

Wat betreft de noodzakelijke samenwerking in de jeugdrechtketen, zette ik in 2024 samen met mijn collega-minister van Welzijn nog meer in op de lokale ketenaanpak in het kader van jeugddelinquentie. Dit omvatte onder andere Kompas+ in Antwerpen en nog vier andere lokale projecten/initiatieven in Kortrijk (JuWel), Gent (Zijde), Mechelen (SAMEN) en Genk (FIX), die hiervoor middelen ontvangen in het kader van de Vlaamse Veerkracht. Deze middelen werden in 2024 verlengd en we realiseerden een decretale verankering van deze projecten zodat er naar de toekomst toe gewerkt kan worden aan de verdere uitrol van de lokale ketenaanpak in alle afdelingen van de gerechtelijke arrondissementen in Vlaanderen.

Binnen de lokale ketenaanpak wordt een samenwerking opgezet tussen justitie, politie, lokale besturen, andere lokale actoren en (jeugd)hulpverlening, gericht op het werken met minderjarige veelplegers tussen 12 en 18 jaar. Door middel van een geïntegreerd traject worden zowel de jongeren als hun gezin door alle betrokken actoren gezamenlijk opgevolgd. Straffen is belangrijk, maar het verder opvolgen om recidive te voorkomen is minstens even belangrijk. Voor de jongere is het bovendien efficiënter om één aanspreekpunt te hebben en om gelijktijdig verschillende facetten van zijn problemen aan te pakken, in plaats van telkens van de ene organisatie naar de andere te worden doorverwezen.

Een nieuw element in deze aanpak is dat het hele gezin, inclusief de ouders, betrokken wordt. Veel van de problemen die jongeren ervaren manifesteren zich immers in het gezin. Dit maakt het voor veel jongeren onmogelijk om op eigen houtje hun criminele vicieuze cirkel te doorbreken, vooral wanneer ze thuis telkens opnieuw geconfronteerd worden met problemen en hierbij onvoldoende ondersteuning en structuur vinden. Laat staan wanneer ze thuis geconfronteerd worden met de criminele activiteiten van hun gezinsleden. Daarom worden ook de ouders betrokken bij elk casusoverleg. Indien zich binnen het gezin van de jongere problemen situeren die het criminele gedrag van de jongere hebben versterkt, worden deze problemen dus eveneens mee besproken op het casusoverleg en wordt er aan de ouders ook een hulpverleningstraject aangeboden. Dit heeft als doel de eventuele vicieuze cirkel te doorbreken, zodat de jongere niet steeds opnieuw in criminaliteit verglijdt.

In het wijzigingsdecreet van 19 april 2024 is ook voorzien dat de ketenaanpak wordt toegevoegd aan de lijst van voorwaarden die een jeugdrechter kan opleggen. Dit betekent dat de jeugdrechter vanaf nu ook expliciet een ketenaanpak of casusoverleg kan opleggen als voorwaarde voor de verdere opvolging van de minderjarige. De betrokkenheid van ouders en de samenwerking met de gemeenschapsinstellingen bij de uitstroom zijn van groot belang binnen de lokale ketenaanpak.

Ten slotte moet ook blijvend worden ingezet op de overgang van minder- naar meerderjarigheid bij jeugddelinquenten, aangezien crimineel gedrag en/of de achterliggende problematieken niet stoppen op de leeftijd van 18 jaar. Daarnaast is het belangrijk om te beseffen dat zowel de psychische, neurologische als sociale ontwikkeling doorloopt tot de leeftijd van 23 jaar. Het is daarom essentieel dat zowel de opvolging als de begeleiding die tijdens de minderjarigheid wordt aangeboden naadloos kan doorlopen bij de overgang naar en het bereiken van de jongvolwassenheid. Tijdens de minderjarigheid vallen de betrokken daders onder de diensten van mijn collega-minister van Welzijn, terwijl ze bij meerderjarigheid

qua opvolging overgaan naar de justitiehuizen, die onder mijn bevoegdheid ressorteren. Het is dan ook van groot belang dat er tussen beide diensten afspraken gemaakt worden zodat deze overgang zo vlot als mogelijk kan verlopen en zodat geen lacunes ontstaan. Om deze overgang te ondersteunen, hebben we midden 2024 een decretale basis gecreëerd voor de noodzakelijke gegevensuitwisseling. In functie van een doeltreffende aanpak in deze transitieleeftijd verleende ik in 2024 opnieuw subsidies aan het CAW Antwerpen om een specifiek en op maat uitgestippeld hulpverleningsaanbod te voorzien in het kader van het initiatief van het parket van Antwerpen inzake de Jongerenopvolgingskamer (JOK). Ook stelde ik opnieuw justitieassistenten ter beschikking en volgde ik de JOK nauwgezet op. De JOK is een gespecialiseerde kamer binnen de rechtbank van eerste aanleg die de mogelijkheid biedt aan jongvolwassenen, die zich op de overgang van minder- naar meerderjarigheid bevinden om – onder toezicht van deze kamer – met begeleiding/ondersteuning van hulpverlening aan hun problematieken te werken.

1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

Wat de middelen voor het beleid rond jeugddelinquentie betreft, verwijs ik naar de beleids- en begrotingstoelichting van mijn collega-minister Gennez met wie ik deze bevoegdheid deel.

V. BELEIDSVELD JUSTITIE EN HANDHAVING

Inhoudelijk structuurelement JUSTITIE EN HANDHAVING
Onder dit ISE worden acties opgenomen voor de efficiënte en daadkrachtige uitvoering van het beleid rond justitie en handhaving. Het bundelt daartoe doelstellingen rond de justitiehuizen, het VCET, de juridische eerstelijnsbijstand, gendergerelateerd geweld, de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden en jeugddelinquentie. Daarnaast omvat het ook de doelstellingen rond het Vlaams Handhavingsbeleid, met name het veiligheidsbeleid, het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving en de bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad.

Prestatie-indicator: aantal opdrachten van de justitiehuizen
De Vlaamse justitiehuizen werken in opdracht van federale opdrachtgevers. Vlaanderen ontvangt een dotatie van de federale overheid op basis van een driejaarlijkse telling van de opdrachten door het Rekenhof. Meer opdrachten vereisen immers voldoende justitieassistenten. Deze personeelscapaciteit is noodzakelijk om straffeloosheid te voorkomen, slachtoffers te ondersteunen en gezinnen antwoorden te bieden.

In 2024 ontvingen de justitiehuizen 38.438 nieuwe dossiers. Meer nieuwe dossiers hebben een cumulatief effect: de begeleiding door een justitieassistent kan immers jaren duren, bijvoorbeeld bij probatie of slachtofferonthaal. Daardoor zien we dat het aantal actieve dossiers – dus het aantal dossiers waarin een justitieassistent actief aan de slag is – met 6% is gestegen in 2024.

De indicator geeft uitvoering aan SD 1: Slachtoffers centraal in het Vlaams beleid, SD 2: Maximaal inzetten op het beperken van recidive en het bevorderen van re-integratie (OD 2.2-2.6) en SD 4: Maximale optimalisatie van de werkprocessen.

Prestatie-indicator: aantal personen onder elektronisch toezicht
Het VCET werkt in opdracht van federale opdrachtgevers. Het dagcijfer is het aantal personen dat op hetzelfde moment onder elektronisch toezicht staat. Dit kan over zowel volwassen en minderjarige daders gaan als over de monitoring via het slachtofferalarm.

Het gemiddeld dagcijfer geeft weer hoeveel enkelbanddragers dagelijks opgevolgd worden door het VCET, uitgedrukt in een gemiddeld cijfer per maand. In 2024 werden gemiddeld 1.757 enkelbanddragers dagelijks gemonitord.

We hebben vat op de invulling van de opdrachten voor het VCET maar niet op de grootteorde ervan. De prestatie-indicator is relevant voor de operationele organisatie, want de stijging van de instroom of van een bepaald mandaat (met specifieke uitvoeringsmodaliteiten) heeft gevolgen voor de beschikbare capaciteit. Deze indicator geeft uitvoering aan SD 2: Maximaal inzetten op het beperken van recidive en het bevorderen van re-integratie (OD 2.2).

Prestatie-indicator: voortgang Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden
Het strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025 bundelt de acties van de Vlaamse Regering om de re-integratie van gedetineerden te faciliteren. Over alle beleidsdomeinen heen werden 69 acties geformuleerd die moeten bijdragen tot een veiligere samenleving aan de hand van een betere re-integratie. Daarvan zijn 37 acties gerealiseerd, 32 acties lopende.

De budgetten worden ingezet vanuit de betrokken agentschappen. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan SD 2: Maximaal inzetten op het beperken van recidive en het bevorderen van re-integratie (OD 2.1).

Prestatie-indicator: aantal aanmeldingen bij de Veilige Huizen
De Veilig Huizen zorgen voor verbinding tussen gezinnen en betrokken diensten in situaties waarbij sprake is van intrafamiliaal geweld en werken op basis van aanmelding door professionele diensten. In 2024 werden 4.373 dossiers behandeld door de Veilige Huizen.

Deze indicator geeft aan in welke mate beroep wordt gedaan op de Veilige Huizen om een intersectorale aanpak bij intrafamiliaal geweld te bieden. Deze indicator is budgettair relevant, gezien het belang van een balans tussen het aantal opdrachten en de beschikbare personeelscapaciteit vanuit het Agentschap Justitie en Handhaving (casusregisseurs) en/of lokale besturen (casusondersteuners). Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan SD 4: Maximale optimalisatie van de werkprocessen (OD 4.1).

Prestatie-indicator: aantal aanmeldingen bij de Commissie Erkenning en Bemiddeling voor misbruik uit het verleden
De Commissie Erkenning en Bemiddeling voor misbruik uit het verleden geeft slachtoffers de mogelijkheid om alsnog erkenning te krijgen. In 2024 ontving de Commissie 121 aanmeldingen waarvan 71 ontvankelijke aanmeldingen. Onder een aanmelding begrijpen we iedere vorm van contactname met de Commissie. De aanmelding kan gebeuren door een slachtoffer, een betrokken naaste, een professionele hulpverlener of een (vermeende) pleger. Onder deze indicator begrijpen we zowel ontvankelijke als onontvankelijke aanmeldingen.

Het aantal aanmeldingen bij de Commissie geeft belangrijke informatie over (1) de bekendheid en toegankelijkheid van de Commissie bij/voor de doelgroep en het brede publiek en (2) de nood van burgers aan hulp, ondersteuning en erkenning naar aanleiding van feiten van misbruik die zich in het verleden hebben voorgedaan. De ambitie is om de Commissie zo breed mogelijk bekend te maken én om voor zoveel mogelijk burgers een aanbod te realiseren dat tegemoetkomt aan hun nood aan erkenning en bemiddeling naar aanleiding van aangedaan leed. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan SD 1: Slachtoffers centraal in het Vlaams beleid.

Prestatie-indicator: aantal meldingen bij het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag
Het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag bestaat sinds september 2023 en is bevoegd voor meldingen van slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag in een organisatie. In 2024 ontving het Meldpunt 955 meldingen, waarvan 796 ontvankelijke meldingen. Onder een melding begrijpen we iedere vorm van contactname met het Meldpunt door een persoon naar aanleiding van feiten die hij/zij als grensoverschrijdend gedrag ervaart. De melding kan gebeuren door een slachtoffer, een getuige, een verwant, een derde, een organisatie of een (vermeende) pleger. Onder deze indicator begrijpen we zowel ontvankelijke als onontvankelijke meldingen.

Het aantal meldingen bij het Meldpunt geeft belangrijke informatie over de bekendheid en toegankelijkheid van het Meldpunt en de nood van burgers aan hulp en ondersteuning naar aanleiding van feiten van grensoverschrijdend gedrag. De ambitie is om het Meldpunt bij alle Vlaamse sectoren bekend te maken én om voor zoveel mogelijk burgers een aanbod te realiseren dat een passend gevolg geeft aan hun melding van grensoverschrijdend gedrag. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan SD 1: Slachtoffers centraal in het Vlaams beleid.

Prestatie-indicator: aantal aansluitingen op het Vlaams Handhavingsplatform
Het Vlaams Handhavingsplatform (VHP) zorgt ervoor dat inspectiediensten digitaal kunnen werken en gegevens uitwisselen, zowel met de burgers en ondernemingen als met collega-inspectiediensten en andere handhavingspartners. Het platform beoogt alle handhavingsinformatie over alle materies waarvoor Vlaanderen bevoegd is, te vatten. Deze indicator geeft aan hoeveel materies er zijn aangesloten op het VHP. Voor de aansluiting van een materie is een BVR vereist, waarbij één BVR meerdere materies kan omvatten. Een materie kan worden geïdentificeerd aan de hand van het rechtsbrononderdeel zoals geïdentificeerd in de Vlaamse Codex en dat als metadata wordt opgenomen in het VHP. In 2024 werden zes materies aangesloten op het VHP (*cf. infra* bijlage overzicht beleids- en regelgevingsinitiatieven, p.72).

De Vlaamse Regering engageerde zich om alle inspectiediensten te laten aansluiten op het VHP, zodat de handhavingsinformatie voor alle materies centraal beschikbaar komt en uitwisselbaar wordt. De aansluiting verloopt gespreid in de tijd en na aanname van een aansluiters-BVR. Deze indicator geeft uitvoering aan SD 2: Implementatie en uitbreiding kaderdecreet bestuurlijke handhaving.

1.1 Strategische en operationele doelstellingen – cluster Justitie

SD 1: Slachtoffers centraal in het Vlaams beleid

Met 12.083 vattingen in 2024 bewijzen de diensten slachtofferonthaal opnieuw hun onmisbare rol. Nog nooit deden de diensten slachtofferonthaal aan zoveel slachtoffers een aanbod tot ondersteuning en informatie tijdens de gerechtelijke procedure. Ondanks onze diensten slachtofferonthaal al meer dan 30 jaar klaarstaan voor slachtoffers, worden ze nog te vaak vergeten. Een goed voorbeeld hiervan is toen de federale collega de inzage in het digitaal dossier mogelijk maakte en hij vergat om deze toegang ook te voorzien voor de justitieassistenten. Opdat de justitieassistenten slachtofferonthaal hun werk kunnen doen, moeten zij echter ook toegang hebben tot dit digitaal strafdossier. Ik ben blijven aandringen en dat heeft ertoe geleid dat er na alvast een voorlopige oplossing is voor de justitieassistenten slachtofferonthaal voor de toegang tot JustConsult.

Het afgelopen jaar heb ik zowel bij het College van procureurs-generaal en mijn federale collega blijven duwen op de samenwerking met de dienst slachtofferonthaal en de nodige aandacht voor slachtoffers. Denk naast het digitaal

dossier aan het pleiten voor voldoende én aangepaste lokalen voor de dienst slachtofferonthaal en slachtoffer in de gerechtsgebouwen, voor het afschermen van de contactgegevens van slachtoffers in het gerechtsdossier, voor een grondige hervorming van het inzagerecht, enzovoorts. Maar beloftes geven nog geen resultaten. U mag ervan op aan dat ik dit zal blijven opvolgen. Ook hebben we samen met het federale niveau blijven werken aan de uitbouw van het centraal loket en zijn we zelf constant aan de slag om de methodologie van slachtofferonthaal te versterken.

Naast de dienst slachtofferonthaal, zetten slachtofferbejegening van de politie en slachtofferhulp van CAW ook in op slachtofferzorg. Om die samenwerking te organiseren is er in 1998 een eerste samenwerkingsakkoord opgesteld. Dat hebben we de afgelopen jaren met alle betrokken partners hervormd en zo is sinds maart 2024 het vernieuwde samenwerkingsakkoord slachtofferzorg van kracht. De belangrijkste inhoudelijke punten werden aan de betrokken partners op het terrein toegelicht. Binnen de verschillende arrondissementen kenden de netwerken slachtofferzorg en arrondissementele raden een opstart of doorstart. Om slachtoffers overal dezelfde ondersteuning te bieden en de samenwerking tussen diensten te versterken werden 'algemene werkingsprincipes' opgenomen in het akkoord die ervoor moeten zorgen dat elk slachtoffer, onafhankelijk van de regio of de dienst waarmee hij of zij in contact komt, dezelfde kwalitatieve hulp- en dienstverlening krijgt. Een startnota van het referentiedocument werd opgemaakt. De komende periode werken we dit verder uit.

Binnen de Vlaamse justitie ben ik ook gaan nadenken hoe ik slachtoffers nog op andere manieren kan ondersteunen. Daarom heb ik bij de aankoop van nieuwe enkelbanden voorzien dat er een technologische toepassing vervat zat die slachtoffers de nodige bescherming kan bieden bij een contactverbod, het slachtofferalarm. In 2024 heb ik hierrond een project opgestart in het kader van de strafuitvoering wanneer een dader van bepaalde zware misdrijven zoals intrafamiliaal geweld en verkrachting via de strafuitvoeringsrechtbank vraagt met een enkelband, na de gevangenis zijn straf verder uit te zitten. Dit alarm voorkomt dat dader en slachtoffer nog in elkaars buurt komen waardoor slachtoffers in alle veiligheid kunnen herstellen. Het volgt de daders via elektronisch toezicht met gps-werking nauw op. Het VCET monitort de dader 24/7, voorkomt zo nieuwe feiten en komt daardoor nog meer ten dienste te staan van onze maatschappij.

Aan de uitrol van dit project ging een intense samenwerking vooraf met alle betrokken actoren zoals politie, strafuitvoeringsrechters, de parketten, directoraat-generaal Penitentiaire inrichtingen (DG EPI). Met de betrokken partners werden afspraken gemaakt en op basis hiervan kregen het VCET en de justitiehuizen aangepaste werkinstructies. Voor de mensen op het terrein voorzag ik ook voldoende opleiding omdat het de eerste keer is dat het monitoringcenter van het VCET een belangrijke rol speelt voor slachtoffers en in de voorkoming van nieuwe feiten.

In 2024 werden de diensten slachtofferonthaal in totaal 69 keer gevat voor de toepassing van de slachtofferalarm. De strafuitvoeringsrechtbank kende inmiddels ook al een aantal keer deze maatregel toe waardoor de slachtoffers extra beschermd worden en hun veiligheid meer gegarandeerd wordt.

Binnen Vlaamse justitie worden ook slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag niet vergeten. In 2023 richtte ik, samen met de minister bevoegd voor Gelijke Kansen, het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag op. Dit meldpunt is een laagdrempelig en onafhankelijk aanspreekpunt dat werkt op maat van het slachtoffer. Het behandelt meldingen van grensoverschrijdend gedrag en zoekt naar een passend gevolg. Daarnaast is het meldpunt verantwoordelijk voor de structurele aanpak van grensoverschrijdend gedrag binnen Vlaamse organisaties. Dit gebeurt via adviesverlening en sensibilisering van betrokken organisaties en sectoren.

In 2024 heb ik volop ingezet op de corebusiness van het meldpunt: het aanbod in kaart brengen en verduidelijken, melders ondersteunen bij het zetten van bepaalde stappen, procedures opvolgen wanneer een melder daarom vraagt, en melders warm en gericht doorverwijzen indien nodig. De medewerkers van het meldpunt gaan met elke melder van grensoverschrijdend gedrag in gesprek, ongeacht waar het gedrag zich voordeed. Ze hebben een grondig zicht op sectorspecifieke procedures en meldpunten, ook binnen de private sector. In contexten waar weinig of geen kader is, verwijst het meldpunt melders indien nodig gericht naar de reguliere hulp- en dienstverlening. Elke doorverwijzing wordt opgevolgd, zelfs bij meldingen die in eerste instantie niet bij het meldpunt thuishoren.

Sinds maart 2024 is het vernieuwde samenwerkingsakkoord slachtofferzorg van kracht. De belangrijkste inhoudelijke punten werden aan de betrokken partners toegelicht. Binnen de verschillende arrondissementen kenden de netwerken slachtofferzorg en arrondissementele raden een opstart of doorstart. Om slachtoffers overal dezelfde ondersteuning te bieden en de samenwerking tussen diensten te versterken werden 'algemene werkingsprincipes' opgenomen in het akkoord die ervoor moeten zorgen dat elk slachtoffer, onafhankelijk van de regio of de dienst waarmee hij of zij in contact komt, dezelfde kwalitatieve hulp- en dienstverlening krijgt. Een startnota van het referentiedocument werd opgemaakt. De komende periode werken we dit verder uit.

Daarnaast heb ik in 2024 verdere stappen gezet in de professionalisering van de werking van de Erkennings- en Bemiddelingscommissie Historisch Misbruik. De vrijwillige commissieleden worden professioneel ondersteund door een coördinator, een expert op het gebied van misbruik en geweld, en een dossierbehandelaar. Deze medewerkers van het agentschap zorgen voor een vlotte behandeling van dossiers door de commissie, in afwachting van een toekomstige reorganisatie van de werking.

SD 2: Maximaal inzetten op het beperken van recidive en het bevorderen van re-integratie

OD 2.1: Een zinvol hulp- en dienstverleningsaanbod voor gedetineerden en geïnterneerden op maat

In 2024 voerde ik het bijgestuurde Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025 (STRAP 20-25) verder uit, samen met de collega's van de betrokken beleidsdomeinen. De nieuwste acties na de bijsturing eind 2023 focusten onder meer op de doelgroep van zedendelinquenten, hoog-risico profielen en multiprobleem gedetineerden en strategieën en tools om het aanbod beter op te volgen en te meten. De intussen 69 acties zitten op schema en voerden we ook in 2024 uit zoals voorzien. Daarnaast startten tevens de voorbereidingen voor het nieuw strategisch plan 2025-2030 en nam de Vlaamse Regering kennis van het advies dat de gemengde commissie, bestaande uit de Vlaamse beleidsdomeinen en organisaties die instaan voor hulp- en dienstverlening, hierover uitbracht op 13 december 2024.

Om de samenwerking tussen stakeholders en partnerorganisaties nog te versterken, zette ik al in 2022 met mijn toenmalige collega-minister van Werk en Sociale Economie een succesvol partnerschap op met het Europees Sociaal Fonds (ESF). In 2024 verlengden we deze projecten en kwamen ze ook op kruissnelheid met vernieuwende experimenten voor een betere re-integratie. Bijvoorbeeld in Antwerpen en Gent kwam er aanbod bij voor beklaagden en kortgestraften. Een hulpverlener en/of een vrijwilliger helpt hen om na vrijlating de juiste diensten te vinden en niet te hervallen. Ze ondersteunen bij administratie, woonst, werk, inkomen en schulden. Zo'n 70 (ex)-gedetineerden stapten in een intensief na-traject van enkele maanden tot een jaar. De eerste resultaten tonen aan dat de

doelgroep uit detentie blijft. In het eerste detentiehuis van Kortrijk zorgen casemanagers van CAW en stad Kortrijk voor meer overzicht in de trajecten en dus betere begeleiding. 116 gedetineerden gingen zo met hun problemen aan de slag. In de gevangenis van Oudenaarde trokken we een maatwerkbedrijf binnen de muren, waar gedetineerden kunnen werken en leren en eens buiten vlotter aan werk geraken én het ook houden. Er gingen intussen twintig gedetineerden aan het werk. In Hasselt verbeterde men dan weer het onthaal en vormden verschillende diensten samen één onthaal, waardoor personen die voor het eerst in de gevangenis komen onmiddellijk de juiste doorverwijzing krijgen. In totaal passeerden zo'n 300 nieuwe gedetineerden het loket. Ook in Haren, Dendermonde en Leuven kregen de projecten vorm en in de Kempen kwam er midden 2024 een nieuw project bij voor een betere regionale samenwerking over de gevangenissen heen.

Op bovenlokaal niveau loopt er ook een project dat de werking van het netwerk wil verbeteren. In Vlaanderen werken we namelijk via het importmodel waardoor we met veel partners van buiten samenwerken en deze binnen trekken. Eén van de verbeteracties betreft het meer centraal verzamelen van gegevens zodat we met één druk op de knop beter zicht hebben op de populatie en het aanbod. Met Digitaal Vlaanderen maakten we in 2024 alvast een model dat toelaat om gegevens van verschillende organisaties te verzamelen volgens eenzelfde standaardtaal. Het komende jaar wordt hier op verder gewerkt door in overleg met de verschillende partners van de gemengde commissie na te gaan of er aanpassingen nodig zijn aan de domeineigensystemen om alle gegevens zoals bepaald in het model te kunnen aanleveren

Om het organisatiemodel nog te versterken bracht ik op 1 juli 2024 de functie van 'organisatieondersteuning' van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk over naar het Agentschap Justitie en Handhaving. De 23 organisatieondersteuners staan in voor de operationele ondersteuning van de hulp- en dienstverlening. Doordat zij nu onder één dak zitten, ook samen met onze beleidscoördinatoren, is de aansturing gecentraliseerd en kan er beter samengewerkt worden. Ook de subsidiëring van de coördinatie van het sport- en cultuuraanbod in de gevangenissen bracht ik in 2024 vanuit het participatiedecreet over naar het Agentschap Justitie en Handhaving. Deze bewegingen volgen ook de aanbevelingen van het Rekenhof om meer centrale sturing te voorzien binnen de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

Om in te zetten op re-integratie van gedetineerden, is het belangrijk een zicht te hebben op de gevangenispopulatie. Begin 2024 kreeg ik de resultaten van het aan de VUB, UAntwerpen en UGent uitbestede onderzoek naar het profiel, de noden en de behoeften van gedetineerden in Vlaanderen en Brussel. De resultaten focusten ook specifiek op daders van intrafamiliaal en seksueel geweld, geradicaliseerden, gedetineerden met een psychische/psychiatrische problematiek en veelplegers. Ik vroeg in 2024 aan de verschillende administraties om deze informatie te gebruiken op het terrein en in de voorbereidingen voor het nieuw Vlaams Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden. Het onderzoek wees alvast ook uit dat we met onze hulp- en dienstverlening de gedetineerden goed bereiken, ondanks de moeilijke omstandigheden in de gevangenissen. Zo zien we dat de overgrote meerderheid van de gedetineerden deelneemt aan het Vlaams aanbod in de gevangenissen: 86,4% van de gedetineerden nam tijdens de enquêteperiode deel aan minstens één groepsactiviteit zoals onderwijs of sport. Voor het individuele aanbod bedroeg het deelnamepercentage 71,5%.

Intussen nam ik in 2024 gericht actie om de drempels die de re-integratie hinderen zo veel mogelijk weg te werken, zeker voor hoog-risico-profielen die zonder begeleiding of op strafeinde dreigen vrij te komen. Iets wat absoluut vermeden moet worden want het maakt onze samenleving onveilig. Om de brug van binnen naar buiten te maken is een belangrijke rol weggelegd voor de lokale besturen.

Zelf startte ik eind 2023 een pilootproject met de Stad Mechelen om heel concreet vooruitgang te boeken in die complexe dossiers waar het tot nu te vaak vastloopt. Een consulent gaat zowel in de gevangenis aan de slag met de gedetineerden, als bij de stadsdiensten om die gedetineerden, eenmaal ze buiten komen, verder te begeleiden.

Eenzelfde aanpak initieerde ik voor de begeleiding en behandeling van zedendelinquenten. Veel te vaak zitten zij gewoon hun straf uit, zonder enige behandeling voor hun problematiek, en komen ze zo weer vrij. Een consulent startte in september 2024 in de gevangenis van Brugge, waar heel wat zedendelinquenten verblijven, om met wie de feiten ontkent of voor strafeinde kiest zonder meer, aanklampend aan de slag te gaan. Zo krijgen ze al een behandeling tijdens detentie en ontstaat delictinzicht die de kans op recidive bij vrijlating maximaal moet tegengaan. De trajecten kunnen ook na detentie doorlopen om de brug binnen buiten zo naadloos mogelijk te laten verlopen. Maar er is meer, in 2024 opende ik de allereerste aparte unit voor 25 zedendelinquenten in de gevangenis van Dendermonde-Hulp, naar het voorbeeld van gelijkaardige units in het buitenland. Vanuit wetenschappelijke inzichten bieden we er specifieke therapeutische behandeling gericht op onder meer de seksuele problematiek en thema's als emotieregulering, impulscontrole en sociale vaardigheden. De eerste resultaten zijn alvast hoopgevend en we zien dat de behandelmotivatie hoog is of hoog wordt. Enkelen stroomden al uit richting voorzieningen buiten waar ze hun behandeling voortzetten. Daarnaast zet ik de strijd tegen intrafamiliaal geweld voort, ook binnen de gevangenismuren. Na eerdere proefprojecten verlengde ik het aanbod in Hasselt waar het Veilig Huis gedetineerde daders begeleidt binnen de muren. Via dit aanklampend aanbod voorkomen we nieuwe slachtoffers.

Een belangrijke partner voor onze werking in de gevangenissen en detentiehuizen blijft de federale overheid, voor de infrastructuur zijn we van hen afhankelijk. Zij heropenden in 2024 de gevangenissen van Ieper en Dendermonde, die tijdelijk gesloten waren omwille van renovatie. Vanuit Vlaanderen startten we er de hulp- en dienstverlening opnieuw op. Ook in Vorst ging een nieuw detentiehuis open en ook daar voorzagen we in een opstartequipe om de hulp- en dienverlening uit te bouwen. Ik bleef in 2024 druk zetten op de federale collega's om Vlaanderen tijdig te informeren en betrekken bij (nieuw)bouwplannen. Iets wat ik ook vastlegde in het nieuwe samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en DG EPI rond de hulp- en dienstverlening. Het decreet ter instemming van het akkoord werd op 7 februari 2024 definitief aangenomen door het Vlaams Parlement. Om het akkoord nog meer bijklank te geven kreeg het ook in elke gevangenis en detentiehuis een lokale vertaling. Op die manier blijft het akkoord geen theoretisch verhaal maar zal ik ook opvolgen of het overal gerespecteerd wordt. In de huidige context is dat meer dan nodig, we telden in 2024 maar liefst 47 nationale stakingen in de gevangenissen. Op deze dagen kan het Vlaams aanbod nauwelijks doorgaan, met alle gevolgen van dien voor de re-integratie.

OD 2.2: Het elektronisch toezicht als gemeenschapsgerichte straf of maatregel

In 2024 werden 5.187 enkelbanden aangesloten, met dagelijks gemiddeld 1.757 personen onder elektronisch toezicht (ET). Dankzij het nieuwe contract dat ik in augustus 2023 gunde, kon het VCET het verouderde toezichtsmateriaal vervangen door een innovatieve en performantere generatie enkelbanden.

De toepassingsmogelijkheid van elektronisch toezicht breidde in 2024 ook uit. Door de gefaseerde invoering van de wet op de externe rechtspositie (WER) voor gevangenisstraffen besliste de alleen zetelende strafuitvoeringsrechter over straffen tussen zes maanden en drie jaar, wat de procedure complexer maakte. De

dader wordt dan niet alleen opgevolgd door het VCET, maar wordt ook nauw opgevolgd en begeleid door een justitieassistent.

Opvallend is ook de blijvende stijging van ET in het kader van de voorlopige hechtenis. Eind 2024 stonden 1.799 verdachten onder toezicht – een toename van 12% tegenover 2023 en 41% ten opzichte van 2022. In 2020 zagen we al een sterke stijging, aanvankelijk doordat rechters tijdens de coronapandemie elektronisch toezicht vaker inzetten om de druk op de gevangenissen te verlichten.. Sindsdien is deze maatregel in veel arrondissementen verder ingeburgerd.

Het VCET heeft 2024 ook maximaal benut om nieuwe initiatieven te ontplooien en bestaande werkprocessen te evalueren en aan te passen. Zo kreeg elke medewerker een opleiding over de Kindreflex. Het VCET voerde in 2024 bijna 15.000 huisbezoeken uit voor het installeren, controleren en afsluiten van enkelbanden. Daarmee zijn medewerkers letterlijk de oren en ogen van de samenleving. Elke medewerker — van installateur van de enkelband tot monitoringsmedewerker — kan geconfronteerd worden met een onveilige thuissituatie. De opleiding Kindreflex zorgt ervoor dat de medewerkers over de juiste tools om signalen van verontrusting of kindermishandeling correct te herkennen en gepast te handelen.

Ook op andere vlakken was 2024 een jaar van vernieuwing. Het VCET zette volop in op procesoptimalisatie, onder meer via een business-analyse in het kader van het nieuwe dossiersysteem SISET3. Daarnaast werden pilootprojecten opgezet voor nieuwe doelgroepen zoals slachtoffers en minderjarige delictplegers (zie SD 1 en punt IV Beleidsveld Opgroeien). Zo groeit het VCET uit tot een actor met een bredere maatschappelijke rol: technologie inzetten voor begeleiding én herstel, niet alleen voor opsluiting.

In juni 2024 startte het pilootproject elektronische monitoring voor minderjarigen in het arrondissement Antwerpen, waarover hierboven al sprake is.

Daarnaast nam ik in 2024 initiatief om personen die hun enkelband beschadigen of verduisteren strafbaar te stellen via het decreet over de justitiehuizen. Eind 2024 werd het wijzigingsdecreet ingediend in het Vlaams Parlement, waar na amendementen nog een extra advies van de Raad van State werd gevraagd.

Voor de handhaving van deze strafbaarstelling maak ik gebruik van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving. Dat biedt de mogelijkheid om bestuurlijk op te treden wanneer strafvervolging uitblijft. De concrete procedure wordt vastgelegd in een besluit van de Vlaamse Regering.

Tot slot blijft werk een cruciale hefboom voor re-integratie. In 2024 gaf ik het VCET en de justitiehuizen de opdracht om het pilootproject *Straf Werk* met VDAB Limburg te evalueren en te verkennen of het kan worden uitgerold over heel Vlaanderen. Dit project zorgt voor een aanklampende toeleiding naar werk voor mensen onder elektronisch toezicht. Er vonden al verkennende gesprekken plaats rond een structureel samenwerkingsprotocol met VDAB, inclusief gegevensdeling.

OD 2.3: De rol van de justitiehuizen in de gerechtelijke keten versterken en volop inzetten op indicatiestelling, risicotaxatie en risicomanagement

In 2024 heb ik verder ingezet op de ontwikkeling en implementatie van risicotaxatie en risicomanagement ter ondersteuning van de strafrechtelijke advies- en begeleidingsopdracht van de justitieassistent. Een belangrijke stap was de evaluatie van de testcase met het informatieverzamelingsformat, die in het najaar van 2023 werd uitgevoerd. De resultaten van deze evaluatie werden opgenomen in het eindrapport van de onderzoeksgroep van de VUB en vormden

de basis voor verdere besluitvorming. In 2024 heb ik alle nodige voorbereidingen getroffen om de uitrol van het format vlot te laten verlopen, zowel in het digitale dossierbeheersysteem SIPAR als in de dagelijkse werking van de justitieassistenten.

Zo was een belangrijke verwezenlijking dit jaar de opleiding van justitieassistenten in de principes van het Risk-Need-Responsivity (RNR) model. Met deze opleiding heb ik het professioneel oordeel van de justitieassistent versterkt en bijgedragen aan de verdere positionering van de justitiehuizen als betrouwbare en professionele ketenpartner.

Het onderzoek van de VUB hieromtrent werd in juli 2024 afgerond. Ik benut de aanbevelingen uit dit onderzoek maximaal om risicotaxatie en risicomanagement verder wetenschappelijk onderbouwd te implementeren binnen de justitiehuizen. Eind 2024 heb ik nog een vervolg aan deze opdracht gekoppeld om de justitiehuizen nog verder te ondersteunen hierin.

Ook op het vlak van psychodiagnostiek heb ik in 2024 verdere stappen gezet. Het pilootproject, waarbij gevalideerde psychodiagnostische instrumenten worden ingezet om een beter zicht te krijgen op de persoonlijkheidskenmerken van justitiabelen, loopt momenteel verder. Deze diagnostische onderzoeken kaderen steeds binnen het juridisch traject en bieden justitieassistenten extra ondersteuning in hun opdracht.

Naast de wettelijke basis die ik in 2023 heb gecreëerd voor de onderlinge informatie-uitwisseling tussen de justitieassistenten en de psychologen, heb ik in 2024 de gesprekken met het Openbaar Ministerie verdergezet om de externe informatie-uitwisseling te regelen. Het doel was om een protocol op te stellen waarin de gemeenschappelijke afspraken worden geregeld en zou worden opgenomen dat ook de psychologen inzage krijgen in dossiers. Ondanks mijn inspanningen was het Openbaar Ministerie niet bereid om hier werkbare afspraken over te maken. Voorlopig wordt dus de huidige werkwijze verdergezet en zal ik de externe informatie-uitwisseling meenemen in de werkzaamheden rond het nieuwe Wetboek van Strafuitvoering.

OD 2.4: Een snelle, kordate en consequente opvolging en responsabiliserende begeleiding van daders

Het belang van onze Vlaamse justitie blijft toenemen: meer en meer daders staan onder begeleiding van onze justitieassistenten. Zo ontvingen de Vlaamse justitiehuizen 38.438 dossiers in 2024, wat opnieuw een record is en een stijging van 2.458 dossiers ofwel +7% in vergelijking met het jaar voordien. Deze stijging is onder meer het gevolg van de gefaseerde inwerkingtreding van de WER, waardoor de justitiehuizen meer daders onder elektronisch toezicht en met individuele voorwaarden opvolgen. Zo steeg het aantal penitentiaire opdrachten tussen 2023 en 2024 van 1.719 naar 2.616. In het verlengde steeg ook het aantal strafrechtelijke adviseringsopdrachten. Ook steeg het aantal interneringsopdrachten in 2024 met 10%. De stijging die ze in de gevangenissen zien rond geïnterneerden zien we bij onze justitiabelen dus ook.

Tijdelijk huisverbod

Verder zien we in 2024 opnieuw een grotere toepassing van het tijdelijk huisverbod (THV). De bedoeling van een THV is geweld in een gezin te stoppen door de partij die een ernstig en onmiddellijk gevaar betekent, uit huis te plaatsen. Zo geven we alle partijen de tijd om tot rust te komen en om aansluiting te vinden bij de nodige hulp- en dienstverlening. Binnen de Vlaamse justitiehuizen ontvingen we het afgelopen jaar 727 dossiers THV, opnieuw een stijging tegenover het jaar voordien

(662). In vergelijking met 2020, het eerste jaar dat de justitiehuizen aan de slag gingen met het THV, spreken we zelfs over een zeer ruime verdriedubbeling.

Om lokale verschillen weg te werken, blijf ik inzetten op een ruimere bekendmaking van de maatregel bij de opdrachtgevers. Het grootste aantal dossiers situeert zich nog steeds in de provincies Antwerpen en Limburg, maar ook andere provincies zijn aan een opmars bezig. Ik zie hier een link met de verdere uitrol van de Veilige Huizen, dewelke de parketten stimuleren om op alle mogelijke manieren actief in te zetten op de aanpak van huiselijk geweld.

De toepassing zou nog groter zijn als de maatregel aantrekkelijker is voor de parketten. Daarom was het College van procureurs-generaal in 2022 een evaluatie gestart van de omzendbrieven. April 2024 ontving ik de resultaten van deze evaluatie. Een groot deel van de aanbevelingen hebben betrekking op bewustmaking van actoren en een verbeterde samenwerking tussen alle betrokkenen. Ik ging zelf al aan de slag met de aanbevelingen met betrekking op de justitiehuizen, maar wacht, na herhaaldelijke vraag, op initiatief van het College om mee te werken aan de herziening van de omzendbrieven.

Aanvullend op de evaluatie van het College van procureurs-generaal organiseerde ik binnen de justitiehuizen zelf ook een evaluatie om de toepassing van de wet op niveau van de justitiehuizen te evalueren. De verbeterpunten die hieruit naar voren kwamen, werden omgezet in een plan van aanpak dat volop in uitvoering is. Verschillende interne werkdocumenten werden verfijnd om de justitieassistenten de nodige handvaten te bieden om de best mogelijk opvolging te kunnen bieden. Ook werd er een vervolgevaluatie uitgevoerd, specifiek rond de toeleiding naar hulp- en dienstverlening.

Lik-op-stuk beleid

Ik hecht veel belang aan het beperken van recidive en zet daarom ook in op een snelle en effectieve gerechtelijke afhandeling van dossiers van veelvoorkomende criminaliteit. Om een lik-op-stuk beleid te realiseren, is een vlotte samenwerking tussen politie, justitie (Vlaams en federaal) en hulpverlening noodzakelijk. Ook in 2024 werkte ik mee aan een aantal projecten die hierop inzetten.

Zo volgde ik de werking van het project SAMEN Mechelen verder op. SAMEN Mechelen is gebaseerd op het RNR-model en zet een multidisciplinaire, integrale ketenaanpak op voor hoogrisico daders. Dit project wordt wetenschappelijk onderbouwd vanuit de VUB.

Daarnaast ben ik in 2024 ondersteuning blijven bieden aan Limburgse multidisciplinaire initiatieven en projecten zoals Sectie M+ en de uitbouw van een veiligheidshuis. Dat zal stapsgewijs leiden tot een integrale aanpak van complexe problemen op het snijvlak van veiligheid, welzijn en zorg.

Bij het beleidsveld opgroeien verwees ik ook al naar de JOK dat ook een goed voorbeeld van ons lik-op-stuk beleid is.

De drugopvolgingskamers kregen met de wet van 18 januari 2024 om justitie menselijker, sneller en straffer te maken een wettelijk kader. De hersteltrajecten geven beklaagden de kans om hun onderliggende problemen, die criminaliteit in de hand werken, aan te pakken. Tijdens de periode waarin de beklaagde wordt opgevolgd kunnen een behandeling of andere maatregelen worden voorgesteld. De justitieassistent begeleidt, houdt toezicht en oriënteert de beklaagde naar de juiste drughulpverlening en rapporteert hierover aan de rechtbank en het parket. Aan het einde van de opvolgperiode wordt een straf uitgesproken die rekening houdt met de manier waarop het hersteltraject werd uitgevoerd.

De wet voorziet in de opmaak van een protocolakkoord tussen de rechtbank, het parket, de balie en de diensten die instaan voor de uitvoering van de hersteltrajecten. Het protocol specifieert de wijze waarop de opvolging en de informatiedoorstroming wordt geregeld. Vanuit het agentschap bereidde ik proactief een ontwerp protocolakkoord voor dat ik overmaakte aan alle rechtbanken, parketten en Hoven van beroep. Zo probeer ik maximaal rechtszekerheid en rechtsgelijkheid te garanderen. Vanuit de justitiehuizen werkte ik mee aan de omzendbrief hersteltrajecten van het College van procureurs-generaal. Om de werking van de justitiehuizen maximaal af te stemmen met de drugopvolgingskamers was het agentschap actief aanwezig op overlegmomenten met rechtbank en parket.

Werkstraffen

Een snelle en kordate uitvoering van werkstraffen bleef ook in 2024 één van mijn prioriteiten. Een belangrijke voorwaarde om een snelle opstart van werkstraffen mogelijk te maken, is dat er voldoende werkplaatsen zijn. Door de sterke stijging van het aantal nieuwe werkstraffen sinds 2022, met maar liefst 43% meer dossiers dan in 2020, was een uitbreiding van het bestaande aanbod aan werkplaatsen absoluut noodzakelijk.

Ik heb de voorbije jaren daarom fors geïnvesteerd in de uitbreiding van het bestaande aanbod, wat resulteerde in 1.900 extra plaatsen. Deze extra plaatsen creëerde ik door onder andere mobiele werkvloerprojecten in de gerechtelijke arrondissementen Antwerpen, Brussel en Limburg te installeren. Bij een mobiel werkvloerproject gaat een werkvloerbegeleider met een groep werkgestraften bij externe diensten taken uitvoeren. De drie projecten liepen af in 2024 en heb ik grondig geëvalueerd. De evaluatie was positief dus heb ik ervoor gezorgd dat deze projecten werden verlengd tot einde 2025. Ook het mobiel werkvloerproject van OVAM, waarbij de werkgestraften zwerfvuil in Vlaanderen opruimen, heb ik na een evaluatie in 2024 verlengd tot einde 2025.

Voor deze bijkomende plaatsen heb ik structurele middelen voorzien zodat een voldoende ruim aanbod blijft gegarandeerd. Bovendien heb ik in 2024 ook voor bijkomende financiering van de reeds bestaande werkvloerprojecten gezorgd. Deze projecten worden met federale middelen gefinancierd maar doordat de federale enveloppe gesloten blijft en niet meer is geïndexeerd sinds 2016, is deze financiering de dag van vandaag veruit ondermaats. Om ervoor te zorgen dat de projecten aan boord blijven en alle werkstraffen binnen de wettelijke termijn worden uitgevoerd, was ik dus genoodzaakt om bijkomend budget vanuit Vlaanderen te voorzien. Ik heb hiermee zelf de verantwoordelijkheid opgenomen en straffeloosheid voorkomen.

Ook het digitaal platform waarbij de justitiehuizen en partners op een vlotte en veilige manier informatie kunnen uitwisselen over de uitvoering van de werkstraffen, werd verder ontwikkeld (cf. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, OD 4.3: Digitalisering met het oog op een betere doorstroming van informatie en uitwisseling van gegevens).

OD 2.5: De nodige aandacht voor daders met multi-problematieken

Voor veel daders is het belangrijk dat zij gebruik kunnen maken van aangepaste begeleiding of behandeling voor hun problematiek. Vaak gaat het niet om één problematiek, maar eerder een combinatie van verschillende problemen, zoals een verslavingsproblematiek, een verstandelijke beperking of ontwikkelingsstoornissen. Door de veelheid aan problematieken vallen deze daders nog te vaak uit de boot.

Ik heb daarom geïnvesteerd in zeventien bijkomende projecten die een specifiek behandelaanbod voor deze doelgroep voorzien. Deze projecten zijn gestart in 2023

en zullen nog tot einde 2027 lopen. Ik heb deze projecten ook in 2024 nauwgezet opgevolgd en geëvalueerd. Ik stel vast dat de projecten die aanklampend werken (bijvoorbeeld meerdere uitnodigingen sturen, sms-sturen, aan huis gaan) en nieuwe methodieken toepassen voor onder andere de doelgroep van daders met een verstandelijke beperking, het meest succesvol zijn: daders worden vlotter en voor een langere duur bereikt. Ze haken minder snel af. De aanklampende werking loont. Ik zal deze inzichten dan ook meenemen in de bredere denkoefening samen met de verschillende beleidsdomeinen over de toekomst van het zorglandschap.

Om de nodige hulpverlening te voorzien voor daders met een multi-problematiek is samenwerking tussen alle beleidsniveaus noodzakelijk. Daarom startte ik in 2023 een oefening met alle betrokken ministers, Vlaams minister van Welzijn en de federale ministers van Justitie en Volksgezondheid, om te komen tot een Masterplan Forensische Zorg. Eind april 2024 werd, met oog op het einde van de legislatuur, de eerste aanzet tot dit plan afgeleverd. Ik nam het initiatief om hierop verder te werken. Zo bracht ik de noden van de justitiabelen in relatie te brengen met de beschikbare middelen bij het agentschap in kaart.

Voor de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik werd, na lange onderhandelingen met de Vlaamse minister van Welzijn en de federale ministers van Justitie en van Volksgezondheid onder mijn coördinatie, een ontwerp voor een nieuw samenwerkingsakkoord tot stand gebracht. Het is een hervorming waar het terrein al lang om vraagt, maar door bevoegdheidsdiscussies op het einde van het traject tussen de Vlaamse en federale regering, liep het traject vertraging op. . Op initiatief werd het legistiek traject samen met de andere ministers aangevat en werd het akkoord op het einde van de legislatuur nog principieel goedgekeurd door zowel de Vlaamse Regering als de federale regering. Door de opstart van de nieuwe regeringen wordt het dossier nu onder de loep genomen door de nieuwe collega's. Het komende jaar gaan we verder met het legistieke traject.

In elk Veilig Huis heb ik bovendien een psycholoog voorzien om ondersteuning te bieden bij de intersectorale aanpak van betrokkenen bij intrafamiliaal geweld die kampen met een problematiek van geestelijke gezondheid. Via ondersteuning van de casusregisseurs, verkenning van de noden, exploratie van de hulpvraag en het aanbieden van psycho-educatie en een pre-therapeutisch traject kan de motivatie van de betrokkenen vergroot worden en kunnen ze indien nodig toegeleid worden naar een passend hulpaanbod binnen de geestelijke gezondheidszorg.

OD 2.6: Een structurele aanpak van radicalisering

Om de expertise en knowhow binnen het Agentschap Justitie en Handhaving nog beter te kunnen uitbouwen, richtte ik in 2024 een specifieke cel radicalisering op. Tien ervaren en getrainde justitieassistenten nemen daarin de rol van expert radicalisering op en voeren nu zelf alle daderbegeleidingen uit die gelinkt zijn aan radicalisering, gewelddadig extremisme en/of terrorisme. De experten radicalisering zijn justitieassistenten met specifieke kennis en knowhow over het thema en de doelgroep. Het is een centraal en mobiel team dat Vlaanderen breed werkt.

De experten hebben hiervoor een bijkomende opleiding en training gekregen. Een coördinator radicalisering stuurt dit team aan en zij kunnen ook rekenen op een psycholoog om onder meer de invloed van psychopathologie op het gewelddadig extremisme mee te kunnen inschatten. Op mijn vraag werkt de coördinator radicalisering ook nauw samen met de betrokken veiligheidsdiensten (zoals het OCAD).

Het adviesmandaat radicalisering, waarbij de justitieassistent al tijdens detentie betrokken wordt in de voorbereiding van de reclassering van geradicaliseerde

gedetineerden, is volledig geïmplementeerd. In 2024 zijn er twaalf zulke dossiers opgestart.

Ook het VCET is en blijft een belangrijke speler als partner voor de elektronische monitoring van geradicaliseerde verdachten of veroordeelden. In 2024 werd verder ingezet op deze dossiers door de optimalisatie van de seiningsprocedure en deelname aan specifieke opleidingen. Het VCET is ook structureel betrokken in het overleg van de cel radicalisering voor de opvolging van radicaliseringsdossiers.

In 2024 werd een gunningsprocedure doorlopen voor het uitvoeren van gespecialiseerde begeleidingen van geradicaliseerde justitiabelen. De opdracht werd gegund aan Ceapire vzw, die ook de laatste jaren al de samenwerkingspartner was voor het agentschap.

In 2024 werd opnieuw verder onderhandeld om een interfederaal samenwerkingsakkoord af te sluiten inzake de LIVC R en PIVC R. Met een samenwerkingsakkoord creëren we een stevigere juridische basis voor de LIVC R in de samenwerking met federale partners en kan er ook een juridische basis gelegd worden voor het casusoverleg tijdens detentie. Het samenwerkingsakkoord kon ondanks veelvuldige inspanningen van mijnentwege nog niet helemaal gefinaliseerd worden in 2024. Deze onderhandelingen moeten dan ook voortgezet worden. Hierbij dienen alle bevoegde ministers elk hun rol op te nemen. Ik heb hieromtrent reeds contact opgenomen met de nieuwe federale minister van Binnenlandse Zaken zodat dit interfederaal samenwerkingsakkoord zo snel als mogelijk kan gefinaliseerd worden.

SD 3: Een laagdrempelige, kwalitatieve en efficiënte juridische eerstelijnsbijstand

Sinds de nieuwe Vlaamse regelgeving uit 2022 zijn de commissies, die de juridisch eerstelijnsbijstand organiseren, multidisciplinair samengesteld. Ze bestaan nu uit vertegenwoordigers van de balie, de samenwerkingsverbanden geïntegreerd breed onthaal – waarbinnen de OCMW, de CAW en de ziekenfondsen samenwerken – en organisaties die met de meest kwetsbare doelgroepen werken of andere, niet-commerciële organisaties. Dit zorgt voor laagdrempelige en toegankelijke juridische hulp aan burgers op zo'n 130-tal locaties in Vlaanderen en Brussel.

In 2024 leverde elke commissie een inhoudelijke verantwoording aan, waardoor ik hun werking, conform de regelgeving, voor het eerst evalueerde en de resultaten hiervan voorlegde aan de Vlaamse Regering. De werking verloopt nu gestroomlijnder en is toegankelijker. In 2024 zijn voor het eerst globale cijfers over het vorige werkjaar beschikbaar en daaruit blijkt dat heel wat burgers hun weg vinden naar de dienstverlening. Er werden 39.574 juridische vragen beantwoord, voornamelijk over familierecht (11.463), goederenrecht (10.395) en strafrecht (4665). Om de werking van de commissies nog verder te verbeteren startte ik 2024 met de voorbereidingen voor de ontwikkeling van een digitale module voor juridische eerstelijnsbijstand. Hiervoor werk ik samen met de Orde van Vlaamse Balies, het agentschap en de commissies zelf. Deze digitale applicatie zal zowel de organisatie van het aanbod vereenvoudigen, een overkoepelende telefonische permanentie voorzien en toelaten om gegevens te rapporteren.

Verder breng ik deze juridische hulp ook naar de Zorgcentra na Seksueel Geweld. Slachtoffers van seksueel geweld krijgen er de mogelijkheid om zeer snel na de feiten, nog voor het indienen van de klacht en als ze dat willen, juridisch advies in te winnen van een eerstelijnsadvocaat. Elke hulpvrager krijgt een folder met daarop contactgegevens van zowel slachtofferonthaal als juridisch eerstelijnsadvies. Na evaluatie en een eerdere samenwerking in Gent breidde ik de werking ook uit naar het Zorgcentrum van Limburg. Op zes maanden tijd werden daar tussen juni en november 2024 44 juridische adviezen gegeven, wat wijst op

een bestaande nood om op een laagdrempelige manier juridisch geholpen te worden in het Zorgcentrum.

SD 4: Maximale optimalisatie van de werkprocessen

OD 4.1: Versterking van de samenwerking van de justitiehuizen en het VCET met justitie, politie, hulpverlening en lokale besturen

Met onze negen Veilige Huizen zijn we Europees koploper in de gezamenlijke aanpak van intrafamiliaal geweld. In een Veilig Huis werken politie, justitie en hulpverlening intensief samen onder één dak. De focus ligt op een integrale en duurzame aanpak van intrafamiliaal geweld, met bijzondere aandacht voor de impact op kinderen.

Het afgelopen jaar was opnieuw een recordjaar in de strijd tegen intrafamiliaal geweld. In totaal werden maar liefst 4373 gezinnen begeleid door de Veilige Huizen, een stijging van meer dan 25% ten opzichte van 2023.

Nadat in 2023 vijf nieuwe Veilige Huizen werden geopend, heb ik in 2024 volop geïnvesteerd in de verdere uitbouw van hun werking. Eind maart 2024 werd het decreet Veilige Huizen goedgekeurd. Dit decreet verankert zowel de opdracht en doelstellingen van de centra als het regelgevend kader voor casusoverleg en de verwerking van persoonsgegevens. Daarnaast werd de aanpak van de Veilige Huizen verder gestroomlijnd met een algemene kadertekst en het methodologisch kader voor intensieve casusregie. Ook werd een vierdaagse basisopleiding voor casusregisseurs ontwikkeld. Deze opleiding ging in het najaar van 2024 van start en wordt sindsdien regelmatig herhaald.

Daarnaast heb ik in 2024 ingezet op de verdere optimalisatie van het intern dossierbeheerssysteem binnen de Veilige Huizen. Via dit dossierbeheerssysteem kan de werking van de Veilige Huizen nog beter worden geëvalueerd (cf. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, OD 4.3: Digitalisering met het oog op een betere doorstroming van informatie en uitwisseling van gegevens).

In februari 2024 heb ik in Hasselt de succesvolle conferentie ‘Samen tegen eergerelateerd geweld’ georganiseerd. Deze boeiende, volledig volgeboekte studiedag bood professionals een actueel overzicht van signalen, aandachtspunten, intersectorale aanpak en uitdagingen rond eergerelateerd geweld.

Met de aanwerving van kinderpsychologen voor alle Veilige Huizen heb ik sterk ingezet op de impact van intrafamiliaal geweld op kinderen. Ook heb ik het project ‘Handle with Care’ in 2024 voortgezet. Dit project wil ervoor zorgen dat scholen een signaal ontvangen wanneer er een politie-interventie heeft plaatsgevonden in het kader van intrafamiliaal geweld. Zo kunnen leerkrachten met kleine gebaren bijdragen aan de nodige rust en stabiliteit voor het kind.

Met de campagne ‘Je bent niet alleen’ heb ik de lotgenotengroepen binnen Veilig Huis extra onder de aandacht gebracht. De lancering vond plaats op 25 november 2024, de internationale dag tegen geweld op vrouwen én de eerste verjaardag van de Veilige Huizen. Veel slachtoffers ervaren contact met lotgenoten als bijzonder waardevol. Ze vinden er een luisterend oor en kunnen praten over wat ze moeilijk onder woorden kunnen brengen. Lotgenoten met gelijkaardige verhalen ontmoeten elkaar in een veilige omgeving.

In juni 2024 werd het onderzoek naar de mogelijkheid tot de ontwikkeling van een meldcode geweld afgerond en verspreid onder de betrokken entiteiten. Het onderzoeksrapport biedt richtlijnen voor een sectoroverschrijdend

integriteitsbeleid in Vlaanderen, inclusief sectorspecifieke aanbevelingen voor het omgaan met geweld. Een vervolg hierop werd opgenomen in het regeerakkoord.

De evaluatie van het decreet betreffende de controleverplichting van het uittreksel strafregister minderjarigenmodel, dat reeds eind 2023 werd opgestart, werd in 2024 verdergezet en afgerond. Om deze beleidsevaluatie te maken werd er feedback verzameld van de liaisons van de betrokken Vlaamse sectoren, het Openbaar Ministerie en slachtoffervereningingen. Daarnaast werden de cijfers van de aanvragen van het uittreksel strafregister minderjarigenmodel van de voorgaande twee jaren opgevraagd. En ten slotte werd er een vragenlijst opgemaakt en verspreid naar de betrokken organisaties. De resultaten werden in een beleidsevaluatie gegoten die op 7 juni 2024 aan de Vlaamse Regering werd meegedeeld. Uit de beleidsevaluatie kwamen aanbevelingen voort om het huidige decreet op een aantal punten aan te passen. Ik neem deze aanbevelingen mee in een gesprek met alle betrokken partijen en bereid op basis daarvan een wijziging van het decreet voor.

Ook de sensibiliseringscampagne 'We zien u' heb ik in 2024 verdergezet. Hiermee creëerde ik bewustwording rond seksueel grensoverschrijdend gedrag bij jongeren tussen 14 en 23 jaar. De campagneslogan 'We zien u' had een tweeledige boodschap: enerzijds empathie naar slachtoffers en anderzijds daadkracht naar daders. Met een VRTMax-reeks en TikTok-kanaal gekoppeld aan deze campagne bracht ik seksueel grensoverschrijdend gedrag in 2023 reeds onder de aandacht. Met het TikTok-kanaal haalden we 8 miljoen weergaven. In 2024 gaf seksuologe Lotte Vanwezemael, het gezicht van de campagne, een workshop over seksueel grensoverschrijdend gedrag op de 'Strafste school', welke kan herbekeken worden op VRTMax. Daarnaast maakten de voetbalspelers van KRC Genk en Cercle Brugge tijdens hun wedstrijd op 13 april 2024 een statement tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag. Ze droegen tijdens de line-up truitjes met de namen van slachtoffers. In het stadion werd een video vertoond die aandacht vroeg voor dit thema, dewelke ook werd gedeeld op de sociale media van de betrokken clubs, de Pro League en DAZN (rechtenhouder van het Belgisch voetbal). Om zoveel mogelijk jongeren te bereiken werd de campagne ook in de uitgaanssector in de spotlights gezet tijdens verschillende evenementen, de zogenaamde 'We zien u'-party's. Intussen is de campagne afgerond. In het voorjaar van 2025 verschijnt nog de Streamz-serie 'Drift' met de focus op grenzen. In elke aflevering wordt een koppeling gemaakt met de 'We zien u'-campagne.

OD 4.2: Ontwikkeling van een evidence-based beleid

Als het gaat over de bescherming van onze samenleving door recidive te voorkomen, kunnen we het ons niet veroorloven om te werken op buikgevoel of oude gewoontes. We hebben nood aan beleid dat écht werkt. Door in te zetten op evidence-based beleid, baseren we onze beslissingen op feiten en wetenschappelijke inzichten. Dat verhoogt de effectiviteit van interventies, voorkomt tijds- en geldverlies aan ineffectieve aanpakken en maakt beleid beter uitlegbaar en verdedigbaar tegenover zowel burgers als professionals.

Ik heb in 2024 dan ook tal van initiatieven genomen om de effectiviteit van de interventies van zowel de justitieassistenten als de samenwerkingspartners te verstevigen. Zo zorgde ik voor de implementatie van het geactualiseerde methodologische kader voor de burgerrechtelijke opdrachten. In 2024 werd het vernieuwd rapportagemodel toegepast, dat in 2025 zal worden geëvalueerd. Ook organiseerde ik de studiedag "Het kind als kompas" naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van het maatschappelijk onderzoek bij complexe scheidingen. De studiedag was een groot succes, waarbij praktijkervaringen en recente academische inzichten rond uitdagingen in het werkveld werden gedeeld.

In 2024 startte ik het proces voor de actualisatie van de basiscursus voor justitieassistenten op, zowel vormelijk als inhoudelijk. Het klassieke formaat van een gedrukte syllabus werd losgelaten en we kozen voor een gebruiksvriendelijk, toegankelijk, gebald en leesbaar online instrument. Dit instrument bevat de meest essentiële informatie die startende justitieassistenten moeten meekrijgen en is tegelijk doorspekt met hyperlinks die de geïnteresseerde lezer leiden naar extra leesmateriaal op de eigen website, websites van partnerorganisaties, beleidsdocumenten, wetenschappelijke literatuur, enzovoort.

Ook inhoudelijk wordt de basiscursus geactualiseerd: wat relevant blijft, blijft behouden en nieuwe inzichten met betrekking tot onder meer de Kindreflex, het Risk-Needs-Responsivity (RNR) paradigma en Core Correctional Practices worden toegevoegd. Het is de bedoeling om de vinger aan de pols te blijven houden van ontwikkelingen in de wetenschappelijke literatuur en de praktijk en de basiscursus op regelmatige basis te updaten. Zo kan het uitgroeien tot een instrument dat een meerwaarde kan hebben voor alle medewerkers binnen de Vlaamse justitiehuizen.

In 2022 implementeerde ik het nieuwe model van gedragstrainingen, dat de vroegere leerstraffen heeft vervangen. Een gedragstraining is een gespecialiseerd vormingsprogramma, afgestemd op een specifieke doelgroep. Er wordt gewerkt aan het leggen van een link tussen denkpatronen, gedrag en vaardigheden. Door in te spelen op de ideeën en overtuigingen die mensen hebben, proberen we hun gedrag te veranderen. Er is één algemene gedragstraining en drie specifieke gedragstrainingen rond agressie, middelengebruik en intrafamiliaal geweld. In 2024 stroomden er 1439 justitiabelen door naar dit aanbod. Daarnaast bieden we ook drie sensibiliseringscursussen aan die inzetten op een gedragsverandering in het verkeer: de modules 'algemene vaardigheden', 'alcohol in het verkeer' en 'drugs in het verkeer'. Ook in deze cursussen kennen we een grote instroom. In 2024 werden er 181 cursussen georganiseerd, goed voor de instroom van 1990 justitiabelen.

Op mijn vraag voerde de Vrije Universiteit Brussel (VUB) een effectiviteitenonderzoek over deze vernieuwde gedragstrainingen. In maart 2024 leverde de VUB hun onderzoeksrapport “Een onderzoek naar de gedragstrainingen in Vlaanderen” op. In juni 2024 werden de resultaten en aanbevelingen van het onderzoek gepresenteerd aan de belanghebbenden en ondertussen werd het onderzoek ook gepubliceerd. Naast een brede wetenschappelijke analyse van de verbeterpunten, leverde het onderzoek een schat aan informatie op over hoe de gedragstrainingen op het terrein worden uitgevoerd en beleefd. Uit het rapport spreekt een duidelijke waardering voor de dagelijkse inzet van justitieassistenten en trainers.

Dit onderzoek vormt de basis voor een verdere hervorming van de gedragstrainingen. Op basis van de bevindingen ben ik in 2024 al gestart met de eerste stappen in dit hervormingsproces. Na grondig overleg met alle betrokken actoren lag er eind 2024 een eerste voorstel voor de krijtlijnen op tafel.

OD 4.3: Digitalisering met het oog op een betere doorstroming van informatie en uitwisseling van gegevens

In het kader van contacten met justitiabelen

In 2024 werd de eerste versie van het digitaal platform voor interactieve dienstverlening voor justitiabelen met een enkelband afgewerkt. Via dit platform kunnen justitiabelen hun persoonlijke informatie zelf terugvinden en hun uurrooster zelf consulteren. Na een testfase zal ik het digitaal platform lanceren. Door dit platform zullen de medewerkers van het VCET zich nog meer kunnen

focussen op een kwalitatieve opvolging en monitoring, en wordt het aantal onnodige telefoontjes verminderd.

In het kader van contacten met slachtoffers

Mijn diensten hebben op dit moment via een tijdelijke oplossing toegang tot dat slachtofferdossier, beheerd door de FOD Justitie, waarin die slachtofferfiche geïntegreerd zal worden. Op deze manier kan de dienst slachtofferonthaal nu slachtoffers al bijstaan bij een digitale dossierinzage. Ik blijf het komende jaar inzetten op een structurele oplossing voor de toegang van onze justitieassistenten tot het digitaal dossier.

Ik heb een dossiersysteem uitgerold voor het meldpunt grensoverschrijdend gedrag en de erkennings- en bemiddelingscommissie voor misbruik in het verleden. We monitoren de efficiëntie hiervan en schaven bij waar nodig.

In het kader van werkprocessen met samenwerkingspartners

In 2024 zorgde ik ervoor dat het dossiersysteem WIDA voor de Veilige huizen verder werd ontwikkeld. De nodige bepalingen rond verwerking van de gegevens hiervoor werden opgenomen in het decretale kader van de Veilige Huizen (cf. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, OD 4.1: Versterking van de samenwerking van de justitiehuizen en het VCET met justitie, politie, hulpverlening en lokale besturen).

Daarnaast heb ik ook verder gewerkt aan een online portaal voor interactie met onze partners die werkstraffen aanbieden. Dit portaal werkt als een selfservice loket waardoor prestatieplaatsen hun openstaande prestatieplaatsen en de prestaties van de werkgestraften kunnen ingeven en informatie over onze justitiabelen kunnen raadplegen. Hiermee verlagen we de administratieve werklast van de justitieassistenten doordat zij niet meer moeten rondbellen of mailen om na te vragen welke plaatsen nog vrij zijn. Een eerste fase van het digitaal portaal werd opgeleverd in 2024, waarbij de persoons- en dossiergegevens van de werkgestraften doorstromen van ons eigendossierregistratiesysteem naar het portaal. Ik werkte ook verder aan de twee volgende fases, waarbij de prestatieplaatsen via het portaal gepresteerde uren door de werkgestraften en afwezigheden kunnen registreren. Zo kan de justitieassistent de uitvoeringen live opvolgen en snel tussenkomen wanneer het dreigt fout te lopen.

Ik heb ook een analyse uitgevoerd voor een rapporteringssysteem in het kader van de hulp- en dienstverlening. Het doel is om gegevens centraal te verzamelen over organisaties en sectoren die hulp- en dienstverlening organiseren voor gedetineerden heen. Ik werkte in 2024 samen met de gemengde commissie om de verschillende vereisten voor dit rapporteringssysteem in kaart te brengen. Op basis daarvan werd een model ontwikkeld om gegevens in eenzelfde standaardtaal te verzamelen. Het komende jaar werken we daar met de partners op verder.

In het kader van digitalisering van de interne werkprocessen

Ik heb in 2024 verder gewerkt aan de uitbreiding van het dossierregistratiesysteem van de justitiehuizen (SIPAR) om de psychologen te ondersteunen bij de risicotaxatie.

Ik heb ook de mogelijkheden voor een proefproject rond het gebruik van toughbooks voor medewerkers van de mobiele eenheid verder verkend. Vooraleer het proefproject van start kan gaan, moet de koppeling met het intern dossiersysteem voor justitiabelen met een enkelband (SISET) worden gemaakt.

In het kader van werkprocessen met federale overheid

Het digitaal transformatieplan van de federale overheid, dat bestaat uit 26 applicaties die het gerechtssysteem moeten moderniseren en digitaliseren, loopt een zeer moeilijk parcours. In eerste instantie heeft de federale overheid zich gefocust op de digitalisering van de eigen processen, maar ook daar hebben ze heel wat problemen en vertragingen gehad. Ik heb dit traject in 2024 nauwgezet opgevolgd.

In het kader van handhaving

Ik zorgde ervoor dat het Vlaamse Handhavingsplatform (VHP) verder werd uitgebouwd en uitgerold binnen de Vlaamse overheid en binnen de lokale besturen. Momenteel gebruiken zes entiteiten binnen de Vlaamse overheid, acht intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en 278 lokale besturen het platform.

Het VHP maakt het digitaal werken op het vlak van handhaving mogelijk en het zorgt ook voor een vlotte informatiedeling tussen de aangesloten diensten. Het VHP heeft tot doel om alle informatie rond handhaving op een gecentraliseerde, uniforme, real-time en beveiligde manier ter beschikking te stellen aan alle betrokken autoriteiten en instanties. Dit laat hen toe om rekening te houden met eerder opgestarte procedures en opgelegde sancties, en om efficiënter te handhaven. In het kader van die verhoogde efficiëntie werd het handhavingsplatform ook geïntegreerd met de MAGDA Documentendienst, zodat alle partijen de communicatie rond bestuurlijke handhaving efficiënt ontvangen.

Dankzij een integratie van het handhavingsplatform met 'Mijn Burgerprofiel' en het 'e-loketondernemers.be' is het ook voor burgers en ondernemingen mogelijk om hun eigen definitieve bestuurlijke sancties te raadplegen. Op die manier is de bestuurlijke handhaving raadpleegbaar voor alle betrokken actoren.

In het kader van rapportering

Het dataplatform is in 2024 uitgegroeid tot een mature omgeving. Er werden ondertussen zeven nieuwe datasets in de rapporteringsomgeving geïntegreerd en daarnaast werd de kwaliteit van drie bestaande datasets verhoogd. De personeelsdata staan nu volledig op punt waardoor de administratie een goed zicht heeft op de in- en uitstroom, cijfers over ziekte, opleiding, agressie-incidenten, enzoverder. Ik deel actief onze kennis en ervaring met mijn collega's van de andere Vlaamse entiteiten zodat zij niet hetzelfde leergeld moeten betalen.

OD 4.4: Maximale aanpassing van de organisatie aan de hervormde gerechtelijke arrondissementen

In 2024 heb ik binnen de justitiehuizen opnieuw ingezet op het stimuleren van regionale samenwerking op maat van ieder arrondissement. Een justitiehuis vormt een onmisbare schakel in de strafuitvoering en justitiële keten in Vlaanderen, in die zin is maximale afstemming op de gerechtelijke arrondissementen – en dus de federale opdrachtgevers zoals de parketten en rechtbanken van groot belang. Eerder werden de krachten van verschillende (kleinere) justitiehuizen al gebundeld op arrondissementeel niveau en werden bepaalde functies op arrondissementeel niveau georganiseerd. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de teamverantwoordelijken slachtofferonthaal en burgerrechtelijke opdrachten, voor de netwerkbeheerders die samenwerkingsverbanden in de regio faciliteren en voor de psychologen gespecialiseerd in risicotaxatie. In 2024 ben ik ook blijven vragen aan samenwerkingspartners om in te zetten op voldoende afstemming, zowel op Vlaams als regionaal niveau. In dit kader lopen er verschillende hervormingen, zoals rond de werkstraffen, gedragstrainingen en forensische zorg (cfr. supra).

Ik hecht veel belang aan een toegankelijke dienstverlening van de justitiehuizen, in die zin waren er ook in 2024 bijkomende gesprekslokalen en burelen operationeel die het verlengstuk zijn van de justitiehuizen. Ook in de rand rondBrussel is dit het geval waar ik op 2 oktober 2023 een nieuw justitiehuis opende in Halle naast de antennes in Asse en Vilvoorde. In samenwerking met het Vlaams justitiehuis in Brussel verplaatst een ploeg justitieassistenten zich flexibel over meerdere locaties in de regio.

1.2 Strategische en operationele doelstellingen – cluster Handhaving

SD 1: Het strafrechtelijk en veiligheidsbeleid wordt op elkaar afgestemd

Op regelmatige tijden werd er samengezeten met het College van procureurs-generaal of met de Vlaamse procureurs-generaal afzonderlijk om een aantal belangrijke thema's met betrekking tot Vlaamse handhaving te bespreken. Het ging dan voornamelijk over de mogelijkheid tot het uitwisselen van gegevens en het opmaken van samenwerkingsakkoorden en – protocollen. Ook de mogelijke koppeling van het digitale systeem van het parket met het Vlaams Handhavingsplatform stond hoog op de agenda, maar het blijft in deze wachten op echte vorderingen op het vlak van digitalisering van het parket (en de FOD Justitie), alvorens hier echt concrete stappen kunnen worden gezet. Ik ben vanuit Vlaanderen alleszins klaar om hier werk van te maken.

OD 1.1: Coördinatie tussen het Vlaams en federaal veiligheidskader

Ik coördineerde de input van de betrokken diensten van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest die nodig was om de Kadernota Integrale Veiligheid en het Nationaal Veiligheidsplan te evalueren. De Vlaamse bijdrage werd bezorgd aan de Dienst Strafrechtelijk beleid van de FOD Justitie die deze opnam in het eindrapport.

OD 1.2: Monitoring en evaluatie van strafrechtelijke en bestuurlijke prioriteiten

Ik zorgde ervoor dat er met het Openbaar Ministerie gesprekken werden opgestart om de COL 04/2019 'Strafrechtelijke Prioriteiten Vlaanderen' te evalueren en aan te passen. Deze evaluatie is momenteel nog lopende.

Om een zicht te krijgen op de rechtspraak die verband houdt met de handhaving van de regelgeving waarvoor Vlaanderen bevoegd is, en dit van strafrechtelijke, burgerlijke en administratieve rechtscolleges, werd de arrestendatabank verder aangevuld.

OD 1.3: Stroomlijnen van het strafrechtelijk- en bestuurlijk handhavingsbeleid

Door steeds meer Vlaamse regelgeving onder het toepassingsgebied van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving (KVH) te brengen, zullen de Vlaamse en lokale inspectiediensten die instaan voor de handhaving ervan, in de toekomst gebruik maken van uniforme (KVH) – procedures. In 2024 werden al acht decreten onder het toepassingsgebied van het KVH gebracht (cf. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Handhaving, SD 2: Implementatie en uitbreiding kaderdecreet bestuurlijke handhaving). Hierdoor zal bijvoorbeeld de omgevingsvergunning vanaf 2026 gehandhaafd worden volgens dezelfde (KVH)-regels, daar waar nu nog rekening moet worden gehouden met vier handhavingsluiken met telkens andere procedures.

Een gemeenschappelijk procedureel kader bevordert de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de verschillende inspectiediensten, wat bijkomend ondersteund wordt door de betrokken inspectiediensten aan te sluiten op het

Vlaams Handhavingsplatform (cf. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Handhaving, , OD 1.4: Aanpak inspectiediensten stroomlijnen).

OD 1.4: Aanpak inspectiediensten stroomlijnen

Ik heb in 2024 werk gemaakt van de verdere stroomlijning van de inspectiediensten via de twee gekende sporen, namelijk via de deelname aan het Vlaams Handhavingsplatform (VHP) enerzijds (cf. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, OD 4.3: Digitalisering met het oog op een betere doorstroming van informatie en uitwisseling van gegevens) en via de implementatie van het KVH anderzijds (cf. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Handhaving, OD 2.2: Implementatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving).

Voor het VHP zijn machtigingen voor de toegang tot gegevens uit het rijksregister en machtigingen van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ) voor toegang tot de kruispuntbank vereist. Ik zorgde voor een algemene machtiging voor gegevens uit het rijksregister, waardoor inspectiediensten volgens een vereenvoudigde procedure kunnen toetreden tot deze machtiging en geen eigen, moeizaam machtigingsproces moeten doorlopen.

Zoals ik hierboven al heb toegelicht, heb ik het VHP verder uitgebouwd en uitgerold binnen de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Zo kunnen de diensten eindelijk digitaal werken en vlot informatie delen. Ook burgers en ondernemingen kunnen dus sinds kort het platform raadplegen via 'Mijn Burgerprofiel' en het 'e-loketondernemers.be'.

OD 1.5: De Europese onderzoeken tegen fraude in Vlaamse aangelegenheden coördineren via een interfederaal AFCOS

Op 6 februari 2024 werd het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende *de taken van het AFCOS zoals weergegeven in artikel 12bis van de Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (Euratom) nr. 1074/1999 van de Raad in het Belgisch Staatsblad* gepubliceerd.

In dit samenwerkingsakkoord wordt het functioneren van de Belgische AFCOS bepaald. Dit AFCOS heeft een subsidiaire rol. Het voorzitterschap en het secretariaat worden verzekerd door de FOD Economie. Indien OLAF niet weet aan welke diensten zij rechtsreeks steun of inlichtingen kunnen vragen dan zal aan de AFCOS gevraagd worden wie er best kan gecontacteerd worden (met akkoord tussen alle AFCOS-leden omtrent de bevoegdheidsverdeling binnen België wat betreft het onderwerp van onderzoek of vraag om inlichtingen).

Dit samenwerkingsakkoord beperkt voor Vlaanderen het aantal deelnemers eraan tot één effectief en één plaatsvervangend lid voor het Vlaams Gewest en één effectief en één plaatsvervangend lid voor de Vlaamse Gemeenschap. Ik duidde hiervoor vertegenwoordigers aan vanuit het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen (effectief lid), het Departement Landbouw en Visserij (plaatsvervangend lid) en het Agentschap Justitie en Handhaving (effectief en plaatsvervangend lid).

SD 2: Implementatie en uitbreiding kaderdecreet bestuurlijke handhaving

OD 2.1: Evaluatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving

Ik evalueerde reeds in 2023 het KBH. De aanpassingen die noodzakelijk bleken, zorgden ervoor dat ik een nieuw KVH heb ingevoerd ter vervanging van het KBH. In dit nieuwe KVH werd ook het luik rond bestuurlijke maatregelen uitgewerkt.

OD 2.2: Implementatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving

Ik zorgde voor een implementatie van het KVH in verschillende beleidsdomeinen. In 2024 werd het handhavingsluik van in het totaal acht decreten uit de beleidsvelden milieu, ruimtelijke ordening, onroerend erfgoed, toerisme, economie en cultuur, aangepast in functie van de instap in het KVH. Vervolgens werd een aanvang genomen met het opstellen of aanpassen van de bijhorende uitvoeringsbesluiten. Bij wijze van testcase werd het regelgevend traject m.b.t. het Omgevingshandhavingsbesluit en de wijziging van het onroerend- en varenderfgoedbesluit vervroegd opgestart, waardoor voor deze ontwerpen al een advies van de Raad van State voorhanden is. Bij het opstellen van de andere (soortgelijke) ontwerpen zal onmiddellijk rekening worden gehouden met deze adviezen.

OD 2.3: Tweede decreet inzake bestuurlijke maatregelen

Een tweede decreet inzake bestuurlijke maatregelen werd uiteindelijk meegenomen in het KVH (cf. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Handhaving, OD 2.1: Evaluatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving), in plaats van een afzonderlijk decreet te maken. Zo worden zowel de bestuurlijke sanctionering als de bestuurlijke maatregelen geregeld in één decreet.

SD 3: Vlaanderen zet volop in op de bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad

OD 3.1: Een decretaal kader ontwikkelen om tot een uniforme en gestroomlijnde aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad te komen

Ik werkte in 2023 een decreet houdende de bevordering van de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur (DIOB) uit. Vlaanderen wil namelijk vermijden dat de Vlaamse overheid en de lokale overheden ongewild georganiseerde en ondermijnende criminele activiteiten en personen zouden faciliteren.

Dit decreet laat die openbare besturen toe om in geval van een verhoogd risico op crimineel misbruik op gegronde wijze vergunningen, concessies, subsidies en dergelijke te weigeren, te schorsen of op te heffen, of er voorwaarden aan te verbinden.

Aangezien de inwerkingtreding van het decreet aan de Vlaamse Regering werd gedelegeerd, werkte ik ondertussen ook een ontwerp van BVR uit dat deze inwerkingtreding regelt.

Er moet een samenwerkingsakkoord afgesloten worden met de federale overheid om de toegang tot bepaalde federale gegevensbronnen te regelen en om het federale DIOB-bureau in te kunnen schakelen voor de integriteitsbeoordeling op grond van het DIOB-decreet. Ik maakte werk van een ontwerp van samenwerkingsakkoord en startte hierover reeds gesprekken op met het federale DIOB-bureau. Omwille van de federale regeringsvorming, was het evenwel nog niet mogelijk om tot een akkoord te komen.

OD 3.2: Samenwerkingsakkoorden afsluiten voor een vlotte informatiedeling

Ik zorgde reeds in 2023 voor de opmaak van een samenwerkingsakkoord in verband met de uitwisseling van gegevens tussen Openbaar Ministerie en een Vlaamse bestuurlijke beboetingsinstantie. Dit werd reeds op 17 maart 2023 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Ik startte hierover ook reeds gesprekken op met de procureurs-generaal, maar vooralsnog blijft het wachten op het akkoord van het Openbaar Ministerie om de tekst definitief goed te keuren.

OD 3.3: Inzetten op lokale samenwerkingsverbanden en ondersteuning

Ik zorgde ervoor dat de meeste lokale besturen (97,5 %) aangesloten werden op het VHP. Door deze aansluiting hebben ze dus toegang tot de processen-verbaal (PV's) die met betrekking tot hun grondgebied worden opgesteld en voeren ze ook zelf PV's en Verslagen van Vaststelling in. Na de inwerkingtreding van het DIOB-decreet zullen de lokale besturen ook integriteitsonderzoeken kunnen voeren.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

JUSTITIE EN HANDHAVING, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO 2024		**TO 2024**		**LO 2024**	
2024	BA	BU	BA	BU	BA	BU
ESR-ontvangsten OW	25	253	0	0	0	0
Toelagen OI	0	1.056	0	0	0	0
Overige OL,OP, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	25	1.310	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:
Het Agentschap Justitie en Handhaving heeft aan de ene kant een reguliere stroom van ontvangsten onder andere voor de terugvordering van ten onrechte uitgekeerde leefvergoedingen, de vergoeding van schade aan materiaal voor elektronisch toezicht, de terugvordering van te veel uitbetaalde subsidies, … en aan de andere kant voor ontvangsten in het kader van ESF-projecten.

Voor de reguliere ontvangsten werden ontvangsten geboekt ten bedrage van 253 keuro ten opzichte van een geraamd bedrag van 25 keuro. Voor de ESF-projecten, waarvoor geen budgetraming mag opgenomen worden in de begroting, werden 1.107 keuro ontvangsten geboekt.

JUSTITIE EN HANDHAVING, MVG excl. DAB

						(duizend euro)
	VAK 2024			**VEK 2024**		
2024	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uit-gaven WT, LO, PR	16.028	16.108	14.880	19.084	19.335	16.807
Toe-lagen IS	1.130	1.141	1.140	1.130	1.141	1.140
Totaal	**17.158**	**17.249**	**16.020**	**20.214**	**20.476**	**17.947**

Inhoudelijke toelichting:
Voor de uitvoering van het beleid was bij de begrotingsaanpassing van 2024 een budget beschikbaar van 17.158 keuro in VAK en 20.214 keuro in VEK. Dit bedrag werd in de loop van 2024 verhoogd met 91 keuro VAK en VEK ingevolge de indexsprong van juni 2024. Daarnaast werd het VEK nog verhoogd met 71 keuro vanuit de relanceprovisie en met 100 keuro vanuit het loonkrediet. Als gevolg daarvan beschikte het agentschap over een beleidskrediet van 17.249 keuro in VAK en 20.476 keuro in VEK.

Het opstarten van het nieuwe contract inzake elektronisch toezicht, hetwelk een belangrijke prijsvermindering inhoudt ten opzichte van het voorgaande contract, in combinatie met een lager volume aan enkelbanden, heeft aanleiding gegeven tot een lagere besteding van het voorziene budget. Het merendeel van de overige budgetten werd aangewend zoals voorzien, vertragingen bij de aanbesteding van uitgaven, o.a. wegens de laattijdige aanstelling van de nieuwe Vlaamse Regering hebben wel aanleiding gegeven tot een lager dan voorziene VEK-nood.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

SL0-9SDEAJA-OW – JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT KOSTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de ontvangsten met betrekking tot de terugvordering van ten onrechte uitbetaalde leefvergoedingen en voor de vergoeding van de schade aan enkelbanden.

Begrotingsuitvoering:

			(duizend euro)
	AO	**TO**	**LO**
BA 2024	0	0	0
BA-JR 2024	0	0	0
BU 2024	67	0	0

Inhoudelijke toelichting:
In 2024 werden facturen voor de terugvordering van leefvergoedingen of voor de vergoeding van schade veroorzaakt door de beschadiging of het verlies van het materiaal voor elektronisch toezicht opgemaakt ten belope van 391 keuro.

Er werden evenwel ook correcties geboekt op de openstaande facturen van voorgaande jaren voor een bedrag van 324 keuro. Het betreft onder meer annuleringen, bijvoorbeeld omdat het materiaal voor elektronisch toezicht werd terugbezorgd.

De samentelling van de nieuw uitgestuurde facturen (+ 391 keuro) en de correcties op voorgaande facturen (- 324 keuro) geven een totale begrotingsimpact van 67 keuro.

SL0-9SDEAJB-OW – JUSTITIEEL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:
Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de eventuele ontvangsten met betrekking tot de terugvordering subsidies voor het justitieel beleid.

Begrotingsuitvoering:

			(duizend euro)
	AO	**TO**	**LO**
BA 2024	25	0	0
BA-JR 2024	25	0	0
BU 2024	102	0	0

Inhoudelijke toelichting:
Het agentschap kijkt nauwgezet de financiële verantwoordingen, zoals opgelegd in diverse subsidiereglementen, na. Als blijkt dat de subsidieontvanger minder subsidiabele uitgaven heeft dan het reeds ontvangen subsidiebedrag, wordt het verschil teruggevorderd. Als gevolg van deze controles werd voor 102 keuro subsidies teruggevorderd.

SL0-9SDEAJC-OI – HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Het Agentschap Justitie en Handhaving is promotor van de ESF-projecten "lokale netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 554), "bovenlokale netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 557) en "herhaling netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 57). Als gevolg daarvan staat het agentschap ook in voor het beheer van de voor deze projecten voorziene

middelen en zorgt het voor de verdeling ervan naar de overige partners betrokken bij de uitvoering ervan.

Dit artikel wordt gebruikt voor de verwerking van ontvangsten in het kader van deze projecten, in de mate dat deze gefinancierd worden via Vlaamse cofinancieringsbudgetten.

Begrotingsuitvoering:

			(duizend euro)
	AO	**TO**	**LO**
BA 2024	0	0	0
BA-JR 2024	0	0	0
BU 2024	1.027	0	0

Inhoudelijke toelichting:
De ontvangsten en uitgaven van de ESF-projecten worden geboekt, rekening houdend met de indeling van de begroting en conform advies 2017/7 betreffende de behandeling van Europese subsidies van 6 december 2017 van de Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen. Als gevolg daarvan wordt het totaal verkregen budget verdeeld over diverse begrotingsartikels, zowel wat de ontvangsten als de uitgaven betreft.

De ontvangsten worden geboekt op de begrotingsartikelen SL0-9SDEAJC-OI en SL0-9SDEAJC-OW. Conform voormeld advies zijn de effectief gerealiseerde ontvangsten ESR-matig gelijkgesteld aan de gerealiseerde uitgaven.

SL0-9SDEAJC-OW – HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Het Agentschap Justitie en Handhaving is promotor van de ESF-projecten "lokale netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 554), "bovenlokale netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 557) en "herhaling netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 57). Als gevolg daarvan staat het agentschap ook in voor het beheer van de voor deze projecten voorziene middelen en zorgt het voor de verdeling ervan naar de overige partners betrokken bij de uitvoering ervan.

Dit artikel wordt gebruikt voor de verwerking van ontvangsten in het kader van deze projecten, in de mate dat deze gefinancierd worden via het Europese luik van de financiering en bestemd zijn voor gebruik door het agentschap zelf.

Begrotingsuitvoering:

			(duizend euro)
	AO	**TO**	**LO**
BA 2024	0	0	0
BA-JR 2024	0	0	0
BU 2024	80	0	0

Inhoudelijke toelichting:
De ontvangsten en uitgaven van de ESF-projecten worden geboekt, rekening houdend met de indeling van de begroting en conform advies 2017/7 betreffende de behandeling van Europese subsidies van 6 december 2017 van de Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen. Als gevolg daarvan wordt het totaal verkregen budget verdeeld over diverse begrotingsartikels, zowel wat de ontvangsten als de uitgaven betreft.

De ontvangsten worden geboekt op de begrotingsartikelen SL0-9SDEAJC-OI en SL0-9SDEAJC-OW. Conform voormeld advies zijn de effectief gerealiseerde ontvangsten ESR-matig gelijkgesteld aan de gerealiseerde uitgaven.

SL0-9SDEAJD-OW – BELEIDSONTWIKKELING EN -ONDERSTEUNING

Korte inhoud begrotingsartikel:
Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de eventuele ontvangsten met betrekking tot de algemene beleidsontwikkeling en -ondersteuning.

Begrotingsuitvoering:

			(duizend euro)
	AO	**TO**	**LO**
BA 2024	0	0	0
BA-JR 2024	0	0	0
BU 2024	4	0	0

Inhoudelijke toelichting:
Er werden voor 4 keuro eenmalige ontvangsten gerealiseerd.

SL0-9SDEAJY-OI – COMMISSIES VOOR JURIDISCHE BIJSTAND (CJB)

Korte inhoud begrotingsartikel:
Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de eventuele ontvangsten met betrekking tot de toelagen toegekend aan de commissies voor juridische bijstand.

Begrotingsuitvoering:

			(duizend euro)
	AO	**TO**	**LO**
BA 2024	0	0	0
BA-JR 2024	0	0	0
BU 2024	29	0	0

Inhoudelijke toelichting:
Het agentschap kijkt nauwgezet de financiële verantwoording van de toelagen na. Als blijkt dat de ontvanger minder uitgaven heeft dan het reeds ontvangen bedrag, dan wordt het verschil teruggevorderd. Als gevolg van deze controles werd voor 29 keuro teruggevorderd.

SL0-9SDETJE-OW – FONDS JUSTITIEHUIZEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
In het kader van de uitvoering van alternatieve gerechtelijke maatregelen in de samenleving wordt beroep gedaan op externe diensten die daarvoor een specifiek aanbod hebben opgezet.

De subsidiëring van de organisaties die belast zijn met de omkadering van de justitiabelen bij de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen, gebeurt momenteel, omwille van de voorgeschiedenis van de justitiehuizen, via de federale overheid, gezien de subsidiëring vanuit het federale Globaal Plan bij de laatste staatshervorming niet mee werd overgeheveld naar de Gemeenschappen.

Om de bevoegdheden van de Federale Staat en de Gemeenschappen optimaal op elkaar af te stemmen is het de bedoeling dat deze subsidies in de toekomst door de Vlaamse Gemeenschap, die als regionale overheid ook belast is met de opvolging en de uitvoering van alternatieve straffen en maatregelen, worden toegekend.

Hiervoor werd door middel van artikel 31 van het decreet van 21 december 2018 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019 een begrotingsfonds opgericht dat moet toelaten deze middelen in de toekomst te ontvangen van de Federale overheid.

De ontvangen middelen worden vervolgens aangewend om via begrotingsartikel SL0-1SDE4JE-WT subsidies toe te kennen.

Begrotingsuitvoering:

			(duizend euro)
	AO	**TO**	**LO**
BA 2024	0	0	0
BA-JR 2024	0	0	0
BU 2024	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:
Zoals voorzien werden geen ontvangsten geboekt. Tot op heden gebeurt de subsidiëring van de organisaties die belast zijn met de omkadering van de justitiabelen bij de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen immers via de federale overheid. In afwachting van een toekomstige overdracht blijft dit fonds wel behouden, maar worden er voorlopig geen ontvangsten voorzien. In de tussentijd staat de federale overheid, in samenspraak met de Gemeenschappen, in voor de subsidiëring van deze organisaties.

Uitgaven

SL0-1SDE2JA-WT – JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT KOSTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Het begrotingsartikel voorziet in de nodige kredieten voor de uitvoering van het beleid inzake elektronisch toezicht. De kredieten worden aangewend voor werkingskosten verbonden aan elektronisch toezicht, namelijk de huurkosten van het materiaal voor elektronisch toezicht (enkelbanden), de uitbetaling van een leefvergoeding (equivalent leefloon) voor personen onder elektronisch toezicht die

over geen andere bestaansmiddelen beschikken en tolkkosten voor de communicatie met justitiabelen.

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	6.539	6.572	5.202	6.539	6.572	5.201

Inhoudelijke toelichting:
Bij de begrotingsopmaak van 2024 was een budget van 6.539 keuro voorzien, dat omwille van de aanpassing aan de inflatie in de loop van 2024 werd verhoogd met 33 keuro.

De aanwending van dit krediet gebeurt in de eerste plaats voor de kosten verbonden aan het elektronisch toezicht. Er stonden 5.187 personen onder elektronisch toezicht, ongeveer gelijklopend met 2022, maar een daling ten opzichte van 2023, die een uitzonderlijke hoge stijging kende.

2024 is het jaar waarin de nieuwe overheidsopdracht voor het materiaal voor elektronisch toezicht in werking is getreden. De tarieven van deze opdracht liggen, zeker voor wat het basismateriaal betreft, merkelijk lager dan in voorgaande opdracht waardoor een belangrijke besparing wordt gerealiseerd. De huurkost van het materiaal voor elektronisch toezicht bedroeg 2.766 keuro, wat een besparing met 1.310 keuro inhoudt ten opzichte van 2023.

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met het elektronisch toezicht wordt verwezen naar onderdeel VI. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, OD 2.2: Het elektronisch toezicht als gemeenschapsgerichte straf of maatregel.

Door de daling van het aantal personen onder elektronisch toezicht in vergelijking met 2023 kwamen ook minder justitiabelen in aanmerking voor een leefvergoeding. Hieraan werd 2.243 keuro besteed.

Tot slot is er 193 keuro uitgegeven aan tolken om justitiabelen en slachtoffers in hun eigen taal te kunnen begeleiden en bijstaan.

SL0-1SDE2JB-WT – JUSTITIEEL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:
Het begrotingsartikel voorziet in de nodige kredieten voor de ondersteuning van het beleid inzake de justitiehuizen en het elektronisch toezicht, o.a. uitgaven voor de creatie van werkstrafplaatsen en voor de toekenning van subsidies aan organisaties die instaan voor de omkadering van gedragstrainingen (KB van 17 december 2003) of voor initiatieven die bijdragen tot de uitvoering van de opdrachten van de justitiehuizen (decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuizen en de juridische eerstelijnsbijstand).

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	4.251	4.287	4.229	5.347	5.454	4.960

Inhoudelijke toelichting:
Bij de begrotingsopmaak werd voorzien in een budget van 4.251 keuro in VAK en 5.347 keuro in VEK, dat bij de begrotingsaanpassing 2024 niet werd gewijzigd. Doorheen het jaar werden evenwel nog wijzigingen doorgevoerd teneinde het budget aan te passen aan de evolutie van de index (+36 keuro VAK/VEK) en om te voldoen aan de vereffeningsnoden van de in 2021 met relancemiddelen vastgelegde uitgaven (+71 keuro VEK). Dit resulteerde in een budget van 4.287 keuro in VAK en 5.454 keuro in VEK.

Met het beschikbare budget worden volgende uitgaven verricht:
- de toekenning van subsidies aan organisaties die instaan voor het aanbieden van forensische zorg (2.616 keuro);
- de toekenning van tijdelijke subsidies aan organisaties die prestatieplaatsen voor de uitvoering van werkstraffen aanbieden (529 keuro);
- de toekenning van een subsidie aan project jongerenopvolgingskamer (46 keuro) en aan het Universitair Forensisch Centrum (94 keuro);
- overheidsopdrachten voor het aanbieden van prestatieplaatsen voor de uitvoering van werkstraffen (228 keuro), alsook voor de verzekering van personen die een werkstraf uitvoeren (7 keuro);
- overheidsopdrachten inzake de opvolging en begeleiding van geradicaliseerden (227 keuro);
- het afleveren van juridische adviezen, o.a. inzake het strafbaarstellen van van het beschadigen van materiaal voor elektronisch toezicht en inzake de rechten van slachtoffers (54 keuro);
- het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek inzake risicotaxatie en -management in de justitiehuizen (244 keuro);
- het bijdragen aan de bekendmaking van de activiteiten van het agentschap via communicatie-initiatieven (123 keuro);
- een samenwerking met de Orde van Vlaamse Balies in het kader van de digitalisering van hun werking m.b.t. de juridische eerstelijnsbijstand (60 keuro).

De in het kader van het relanceplan gefinancierde projecten, voor de bouw van het het Vlaams Handhavingsplatform en voor het extra aanbod in werkplaatsen, werden in 2024 gefinaliseerd.

SL0-1SDE2JC-IS – HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Het Agentschap Justitie en Handhaving is promotor van de ESF-projecten "lokale netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 554), "bovenlokale netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 557) en "herhaling netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 57). Als gevolg daarvan staat het agentschap ook in voor het beheer van de voor deze projecten voorziene middelen en zorgt het voor de verdeling ervan naar de overige partners betrokken bij de uitvoering ervan.

Dit artikel kan worden gebruikt voor doorstortingen aan partners die tot de consolidatiekring van de Vlaamse Overheid behoren.

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:
Er werden geen uitgaven geboekt in 2024.

SL0-1SDE2JC-LO – HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Het Agentschap Justitie en Handhaving is promotor van de ESF-projecten "lokale netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 554), "bovenlokale netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 557) en "herhaling netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 57). Als gevolg daarvan staat het agentschap ook in voor het beheer van de voor deze projecten voorziene middelen en zorgt het voor de verdeling ervan naar de overige partners betrokken bij de uitvoering ervan.

Dit artikel wordt gebruikt voor de betaling van loonkosten in het kader van deze projecten.

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:
Er werden geen uitgaven geboekt in 2024.

SL0-1SDE2JC-WT – HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Op dit begrotingsartikel staan de middelen voor de uitvoering van het strategisch plan voor hulp- en dienstverlening aan gedetineerden zoals bepaald in het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. In dat verband krijgen de centra voor algemeen welzijnswerk subsidies voor de organisatieondersteuning in de gevangenissen. Deze subsidies werden evenwel stopgezet vanaf 1 juli 2024. Vanaf 2024 worden hier ook middelen voorzien voor de coördinatie van het aanbod aan sportieve en culturele activiteiten in de gevangenissen. Daarnaast zijn hier werkingskredieten opgenomen voor de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

Het Agentschap Justitie en Handhaving is promotor van de ESF-projecten "lokale netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 554), "bovenlokale

netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 557) en "herhaling netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 57). Als gevolg daarvan staat het agentschap ook in voor het beheer van de voor deze projecten voorziene middelen en zorgt het voor de verdeling ervan naar de overige partners betrokken bij de uitvoering ervan. Dit artikel wordt gebruikt voor doorstortingen aan partners die niet tot de consolidatiekring van de Vlaamse Overheid behoren.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	3.018	3.029	3.444	3.018	3.029	3.445

Inhoudelijke toelichting:
Bij de opmaak van de begroting werd voorzien in een krediet van 3.030 keuro. Omwille van aanpassingen aan de index werd bij de begrotingsaanpassing een bijstelling doorgevoerd tot 3.018 keuro. Daarna werd omwille van de overschrijding van de spilindex een verhoging doorgevoerd tot 3.029 keuro.

De centra voor algemeen welzijnswerk ontvangen jaarlijks een subsidie voor de opdrachten die zij dienen uit te voeren op basis van het decreet van 8 maart 2013. Hiervoor werd een budget van 785 keuro voorzien waarmee een subsidie werd toegekend tot 30 juni 2024. Zoals voorzien werd deze subsidie daarna stopgezet en werden deze taken overgenomen door personeel van het Agentschap Justitie en Handhaving.

Daarnaast was een budget voorzien van 35 keuro voor de werkingskosten verbonden aan de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Daarvan werd 30 keuro aangewend.

Vanaf 2024 staat het Agentschap in voor de bevordering van de culturele en sportieve participatie van gedetineerden. Daarvoor werd een budget van 2.209 keuro voorzien waarvan 1.804 keuro werd aangewend voor de toekenning van een subsidie aan De Rode Antraciet vzw. Het bij de begrotingsopmaak voorziene budget hield rekening met een uitbreiding van de dienstverlening van De Rode Antraciet naar meer gevangenissen en detentiehuizen. Omwille van vertragingen bij de federale overheid werden deze nog niet geopend, waardoor bijkomende subsidies niet noodzakelijk waren.

Voor de hoger vermelde uitgaven was aldus een budget voorzien van in totaal 3.029 keuro in VAK/VEK waarvan 2.754 keuro in VAK en 2.755 keuro in VEK aangewend.

De ontvangsten en uitgaven van de ESF-projecten worden geboekt, rekening houdend met de indeling van de begroting en conform advies 2017/7 betreffende de behandeling van Europese subsidies van 6 december 2017 van de Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen. Als gevolg daarvan wordt het totaal verkregen budget verdeeld over diverse begrotingsartikels, zowel wat de ontvangsten als de uitgaven betreft.

De uitgaven worden geboekt op de begrotingsartikelen SL0-1SDE2JC-IS, SL0-1SDE2JC-LO en SL0-1SDE2JC-WT. In het begrotingsdecreet worden hiervoor geen bedragen opgenomen. De voorziene budgetten worden immers ook opgenomen in de begroting van het beleidsdomein Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie waardoor anders dubbeltellingen zouden ontstaan.

De effectieve uitgaven worden vanzelfsprekend wel opgenomen in de begroting van het Agentschap Justitie en Handhaving. Als gevolg van deze werkwijze kunnen de uitgaven op dit artikel de budgetten overschrijden.

Voor de ESF-projecten werden uitgaven geboekt ten belope van 689 keuro in VAK en 690 keuro in VEK.

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, zie onderdeel VI. Beleidsveld Justitie en Handhaving, cluster Justitie, OD 2.1: Een zinvol hulp- en dienstverleningsaanbod voor gedetineerden en geïnterneerden op maat.

SL0-1SDE2JD-WT – BELEIDSONTWIKKELING EN -ONDERSTEUNING

Korte inhoud begrotingsartikel:
Onder dit begrotingsartikel worden de nodige kredieten voorzien voor algemene ondersteuning van de beleidsdoelstellingen van het Agentschap Justitie en Handhaving, in het bijzonder beleidsgerichte communicatie, juridische ondersteuning en (wetenschappelijk) onderzoek waarbij het niet mogelijk is de budgetten toe te wijzen aan specifieke beleidsthema's.

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	1.000	1.000	821	1.460	1.210	249

Inhoudelijke toelichting:
Bij de begrotingsopmaak 2024 was een budget voorzien van 1.000 keuro in VAK en 1.460 keuro in VEK. Daarvan werd in de loop van het begrotingsjaar 250 keuro VEK overgeheveld naar begrotingsartikel SL0-1SDE2JG-WT om een tekort op dat artikel op te vangen.

SL0-1SDE2JF-WT – HANDHAVING

Korte inhoud begrotingsartikel:
Dit begrotingsartikel wordt aangewend voor de kosten verbonden aan het N-project Coördinatie van het handhavingsbeleid. Alle Vlaamse handhavingsinformatie zal in de toekomst opgenomen worden in een centraal handhavingsplatform en ontsloten via een sanctieregister enerzijds en een maatregelenregister anderzijds.

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	173	173	163	1.673	1.773	1.759

Inhoudelijke toelichting:
Voor de uitvoering van het project inzake het handhavingsbeleid is een recurrent werkingsbudget voorzien van 173 keuro. Rekening houdend met een eenmalige investering van 1.500 keuro in 2023 werd in 2024 een bijkomend VEK voorzien voor hetzelfde bedrag. Rekening houdend met de snelheid waarmee de aangegane engagementen werden uitgevoerd, werd in de loop van 2024 het beschikbare VEK met 100 keuro verhoogd door middel van een herschikking uit begrotingsartikel SL0-1SAE2ZZ-LO.

Van het aldus bekomen krediet van 173 keuro in VAK en 1773 keuro in VEK werd 163 keuro VAK en 1.759 keuro VEK aangewend.

SL0-1SDE2JG-WT – GENDERGERELATEERD GEWELD

Korte inhoud begrotingsartikel:
Het krediet op dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de uitgaven in het kader van het beleid inzake gendergerelateerd geweld, zoals de werking van de Veilig Huizen, de Commissie voor Historisch Misbruik, het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag, …

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	1.047	1.047	1.021	1.047	1.297	1.193

Inhoudelijke toelichting:
In de begroting 2024 was een budget voorzien van 1.047 keuro in VAK en VEK. Rekening houdend met de verwachte VEK-noden werd het VEK in het loop van het jaar met 250 keuro verhoogd tot 1.297 keuro door middel van een herschikking van krediet uit begrotingsartikel SL0-1SDE2JD-WT.

Het beschikbare budget werd aangewend voor de werkingskosten van de Commissie voor Historisch Misbruik (89 keuro VAK), de aanstelling van verbindingsmedewerkers tussen de politie en de Veilige Huizen (630 keuro VAK), communicatie- en werkingskosten voor de Veilige Huizen en het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag (330 keuro VAK). Het VEK werd aangewend voor afwikkeling van de verbintenissen aangegaan in 2024 en voorgaande jaren.

SL0-1SDE2JY-IS – COMMISSIES VOOR JURIDISCHE BIJSTAND (CJB)

Korte inhoud begrotingsartikel:
De middelen binnen dit artikel dienen voor de organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand zoals beschreven onder titel 3 van het decreet van 26 april 2019 van het decreet houdende de justitiehuizen en de juridische eerstelijnsbijstand. Onder eerstelijnsbijstand wordt verstaan de juridische bijstand die verleend wordt door advocaten in de vorm van praktische inlichtingen, juridische informatie, een eerste juridisch advies of de verwijzing naar een gespecialiseerde instantie of organisatie. De organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand is in handen van de commissies voor juridische eerstelijnsbijstand.

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	1.130	1.141	1.140	1.130	1.141	1.140

Inhoudelijke toelichting:
Het beschikbare krediet dient integraal aangewend te worden voor de toekenning van toelagen aan de dertien commissies voor juridische bijstand.

Bij de begrotingsopmaak 2024 was hiervoor 1.130 keuro voorzien. Na aanpassing van dit budget aan de evolutie van de index is dit budget opgetrokken tot 1.141 keuro waarvan 1.140 keuro werd toegekend aan de verschillende commissies.

SL0-1SDE4JE-WT – FONDS JUSTITIEHUIZEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
In het kader van de uitvoering van alternatieve gerechtelijke maatregelen in de samenleving wordt beroep gedaan op externe diensten die daarvoor projecten hebben opgezet. De federale overheid subsidieert en evalueert momenteel deze projecten.

Van zodra deze middelen worden overgedragen naar de Vlaamse Gemeenschap worden deze ontvangen via begrotingsartikel SL0-9SDETJE-OW van de middelenbegroting en uitgegeven via dit begrotingsartikel.

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:
Zoals voorzien werden geen uitgaven geboekt. Voorlopig blijft de federale overheid, in samenspraak met de Gemeenschappen, instaan voor de subsidiëring van deze organisaties.

1.3.2. DAB's

Niet van toepassing

1.3.3. Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing

1.3.4. Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit Commissies Juridische Bijstand

Omschrijving
In elk gerechtelijk arrondissement is er een commissie voor juridische bijstand, paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de balie en vertegenwoordigers van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en erkende organisaties voor juridische bijstand.

Deze commissies staan in voor de organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand, namelijk de juridische bijstand die verleend wordt door advocaten in de vorm van praktische inlichtingen, juridische informatie, een eerste juridisch advies of de verwijzing naar een gespecialiseerde instantie of organisatie.

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met de commissies eerstelijnsbijstand, zie SD 3 Een laagdrempelige, kwalitatieve en efficiënte juridische eerstelijnsbijstand.

Ontvangsten
De dertien commissies voor juridische bijstand hebben in totaal 1.140 keuro ontvangen die zij dienen aan te wenden voor hun decretaal bepaalde opdrachten.

Uitgaven
De 13 commissies voor juridische bijstand beschikken samen over een budget van 1.140 keuro, eventueel verhoogd met opgebouwde overschotten van voorgaande jaren, dat zij kunnen aanwenden voor de uitgaven die zij verrichten in het kader van hun decretaal bepaalde opdrachten.

VI. BELEIDSVELD BESTUURSRECHTSPRAAK

Inhoudelijk structuurelement BESTUURSRECHTSPRAAK

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges (kortweg DBRC) is de dienst die inhoudelijk en administratief de vier onafhankelijke Vlaamse bestuursrechtscolleges overkoepelt en ondersteunt, met name het Handhavingscollege, de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, de Raad voor Verkiezingsbetwistingen en de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Dit enige inhoudelijk structuurelement voor het beleidsveld Bestuursrechtspraak bevat alle kredieten voor de ondersteuning van de DBRC en de Vlaamse bestuursrechtscolleges en moet zorgen voor de realisatie van een kwaliteitsvolle en efficiënte rechtsbescherming, binnen een redelijke termijn.

Prestatie-indicator: aantal einduitspraken Raad voor Vergunningsbetwistingen in een werkjaar
Deze prestatie-indicator betreft het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RVVB) volledig wordt afgesloten. In het werkjaar 2023-2024 werd het dossier afgesloten door 960 uitspraken van de RVVB. De streefwaarde is 100 einduitspraken per VTE RVVB-bestuursrechter per werkjaar.

Het aantal einduitspraken van de RVVB in een werkjaar heeft verschillende beleidsmatig relevante aspecten. Zo kan het een indicatie geven van de efficiëntie waarmee de Raad zaken afhandelt. Daarnaast draagt een consistent aantal uitspraken bij aan een voorspelbare en stabiele juridische omgeving, wat het vertrouwen in de Vlaamse bestuursrechtspraak ten goede komt. Ook het openbaar maken van de einduitspraken en de communicatie hierover heeft een positieve invloed op de transparantie van de bestuursrechtspraak.

Het opvolgen van het aantal einduitspraken en de analyse van de budgettaire impact hierop komt een duurzame en efficiënte werking van de Raad ten goede.

Deze prestatie-indicator helpt om beslissingen te maken over het toewijzen van middelen en strategische investeringen, waardoor zowel de kwaliteit als de efficiëntie van rechtspraak gewaarborgd wordt. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan OD 1.2.

Prestatie-indicator: aantal einduitspraken van het Handhavingscollege in een werkjaar
Deze prestatie-indicator betreft het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van het Handhavingscollege (HHC) volledig wordt afgesloten. In het werkjaar 2023-2024 werd het dossier afgesloten door 64 uitspraken van het Handhavingscollege. De streefwaarde zijn 40-60 einduitspraken per 0,6 VTE bestuursrechter per werkjaar.

Het aantal einduitspraken van het HHC in een werkjaar heeft verschillende beleidsmatig relevante aspecten. Zo kan het een indicatie geven van de efficiëntie waarmee de Raad zaken afhandelt. Daarnaast draagt een consistent aantal uitspraken bij aan een voorspelbare en stabiele juridische omgeving, wat het vertrouwen in de Vlaamse bestuursrechtspraak ten goede komt. Ook het openbaar maken van de einduitspraken en de communicatie hierover heeft een positieve invloed op de transparantie van de bestuursrechtspraak.

Het opvolgen van het aantal einduitspraken en de analyse van de budgettaire impact hierop komt een duurzame en efficiënte werking van de Raad ten goede. Deze prestatie-indicator helpt om beslissingen te maken over het toewijzen van middelen en strategische investeringen, waardoor zowel de kwaliteit als de efficiëntie van rechtspraak gewaarborgd wordt. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan OD 1.2.

Prestatie-indicator: aantal einduitspraken RSTVB in een werkjaar
Deze prestatie-indicator betreft het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen (RSTVB) volledig wordt afgesloten. De RSTVB kantelde in september 2023 onder de DBRC-koepel in, waardoor een laatst gekende waarde niet representatief is en beïnvloed door de uitzonderlijke omstandigheden naar aanleiding van de inkanteling. Een laatst gekende waarde kan voorlopig niet als maatstaf dienen voor de prestatie-informatie, gezien afgelopen werkingsjaar het eerste werkingsjaar onder de DBRC-koepel was. De streefwaarde is 500 einduitspraken per VTE bestuursrechter per werkjaar.

Het aantal einduitspraken van de RSTVB in een werkjaar heeft verschillende beleidsmatig relevante aspecten. Zo kan het een indicatie geven van de efficiëntie waarmee de Raad zaken afhandelt. Daarnaast draagt een consistent aantal uitspraken bij aan een voorspelbare en stabiele juridische omgeving, wat het vertrouwen in de Vlaamse bestuursrechtspraak ten goede komt. Ook het openbaar maken van de einduitspraken heeft een positieve invloed op de transparantie van de bestuursrechtspraak.

Het opvolgen van het aantal einduitspraken en de analyse van de budgettaire impact hierop komt een duurzame en efficiënte werking van de Raad ten goede. Deze prestatie-indicator helpt om beslissingen te maken over het toewijzen van middelen en strategische investeringen, waardoor zowel de kwaliteit als de efficiëntie van rechtspraak gewaarborgd wordt. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan OD 1.2.

Prestatie-indicator: afhandelingssnelheid RVERKB in een werkjaar
Deze prestatie-indicator betreft de afhandelingssnelheid van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen (RVERKB) in een werkjaar, ofwel het percentage van uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de RVERKB binnen de wettelijk gestelde termijn is afgehandeld. Er wordt gestreefd naar een situatie waarin alle

dossiers binnen de wettelijk gestelde termijn worden afgehandeld. In het werkjaar 2023-2024 werden geen bezwaren ingediend bij de RVERKB.

Het percentage van uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de RVERKB binnen de wettelijk gestelde termijn is afgehandeld, heeft verschillende beleidsmatig relevante aspecten. Zo verliest de Raad immers zijn bevoegdheid wanneer niet binnen de decretaal vooropgestelde behandelingstermijn wordt uitgesproken (i.t.t. andere rechtscolleges). Verder kan het een indicatie geven van de efficiëntie waarmee de Raad zaken afhandelt. Daarnaast draagt een consistent aantal uitspraken bij aan een voorspelbare en stabiele juridische omgeving, wat het vertrouwen in de Vlaamse bestuursrechtspraak ten goede komt. Ook het openbaar maken van de einduitspraken en de communicatie hierover heeft een positieve invloed op de transparantie van de bestuursrechtspraak.

Het opvolgen van het aantal einduitspraken en de analyse van de budgettaire impact hierop komt een duurzame en efficiënte werking van de Raad ten goede. Deze prestatie-indicator helpt om beslissingen te maken over het toewijzen van middelen en strategische investeringen, waardoor zowel de kwaliteit als de efficiëntie van rechtspraak gewaarborgd wordt. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan OD 1.2.

1.1 Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: Uitbouwen van de Vlaamse bestuursrechtspraak als hoeksteen in Vlaanderen

In het beleidsplan van 2021-2024 met als titel 'Kwaliteitsvolle efficiënte en digitale bestuursrechtspraak, op weg naar een Vlaamse rechterlijke macht' werden de ambities en de strategische doelstellingen voor de legislatuur beschreven.

De operationele doelstellingen concretiseren deze strategische doelstelling.

OD 1.1: Digitaliseren van de procesvoering bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges

In 2023 werd de opdracht tot volledige digitalisering van de procesvoering in de RVVB en het HHC na een minicompetitie aan Eviden-Anchr gegund en vervolgens werd het digitaliseringsproject Rhadamanthys opgestart.

Na de projectinitiatie in 2023 werd in het afgelopen begrotingsjaar het digitaliseringsproject verdergezet volgens de geplande fasering. Gedurende het eerste deel van het jaar werd een uitgebreide analyse uitgevoerd om de functionele en technische vereisten in kaart te brengen. Hierbij zijn de bestaande processen geëvalueerd en geoptimaliseerd voor digitalisering, technische specificaties en architectuuroplossingen uitgewerkt, een roadmap opgesteld voor de implementatie en integratie van het nieuwe digitaal platform en werden stakeholders betrokken om gebruikersbehoeften en functionele eisen scherp te stellen. Op basis van deze analyse is een gedetailleerd ontwerp opgesteld, dat als fundament dient voor de uitvoeringsfase.

Eind april 2024 werd het voortraject waarin de analyse werd uitgevoerd en het design werd ontwikkeld afgerond met de goedkeuring van de stuurgroep. Vervolgens ging de uitvoeringsfase van start, waarbij gewerkt wordt volgens een agile werkwijze in sprints. Dit betekent dat de eerste functionaliteiten worden ontwikkeld en getest in korte iteraties, feedback van testers actief kan meegenomen worden om verbeteringen direct door te voeren en de implementatie gefaseerd plaatsvindt, zodat stapsgewijs de waarde wordt toegevoegd. De uitvoeringsfase is opgedeeld in drie sprint clusters die op hun beurt samen in totaal tien sprints omvatten. Op 21 november 2024 werd de eerste sprint cluster,

bestaande uit vier sprints volledig opgeleverd. De uitvoering van sprint cluster twee werd in oktober 2024 aangevat.

Tijdens het uitvoeren van de eerste sprints werden knelpunten vastgesteld die invloed hadden op het tempo en de efficiëntie van uitvoering. Zo bleek de werkcapaciteit bij ICT-partner Anchr-Eviden onvoldoende, waardoor er een stevige werkdruk werd ervaren. Bij de DBRC werd opgemerkt dat de testcapaciteit in combinatie met de kernprocessen te beperkt was, wat leidde tot vertragingen bij het valideren van nieuwe functionaliteiten. Deze uitdagingen zullen aangepakt worden. Door in de bijsturing te investeren blijft de focus gericht op het realiseren van een robuuste en toekomstbestendige digitale omgeving, waarbij efficiëntie en kwaliteit voorop staan.

OD 1.2: Verder professionaliseren en optimaliseren van de Dienst van de Vlaamse Bestuursrechtscolleges

Uit het jaarverslag over de werkzaamheden tijdens het werkjaar 2023-2024 van de DBRC blijkt dat de gemiddelde doorlooptijd bij de RVVB van een standaarddossier sinds 2022 verlaagd is tot gemiddeld ongeveer 12 maanden (gerekend vanaf de indiening van een beroep tot de einduitspraak erover). De gemiddelde doorlooptijd van 12 maanden werd in werkingsjaar 2023-2024 ondanks een stijgende instroom van het aantal nieuwe vergunningsbetwistingen behouden. Van 1 september 2023 tot en met 31 augustus 2024 zijn er 1.100 verzoekschriften in de vernietigingsprocedure ingediend. De RVVB blijft inspanningen leveren om de gemiddelde doorlooptijd voor een standaarddossier van 12 maanden aan te houden. Tijdens het vijftiende werkjaar heeft de RVVB 1.124 uitspraken gedaan, waarvan 960 uitspraken een dossier hebben afgesloten.

Tijdens het werkjaar 2023-2024 werden 60 verzoekschriften bij het HHC ingediend. In het afgelopen werkjaar heeft het HHC 64 uitspraken gedaan, waarmee ook alle dossiers volledig werden afgesloten. De effectieve uitstroom van de dossiers lag in lijn met die van het vorige werkjaar en de werkvoorraad aan hangende dossiers bleef normaal. De bestuursrechters bij het HHC behandelen niet alleen de handhavingsdossiers. Ze zijn daarnaast ook tijdelijk ter beschikking gesteld van de RVVB.

De RSTVB werd aan het begin van het werkjaar 2023-2024 onder de DBRC-koepel gebracht. Gezien het werkjaar van de RSTVB op 1 september startte en AHOVOKS steeds rapporteerde op basis van een kalenderjaar, zijn er geen cijfers voor handen voor de eerste helft van 2023. Dossiers die werden aangemaakt in het voorjaar van 2023 en mee werden overgeheveld op 1 september 2023 werden wel mee verwerkt in de cijfers van de uitstroom, waardoor de cijfers niet geheel representatief zijn. In het eerste werkjaar heeft de RSTVB 976 nieuwe dossiers ontvangen en geregistreerd. Tijdens het werkjaar 2023-2024 deed de RSTVB een uitspraak in 846 dossiers. De bestuursrechters van de RSTVB streven naar een uitspraak binnen de week na behandeling van het dossier op de zitting.

Tijdens het werkingsjaar 2023-2024 is bij de RVERKB geen enkel verzoekschrift ingediend en dus heeft de Raad ook geen arresten uitgesproken.

Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, werden in 2024 veel inspanningen gedaan om het huidige personeelskader op te vullen. Er werden achttien vacatures gepubliceerd en er werd ook een succesvolle selectieprocedure voor bestuursrechters opgestart om twee gepensioneerden te vervangen.

OD 1.3: Verder optimaliseren van de bestuursrechtspraakregels

De afgelopen jaren zijn het DBRC-decreet[1] en het DBRC-Procedurebesluit[2] meermaals gewijzigd met het oog op de verdere optimalisatie van de procedure. Deze initiatieven hebben geleid tot een verdere daling van de doorlooptijden bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges. Tijdens de afgelopen periode zijn er bijkomende regelgevende initiatieven genomen die ook een impact hadden op de Vlaamse bestuursrechtscolleges die onder de koepel van de DBRC vallen.

Om te beginnen was er het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2024 tot wijziging van artikel 17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges. Dit besluit wendde de machtiging van artikel 17 van het DBRC-decreet aan en bracht de procedureregeling voor de regularisatiemogelijkheden van het verzoekschrift bij de RSTVB in lijn met de andere Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Voorts werden het DBRC-decreet en het DBRC-Procedurebesluit aangepast in de context van de uitbreiding van de rechtsmacht van de RVVB ingevolge het zogenaamde RUPS-decreet[3]. Een eerste initiatief betrof het decreet van 26 april 2024 tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft het optimaliseren van de regelgeving inzake complexe projecten. Dit decreet voegde in het DBRC-decreet een artikel 21/1 in. Dit artikel bepaalt dat de kamer waarbij de zaak aanhangig is, een arrest uitspreekt binnen een ordetermijn van zes maanden na de neerlegging van het verzoekschrift tot vernietiging, als het beroep een definitief vastgesteld voorkeursbesluit in de zin van artikel 45 van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten tot voorwerp heeft. Een tweede initiatief betrof het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2024 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de aanvulling van de procedure bij de RVVB (het zogenaamde RUPS-besluit). Dit besluit gaf uitvoering aan het RUPS-decreet en breidde de rechterlijke procedure bij de RVVB uit naar aanleiding van de overdracht van rechtsmacht.

Gelet op de vernietiging van het RUPS-decreet door het Grondwettelijk Hof (GwH 13 februari 2025, nr. 22/2025), beraad ik mij over de impact en potentiële gevolgen van dit arrest voor de bepalingen die het DBRC-decreet en -Procedurebesluit wijzigden met het oog op de implementatie van het RUPS-decreet.

Verder werden zowel het DBRC-decreet als het DBRC-Procedurebesluit ook aangepast in functie van de voorgenomen bevoegdheidsuitbreiding van het HHC door het KVH.[4] Zo voegde het zogenaamde Implementatiedecreet Omgeving[5] onder meer een schorsingsprocedure (met inbegrip van een schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid), een procedure tot tussenkomst en een regeling rond de rechtsplegingsvergoeding toe aan de bepalingen van het DBRC-decreet die van toepassing zijn op het HHC. Ter uitvoering van dit laatste decreet werd het DBRC-Procedurebesluit op zijn beurt gewijzigd door het besluit van de

[1] Decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, *BS* 1 oktober 2014.
[2] Besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, *BS* 16 mei 2014.
[3] Decreet van 14 juli 2023 tot wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft de uitbreiding van de rechtsmacht van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, *BS* 28 augustus 2023.
[4] Kaderdecreet van 14 juli 2023 over de handhaving van Vlaamse regelgeving, *BS* 29 augustus 2023.
[5] Decreet van 26 april 2024 tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, *BS* 17 juni 2024.

Vlaamse Regering van 5 juli 2024 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de uitbreiding van de procedure bij het Handhavingscollege, en tot bepaling van de inwerkingtreding van artikel 1, artikel 105 tot en met 116 en artikel 138 van het decreet van 26 april 2024 tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023. Dit besluit voerde de nieuwe procedurele bepalingen in het DBRC-decreet die van toepassing zijn op het HHC verder uit en concretiseert de nieuwe bepalingen in het DBRC-decreet.

Het Grondwettelijk Hof vernietigde de artikelen in het KVH die betrekking hadden op de uitbreiding van de rechtsmacht van het HHC (GwH 13 februari 2025, nr. 23/2025). Derhalve beraad ik mij over de impact en mogelijke gevolgen van dit arrest voor de betrokken regelgeving. Tegen artikel 113 van het Implementatiedecreet Omgeving (m.n. de introductie van een schorsingsprocedure bij het HHC) is ook een vernietigingsberoep hangende bij het Grondwettelijk Hof (rolnr. 8287).

OD 1.4: Onderzoeken van de mogelijkheid om te evolueren naar één Vlaams bestuursrechtscollege

In oktober 2020 startte, na de lancering van een overheidsopdracht met als titel 'Grondige studie naar het verder professionaliseren van de Vlaamse bestuursrechtspraak', het onderzoek naar het uitbreiden van de bevoegdheden en naar de mogelijkheid om te evolueren naar één Vlaams Bestuursrechtscollege. In december 2022 volgde het eindrapport van deze studie[6].

In een eerste verkennende fase heb ik de constitutionele en mensenrechtelijke omkadering voor het oprichten van één of meerdere Vlaamse bestuursrechtscolleges laten onderzoeken. Wat de beleidsambitie betreft om te evolueren naar één Vlaams bestuurscollege, vormt artikel 161 van de Grondwet een belangrijke grondwettelijke hinderpaal. De bevoegdheid om rechtscolleges op te richten behoort op grond van die bepaling immers toe aan de federale wetgever, terwijl Vlaanderen enkel bestuursrechtscolleges kan oprichten en bevoegdheden kan toekennen aan een Vlaams bestuursrechtscollege via het aanwenden van het instrument van de impliciete bevoegdheden (art. 10 BWHI). Een stapsgewijze uitbreiding van bevoegdheden of een integratie van de bestaande Vlaamse bestuursrechtscolleges in één (overkoepelend) bestuursrechtscollege, bieden echter mogelijkheden om toe te werken naar een meer geharmoniseerde Vlaamse bestuursrechtspraak.

De tweede fase van deze studieopdracht, met name een inventarisatie, beoogde, ten eerste, na te gaan welke sectorale regelgeving kan worden geïntegreerd. Ten tweede is een inschatting gemaakt van wat de (aard van de) te verwachten instroom is bij een eventuele integratie. Voor een overzicht van de beslissingen die juridisch in aanmerking kunnen komen voor een overdracht naar een Vlaams bestuursrechtscollege én waarvan op dit ogenblik een effectief contentieux bestaat, kan worden verwezen naar het voormelde eindrapport. Een eventuele bevoegdheidsuitbreiding blijft echter een beleidskeuze waarbij uiteraard nog vele andere overwegingen een rol spelen.

In een derde fase van de studie is onderzocht welke bevoegdheden overgedragen kunnen worden naar het Vlaamse niveau en op welke wijze de organisatie van de Vlaamse bestuursrechtspraak geoptimaliseerd kan worden. Twee mogelijke scenario's voor een verdere integratie werden nader uitgewerkt, met name de

[6] Buggenhoudt, C., Roets, J., & Sottiaux, S. (2022). *OPPORTUNITEITEN EN VALKUILEN BIJ DE VERDERE INTEGRATIE VAN DE VLAAMSE BESTUURSRECHTSPRAAK* [Eindrapport].

oprichting van één geïntegreerd Vlaams bestuursrechtscollege en de uitbreiding van de DBRC-koepel. De oprichting van één geïntegreerd Vlaams bestuurscollege werd door de leden van de stuurgroep als voorkeursscenario aangeduid.

In 2024 werd in dit verband en conform het Regeerakkoord werk gemaakt van de verdere (procedurele) uitrol van een aantal bevoegdheidsuitbreidingen van de RVVB en het HHC die reeds eerder waren opgestart, via een aantal wijzigingen en aanvullingen van het DBRC-decreet en het DBRC-Procedurebesluit (zie ook de vermelding hiervan onder OD 1.3). Tegen deze bevoegdheidsuitbreidingen werden door zowel particulieren als institutionele partijen diverse procedures opgestart die in 2024 nog hangende waren.

Uitgaven - overzicht per ISE

Niet van toepassing

1.2.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Voor het ISE Bestuursrechtspraak zijn er geen beleidskredieten in de begroting ingeschreven. De kredieten voor dit ISE worden opgenomen onder het apparaatsprogramma SA. Ik verwijs hiervoor naar onderdeel VIII. Apparaatskredieten en begrotingsprogramma's zonder beleidsveld.

1.2.2. DAB's

Niet van toepassing

1.2.3. Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing

1.2.4. Overige entiteiten onder toezicht

Niet van toepassing

VII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

Voor de uitvoering van de toegewezen opdrachten wordt voor iedere entiteit voorzien in de nodige loon- en werkingskredieten. Deze rubriek omvat enerzijds de kredieten bestemd voor de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en anderzijds deze voor het Agentschap Justitie en Handhaving.

PROGRAMMA SA – SD0 – DIENST VAN DE BESTUURSRECHTSCOLLEGES

(duizend euro)

2024	**AO**	**TO**	**LO**	**VAK**	**VEK**
BA	0	371	0	9.249	9.249
BA-JR	0	371	0	12.230	13.382
BU	6	524	0	8.730	9.696

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

SD0-9SAEAZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Dit betreft het algemeen ontvangstenartikel voor de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC).

Begrotingsuitvoering:

			(duizend euro)
	AO	**TO**	**LO**
BA 2024	0	0	0
BA-JR 2024	0	0	0
BU 2024	6	0	0

SD0-9SAETZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Dit begrotingsartikel betreft de ontvangstenzijde van het Fonds Bestuursrechtscolleges en het Fonds Personeelsleden met verlof voor opdracht. Het spijst de uitgavenartikelen SD0-1SAE4ZZ-WT en SD0-1SAE4ZZ-LO.

Begrotingsuitvoering:

			(duizend euro)
	AO	**TO**	**LO**
BA 2024	0	371	0
BA-JR 2024	0	371	0
BU 2024	0	524	0

Inhoudelijke toelichting:
Deze toegewezen ontvangsten hebben hoofdzakelijk betrekking op de rolrechten die worden betaald door verzoekende partijen om een beroep bij de bestuursrechtscolleges in te dienen en door tussenkomende partijen om in hangende procedures tussen te komen. Voor 2024 bedraagt deze ontvangst in totaal 442 keuro. Deze ontvangsten zijn in 2023 ook effectief kasmatig binnengekomen.
De omvang van de rolrechten is onderhevig aan een aantal parameters, onder andere het aantal ingediende beroepsdossiers per jaar, het aantal verzoekende partijen dat ervoor kiest om, bovenop hun beroep, ook een vordering tot schorsing en/of een UDN-vordering (uiterst dringende noodzakelijkheid) in te dienen, het type van verzoekende partij, of de verzoekende partij al dan niet de vergunninghouder is en het aantal tussenkomende partijen.

Daarnaast betreft een kleiner aandeel van deze toegewezen ontvangsten de terugvorderingen van wedden en toelagen van gedetacheerde personeelsleden. Dit is een stroom die vanaf het najaar 2019 werd opgezet. De gerealiseerde terugvorderingen in 2024 bedragen in totaal 82 keuro.

Uitgaven

SD0-1SAE2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Dit begrotingsartikel omvat de kredieten voor de betaling van de lonen en de sociale voordelen van het personeel van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	7.702	7.885	7.158	7.702	7.637	7.158

Inhoudelijke toelichting:
De Vlaamse Regering maakte in het kader van haar relanceplan recurrent, en vanaf begrotingsjaar 2021, bijkomend 2 miljoen euro loonkredieten vrij voor het aanwerven van zowel bestuursrechters, inhoudelijk en ondersteunend personeel als ICT-personeel. In de loop van 2023 heb ik de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen ingekanteld onder de koepel van de DBRC. In het kader van de inkanteling werden ook nog twee bijkomende bestuursrechters aangeworven met ondersteunend personeel. Gezien aanwervingen en vervangingen van gepensioneerden van onbepaalde duur tijd in beslag nemen, kon het volledige personeelsplan in 2024 nog niet ingevuld worden. Daardoor werd het loonbudget ook niet volledig aangewend.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges blijft op een concurrentiële arbeidsmarkt intensief ondersteunend personeel rekruteren, zodat de DBRC zo snel mogelijk met een volledig ingevuld personeelskader en een nog optimalere benutting van de loonkredieten de bestuursrechtscolleges kan ondersteunen.

In begrotingsjaar 2024 werd een herverdeling van 248 keuro VEK van de loonkredieten (begrotingsartikel SD0-1SAE2ZZ-LO) naar de werkingskredieten (begrotingsartikel SD0-1SAE2ZZ-WT) uitgevoerd in het kader van betalingen voor het digitaliseringsproject Rhadamanthys.

SD0-1SAE2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Dit begrotingsartikel omvat de kredieten voor de betaling van de werkingskosten van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	1.247	1.247	1.178	1.247	2.225	2.221

Inhoudelijke toelichting:
De Dienst van de Bestuursrechtscolleges werkt naast het uitvoeren van de kernprocessen onder meer aan het verder digitaliseren van de bestaande processen van de huidige decretale bevoegdheden van de bestuursrechtscolleges door een digitaal platform te bouwen.

In begrotingsjaar 2024 werd een herverdeling van 248 keuro VEK van de loonkredieten (begrotingsartikel SD0-1SAE2ZZ-LO) naar de werkingskredieten (begrotingsartikel SD0-1SAE2ZZ-WT) uitgevoerd voor het digitaliseringsproject Rhadamanthys. Voor verdere inhoudelijke toelichting in verband met digitalisering, zie onderdeel VII. 1.1 (OD 1.1 onder SD 1).

Ook via het 'Relanceplan Vlaamse Regering – Vlaamse Veerkracht' zet ik in op deze digitale transformatie van de rechtsbescherming bij de bestuursrechtscolleges. Daarom is bijkomend 1,6 miljoen euro uit de relance-provisie voorzien om in te zetten voor het digitaal platform. Het vastgelegde deel voor het digitaliseringsproject 879 keuro VAK werd in 2024 volledig vereffend.

SD0-1SAE4ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Voor de terugvordering en aanwending van terugbetaalde salarissen van gedetacheerde personeelsleden zijn in de begroting begrotingsfondsen "Personeelsleden met verlof voor opdracht" ingeschreven, zogenaamde salarisfondsen.
Dit begrotingsartikel betreft de uitgavenzijde van het begrotingsfonds Personeelsleden met verlof voor opdracht van de DBRC. De spijziging van dit artikel verloopt via het ontvangstenartikel SD0-9SAEAZZ-OW.

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	376	0	0	376	0

Inhoudelijke toelichting:
Voor 2024 zijn er geen aanrekeningen op dit fonds (saldo-opbouw).

SD0-1SAE4ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Dit begrotingsartikel betreft de uitgaven van het Fonds Bestuursrechtscolleges. Het vormt het spiegelbeeld (met uitzondering van de terugvorderingen voor gedetacheerden) van het ontvangstenartikel SD0-9SAETZZ-OW.
Deze kredieten worden vooral ingezet voor ICT en algemene werkingsuitgaven van de van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de bestuursrechtscolleges zelf, alsook de verdere digitaliseringskosten.

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	300	2.722	394	300	3.144	317

Inhoudelijke toelichting:
Deze kredieten van het Fonds Bestuursrechtscolleges werden in 2024 vooral ingezet voor de ICT en algemene werkingsuitgaven van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de bestuursrechtscolleges zelf, alsook de verdere digitaliseringskosten.

PROGRAMMA SA – SL0 – AGENTSCHAP JUSTITIE EN HANDHAVING

(duizend euro)

2024	**AO**	**TO**	**LO**	**VAK**	**VEK**
BA	0	74	0	98.278	99.478
BA-JR	0	74	0	100.587	101.687
BU	1	7	0	96.014	94.940

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

SL0-9SAEAZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Dit artikel wordt gebruikt voor ontvangsten verbonden aan de werking van het agentschap. Het betreft bv terugbetaling van dubbel betaalde facturen, vergoedingen van verzekeringsmaatschappijen, …

Begrotingsuitvoering:

			(duizend euro)
	AO	**TO**	**LO**
BA 2024	0	0	0
BA-JR 2024	0	0	0
BU 2024	1	0	0

Inhoudelijke toelichting:
In 2024 werd voor 1 keuro ontvangsten geboekt.

SL0-9SAETZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
In voorkomend geval worden de salarissen en toelagen van personeelsleden van de diensten van de Vlaamse regering die met verlof voor opdracht zijn, eerst uitbetaald door het Agentschap Justitie en Handhaving en vervolgens terugbetaald

aan het agentschap. Dit begrotingsartikel wordt aangewend voor deze terugbetalingen.

De loonkost van personeelsleden die ter vervanging worden aangeworven, mag met deze ontvangsten worden gefinancierd. Deze kost wordt dan aangerekend op artikel SL0-1SAE4ZZ-LO van de uitgavenbegroting.

Begrotingsuitvoering:

			(duizend euro)
	AO	**TO**	**LO**
BA 2024	0	74	0
BA-JR 2024	0	74	0
BU 2024	0	7	0

Inhoudelijke toelichting:
Vanaf 1 mei 2022 is 1 personeelslid gedetacheerd. De modaliteiten van deze detachtering zijn evenwel in het najaar van 2023 gewijzigd waardoor de voorziene terugbetaling van het loon vervalt. De in 2024 geboekte ontvangsten hebben betrekking op terugbetaling van de kosten voor de periode voor de aanpassing van de contractvoorwaarden. Als gevolg van deze herziening werden voor 2024 geen inkomsten geboekt.

Uitgaven

SL0-1SAE2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Dit begrotingsartikel omvat de kredieten voor de betaling van de lonen en de sociale voordelen van het personeel van het Agentschap Justitie en Handhaving.

Het meest recente personeelsplan, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 26 april 2024, voorziet in een personeelsbestand van 1.183 VTE.

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	81.857	80.054	75.699	81.857	79.668	75.699

Inhoudelijke toelichting:
Bij de opmaak van de begroting 2024 werd een loonbudget voorzien van 81.573 keuro, dat bij de begrotingsaanpassing werd verhoogd met 284 keuro omwille van de endogene groei. Doorheen het jaar werden verschillende kredietherschikking doorgevoerd vanuit centrale provisies. Dit resulteerde in een stijging met 1.093 keuro voor het opvangen van de effecten van het sectoraal akkoord en het 5-sporenbeleid en met 1.118 keuro als gevolg van het overschrijden van de spilindex. Als gevolg daarvan werd een loonbudget van 84.068 keuro bereikt.

Het budget ingeschreven onder dit begrotingsartikel dient voor de betaling van de loonkost in functie van de goedgekeurde personeelsplannen. Op 1 januari 2024

beschikte het agentschap over een personeelsplan dat 1.179 VTE omvatte. Op 26 april 2024 besliste de Vlaamse Regering tot een bijstelling van dit personeelsplan met 4 VTE zodat het totale personeelsplan vanaf dat moment 1.183 VTE omvat. Eind 2024 telde het agentschap 1.214 personeelsleden.

Aangezien het personeelsplan pas in de loop van 2024 volledig kon worden ingevuld, is het voorziene loonbudget niet integraal aangewend. De marge op dit budget is in de loop van 2024 ten belope van 4.014 keuro in VAK en 4.300 keuro in VEK herschikt naar het werkingsbudget (begrotingsartikel SL0-1SAEZZ-WT) voor verdere investeringen in de IT-omgeving van het agentschap en om tegemoet te komen aan de VEK-noden op dat artikel. Daarnaast werd 100 keuro VEK herschikt naar het budget inzake gendergerelateerd geweld (begrotingsartikel SL0-1SDE2JF-WT), eveneens om de VEK-nood op dat artikel te ondervangen.

Na deze herverdelingen was een budget beschikbaar van 80.054 keuro in VAK en 79.668 keuro in VEK. Van dat budget werd finaal 75.699 keuro aangewend voor de betaling van de lonen van het personeel.

SL0-1SAE2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Dit begrotingsartikel omvat de kredieten voor de betaling van de werkingskosten van het Agentschap Justitie en Handhaving.

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	16.421	20.435	20.315	17.621	21.921	19.241

Inhoudelijke toelichting:
Bij de start van het begrotingsjaar beschikte het agentschap over een werkingsbudget van 16.499 keuro in VAK en 17.699 keuro in VEK. Bij de begrotingsaanpassing werd daarvan 78 keuro herschikt naar Het Facilitair Bedrijf in het kader van het centraliseren van facilitaire taken zodat het agentschap nog beschikte over 16.421 keuro in VAK en 17.621 keuro in VEK.

Gelet op de beschikbare marge op de loonkredieten werd in de loop van het jaar een krediet herschikking van 4.014 keuro in VAK en 4.300 keuro in VEK doorgevoerd vanuit begrotingsartikel SL0-1SAE2ZZ-LO ter aanvulling op de reeds beschikbare IT-budgetten.

Als gevolg van voorgaande beschikte het agentschap dus over een budget van 20.435 keuro in VAK en 21.921 keuro in VAK. Dit budget werd wat het VAK betreft zo goed als integraal aangewend. De aanwending van het VEK ligt lager dan voorzien. Wegens een foute inschatting bij de kredietherschikking vanuit het loonbudget werd het voor 2024 vereiste budget hoger ingeschat dan noodzakelijk.

SL0-1SAE4ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:
Dit begrotingsartikel omvat de kredieten voor de betaling van de lonen en de sociale voordelen van het personeel van het Agentschap Justitie en Handhaving dat wordt tewerkgesteld in vervanging van gedetacheerd personeel.

De uitgaven op dit artikel worden gefinancierd met de ontvangsten op het begrotingsartikel SL0-9SAETZZ-WT.

Begrotingsuitvoering:

						(duizend euro)
	VAK			**VEK**		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	98	0	0	98	0

Inhoudelijke toelichting:
Zoals voorzien werden in 2024 geen uitgaven verricht.

2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

Niet van toepassing

VIII. LIJST MET AFKORTINGEN

AHOVOKS	Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
AO	Algemene Ontvangsten
AFCOS	Anti-fraud coordination service
BA	Goedgekeurde begroting zoals neergelegd bij Vlaams Parlement
BA-JR	Goedgekeurde begroting inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrekening
BBT	Beleids- en Begrotingstoelichting
BI	Business Intelligence
BU	Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening
BVR	Besluit Vlaams Regering
BWHI	Bijzondere Wet tot hervorming der instellingen
CAW	Centrum Algemeen Welzijnswerk
CJB	Commissies voor Juridische Bijstand
COSA	Cirkels van Ondersteuning, Samenwerking en Aanspreekbaarheid
CVH	Project Coördinatie Vlaams Handhavingsbeleid
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
DBRC	Dienst van Bestuursrechtscolleges
DG EPI	Directoraat-Generaal Penitentiaire Inrichtingen
DIOB	Decreet houdende de bevordering van de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur
DOK	Drugsopvolgingskamer
DPO	Data protection officer
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESR	Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
EM	Elektronische monitoring
ET	Elektronisch toezicht
FOD	Federale Overheidsdienst
FJC	Family Justice Center
GEJO	Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgdossier
GwH	Grondwettelijk Hof
HHC	Handhavingscollege
IFG	Intrafamiliaal geweld
IGO	Instituut voor gerechtelijke Opleiding
IMC	Interministeriële Conferentie
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
JOK	Jongerenopvolgingskamer
KB	Koninklijk Besluit
KBH	Kaderdecreet bestuurlijke handhaving
KIV	Kadernota Integrale Veiligheid
KVH	Kaderdecreet Vlaamse Handhaving
KSZ	Kruispuntbank Sociale Zekerheid
LIVC R	Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
MVG	Ministerie Vlaamse Gemeenschap
NAP	Nationaal Actieplan in de strijd tegen gendergerelateerd geweld
NVP	Nationaal veiligheidsplan
OCAD	Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse
OD	Operationele doelstelling
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)

OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PIVC R	Penitentiaire Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
PV	Proces-verbaal
RNR	Risk-Need-Responsivity
RSTVB	Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen
RVERKB	Raad voor Verkiezingsbetwistingen
RvVb	Raad voor Vergunningenbetwistingen
SD	Strategische doelstelling
SIPAR	Système Informatique Parajudiciaire
SISET	Système Information/Informatie Systeem Elektronisch Toezicht
STRAP	Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden
THV	Tijdelijk huisverbod
TO	Toegewezen ontvangsten
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VCET	Vlaams Centrum voor Elektronisch Toezicht
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VHP	Vlaams Handhavingsplatform
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
VUB	Vrije Universiteit Brussel
WER	Wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie

IX. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

Titel	Aard van het initiatief	Beleidsveld	Entiteit(en)	Korte omschrijving	Status
Decreet tot wijziging van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat betreft de opheffing van de leeftijdsgrens en de mogelijkheid van elektronische monitoring in de fase van de voorlopige rechtspleging en overige wijzigingen	Decreet	Jeugdhulp	Agentschap Opgroeien	Opheffing maximale leeftijdsgrenzen, Verankering lokale ketenaanpak in elk gerechtelijk arrondissement, formule kortverblijf in de gemeenschapsinstelling, elektronische monitoring in fase voorlopige rechtspleging, in werking stellen terbeschikkingstelling, gegevensverwerking door en gegevensdeling met het agentschap Justitie en Handhaving	In werking getreden op 23/05/2024
Besluit van de Vlaamse Regering betreffende elektronische monitoring voor minderjarigen	Besluit van de Vlaamse Regering	Jeugdhulp	Agentschap Opgroeien en Agentschap Justitie en Handhaving	Uitvoeringsbesluit met betrekking tot de inhoudelijke en technische elementen en met betrekking tot de inschatting voor de uitvoering van EM door de sociale dienst en de modaliteiten van de controle en de begeleiding waarmee de elektronische monitoring gecombineerd moet worden met het oog op een pilootfase in de afdeling Antwerpen van het gerechtelijke arrondissement Antwerpen	In werking getreden op 03/8/2024
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van artikel 16 van het decreet jeugddelinquentierecht wat betreft de aanwijzing van de dienst die het slachtoffer informeert over de beslissing	Besluit van de Vlaamse Regering	Jeugdhulp	Agentschap Opgroeien en Agentschap Justitie en Handhaving	Uitbreiding naar algemene informatieplicht ten aanzien van slachtoffers vanaf opleggen van reactie aan minderjarigen.	In opmaak

tot herziening van een maatregel of sanctie					
Decreet tot oprichting en regeling van de Veilige Huizen	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit decreet regelt de oprichting van de Veilige Huizen en legt de modaliteiten vast voor het casusoverleg daarbinnen.	In werking getreden op 18/04/2024
Decreet tot oprichting en regeling van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit decreet richt een Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag op. De doelstelling van het meldpunt is grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan door op een laagdrempelige wijze meldingen omtrent grensoverschrijdend gedrag mogelijk te maken.	Definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 24/01/2025 en ingediend in het Vlaams Parlement – goedgekeurd in de Commissie op 18/03/2025 – goedgekeurd in de plenaire vergadering op 29/04/2025
Decreet tot wijziging van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuizen en de juridische eerstelijnsbijstand, wat betreft de optimalisering van de werkprocessen van het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht en de justitiehuizen	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit ontwerp van decreet beoogt een optimalisering van de werkprocessen van de justitiehuizen en het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht. Zo worden een aantal aanpassingen op het vlak van bijstand aan slachtoffers en de gegevensverwerking ingevoegd alsook een aantal maatregelen, meer bepaald de voorwaarden om beroep te doen op een private partner, een strafbaarstelling voor het beschadigen van ET-materiaal, etc.	Definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 22 november 2024 en ingediend in het Vlaams Parlement – goedgekeurd in de Commissie op 18/02/2025

Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Overheid, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de oprichting van de Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisering, extremisme en terrorisme en de Penitentiaire Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisering, extremisme en terrorisme	Samenwerkings-akkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Het samenwerkingsakkoord wil de modaliteiten bepalen van het casusoverleg binnen de lokale en penitentiaire integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme.	In opmaak
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg	Samenwerkings-akkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Op basis van de evaluatie van het huidige samenwerkingsakkoord en vertrekkend vanuit het perspectief van de slachtoffers wordt een nieuw samenwerkingsakkoord opgemaakt.	In werking getreden op 02/05/2024
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake slachtofferzorg voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad	Samenwerkings-akkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Het samenwerkingsakkoord voorziet model van samenwerking, van oriëntatie en van verwijzing tussen de verschillende diensten inzake slachtofferzorg in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en erkent officieel de bestaande overlegstructuren.	In werking getreden op 27/05/2024

Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van personen verdacht van, beklaagd, beschuldigd, veroordeeld of geïnterneerd wegens seksuele misdrijven	Samenwerkings-akkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Op basis van de evaluatie van het huidige samenwerkingsakkoord wordt een nieuw samenwerkingsakkoord opgemaakt.	Eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 03/05/2024
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	Samenwerkings-akkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Het samenwerkingsakkoord actualiseert het akkoord uit 2014 en vormt het kader voor de samenwerking inzake hulp- en dienstverlening aan gedetineerden op bovenlokaal en lokaal niveau tussen de actoren van Justitie en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest.	In werking getreden op 21/06/2024
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2013 tot uitvoering van hoofdstuk 3 van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en van artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de gegevensverwerking en informatie-uitwisseling, vermeld in hoofdstuk 4 van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en	Besluit van de Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	De toewijzing van de opdracht ondersteuning in het kader van de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden aan de Centra voor Algemeen Welzijnswerk en de bijhorende toekenning van een jaarlijkse subsidie, worden vanaf 1 juli 2024 opgeheven. De opdracht ondersteuning wordt vanaf dan rechtstreeks ingebed in het Agentschap Justitie en Handhaving.	In werking getreden op 01/07/2024

dienstverlening aan gedetineerden en tot wijziging van artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2013 tot uitvoering van hoofdstuk 3 van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en tot bepaling van de inwerkingtreding van het decreet van 26 februari 2021 tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, wat betreft de inbedding van de functie ondersteuning in het Agentschap Justitie en Handhaving					
Ministerieel besluit tot vaststelling van de wijze van gegevensoverdracht van de Commissies voor juridische eerstelijnsbijstand naar de administratie, ter uitvoering van artikel 41 van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 oktober 2021 over de juridische eerstelijnsbijstand.	Ministerieel besluit	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Het besluit legt vast op welke manier de gegevens ter verantwoording van de subsidie-enveloppe van de commissies voor juridische eerstelijnsbijstand moeten aangeleverd en bewaard worden.	In werking getreden op 10/05/2024

Ministerieel besluit over de beveiligingsmaatregelen van het digitale systeem in het kader van de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	Ministerieel besluit	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Het besluit legt vast welke beveiligingsmaatregelen worden genomen met betrekking tot het digitale systeem	In werking getreden op 17/06/2024
Decreet houdende de bevordering van de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Het decreet voegt op horizontale wijze een beoordelingsgrond inzake een risico op crimineel misbruik van rechten toegekend op basis van Vlaamse regelgeving in.	Gepubliceerd in het BS op 14/02/2024.
Besluit Vlaamse regering tot uitvoering van het decreet houdende de bevordering van de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur	Besluit Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Het besluit voert het DIOB-decreet uit en regelt de inwerkingtreding ervan	In opmaak
Implementatie van het kaderdecreet Vlaamse handhaving	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Implementatie van het kaderdecreet voor decreet algemene bepalingen milieubeleid, Vlaamse codex ruimtelijke ordening, onroerenderfgoeddecreet, varend erfgoeddecreet, logiesdecreet, decreet algemeen handelsvestigingsbeleid	Gepubliceerd in het BS op 17/06/2024
Uitvoeringsbesluit implementatie kaderdecreet	Besluit van de Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Uitvoeringsbesluit implementatie van het kaderdecreet voor het onroerenderfgoeddecreet en het varend erfgoeddecreet	Tweede keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20/09/2024
Uitvoeringsbesluit implementatie kaderdecreet	Besluit Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Uitvoeringsbesluit implementatie van het kaderdecreet voor het logiesdecreet en het decreet algemeen handelsvestigingsbeleid	In opmaak

Besluit Vlaamse Regering tot digitalisering van de handhaving van diverse Vlaamse regelgeving	Besluit Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Besluit regelt de aansluiting op het Vlaams Handhavingsplatform voor het decreet algemene bepalingen milieubeleid, Vlaamse codex ruimtelijke ordening, onroerenderfgoeddecreet, varend erfgoeddecreet en Vlaamse codex Wonen	Gefaseerd in werking getreden op 15/12/2023, 15/01/2024 en 25/03/2024
Samenwerkingsakkoord informatie-uitwisseling	Samenwerkings-akkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Uitwisseling van informatie strafdossier <-> bestuurlijk sanctiedossier	Eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17/03/23
Samenwerkingsakkoord DIOB-bureau en informatie-uitwisseling Vlaamse en federale databanken	Samenwerkings-akkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Oprichting van een interfederaal DIOB-bureau voor adviezen over integriteitsbeoordelingen inzake risico op crimineel misbruik van rechten en toegang tot de daarvoor noodzakelijke databanken via een kruispuntbank	In opmaak

X. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET PARLEMENT'

Het Vlaams Parlement nam in 2024 geen resoluties en moties aan die relevant zijn voor de beleidsvelden Opgroeien (met betrekking tot jeugddelinquentie), Justitie en Handhaving en Bestuursrechtspraak.

XI. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

Verslag van het Rekenhof over hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, 37- F (2021-2022) nr. 1 **21 juni 2022**

Aanbeveling 1

De Vlaamse overheid moet evolueren naar een organisatiemodel met een sterkere, centrale regie zonder dat de voordelen van het netwerk- en importmodel teniet worden gedaan. Dat moet zich onder andere vertalen in:

- een duidelijk overzicht van de exacte personeelsinzet van de organisaties werkzaam binnen de Vlaamse hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en het totale financiële plaatje;
- het centraler en uniformer aanpakken van de bekendmaking van het aanbod, van communicatie naar gedetineerden en van evaluaties van bestaand en ontbrekend aanbod. Die aanpak moet (wetenschappelijk) onderbouwd zijn om de effectiviteit te verbeteren en zich vertalen in een gedeeld, eenvormig instrumentarium;
- een scherpere afstemming tussen het strategisch plan en de lokale actieplannen, bijvoorbeeld door duidelijk te maken of een doelstelling al dan niet voor de lokale teams is bedoeld. Ook meer uniformiteit en ondersteuning bij de opmaak van de lokale actieplannen gaan moet worden overwogen.

Omschrijving acties	**Uitvoering gepland tegen**	**Status (gepland, in uitvoering, uitgevoerd)**	**Toelichting bij de status**
1. Evaluatie en versterking van de multidisciplinaire samenwerking via samenwerking met Europa WSE en ESF (houdt verband met maatregel 51 STRAP 2020 – 2025).	1/01/2024 – verlengd tot midden 2025	In uitvoering	De 7 projecten uit 2022 zijn op 1 januari 2024 verlengd tot en met 30 juni 2025. Op 1 juli 2024 kwam er nog een 8ste project bij voor de regio Kempen.
2. Medewerkersbeheer: het ondersteunen van hulp- en dienstverleners op een uniforme manier, gecoördineerd vanuit AJH i.s.m. de gemende commissie.		Uitgevoerd	/
3. Meer centraal verzamelen van gegevens en informatie.	31/12/2024	Uitgevoerd	Gefaseerde uitrol van de datastrategie uitgevoerd zoals gepland. Eerste OSLO-standaard uitgewerkt en beschikbaar via Digitaal Vlaanderen.
4. Instructies van coördinerend minister Demir voor de opmaak van een lokaal actieplan en de link met het STRAP 2020-2025.		Uitgevoerd	/

Aanbeveling 2

De Vlaamse overheid kan in volgende gevallen haar bevoegdheden uitoefenen zonder de federale hervormingen af te wachten:

- een overkoepelend, wetenschappelijk onderbouwd drughulpverleningsbeleid met zekere financiering uitrollen, met een organisatie die structureel in elke gevangenis in een volwaardig aanbod rond verslavingszorg voorziet. De Vlaamse overheid heeft de vereiste bevoegdheden en hoeft de hervorming van de penitentiaire gezondheidszorg daarvoor niet noodzakelijk af te wachten;
- ingeval van bijkomende investeringen de wachtlijsten van de CGG's prioritair wegwerken. Ook daarvoor hoeft de Vlaamse overheid de hervorming van de penitentiaire gezondheidszorg niet noodzakelijk af te wachten;
- het hulp- en dienstverleningsplan invoeren en die invoering niet meer laten afhangen van de invoering van het detentieplan. De overheid dient de doelgroepen aan te duiden op wie de inspanningen om te komen tot een hulp- en dienstverleningsplan zullen worden geconcentreerd;
- de financiering van de (groeps)activiteiten op zich nemen die binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen en momenteel worden gefinancierd door het Steunfonds.

Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status (gepland, in uitvoering, uitgevoerd)	Toelichting bij de status
1. Deelname aan voorbereiding hervorming penitentiaire gezondheidszorg (houdt verband met maatregel 24 STRAP 2020-2025).	Afh. van overige partners	In uitvoering	De federale overheid is bevoegd voor (curatieve) medische zorg in de gevangenissen. Het is binnen de gefaseerde hervorming van de penitentiaire gezondheidzorg dat de uitwerking van een geïntegreerd beleid inzake druggebruik een plaats heeft. Er lopen momenteel 10 projecten 'Drugs & Detentie', waarbij Vlaanderen partner is op casusniveau en beleidsniveau, als aanbodverstrekker en vanuit haar coördinerende opdracht. Deze samenwerking werden ingeschreven in het bijgestuurde STRAP 2020-2025. AJH en Departement Zorg namen actief deel aan de relevante processen van deze hervorming zoals de werkgroep basiszorg, zorg en preventie.
2. Uitrol projecten voor begeleiding van daders van intrafamiliaal geweld (houdt verband met maatregel 36 STRAP 2020-2025).	31/12/2023 en verlenging van 1/01/2024 tot en met 31/12/2025	Uitgevoerd en in uitvoering	Na evaluatie van drie projecten aanklampend aanbod intrafamiliaalgeweld in 3 gevangenissen (Hasselt, Brugge en Beveren) werd eind 2023 beslist het project in Hasselt te verlengen tot eind 2025.

Aanbeveling 3

De Vlaamse overheid moet de samenwerking met DG EPI intensifiëren of aandringen bij DG EPI opdat:

- de ingeslagen weg op het vlak van digitalisering kan worden versneld, zodat een modern informatie- en communicatiesysteem de opstart en de continuïteit van trajecten beter kan garanderen en gedetineerden de nodige digitale vaardigheden kunnen verwerven;
- er transparante, concrete afspraken worden gemaakt op bovenlokaal niveau in welke fase en op welke punten de Vlaamse hulp- en dienstverlening wordt betrokken bij bouw- en renovatieprojecten;
- lokalen (her)ingericht en beveiligd kunnen worden waar nodig, zoals voor beroepsopleidingen en werkplekleren, zodat dergelijk aanbod meer kan worden georganiseerd;
- in strafhuizen en gemengde gevangenissen een algemene regeling op bovenlokaal niveau wordt getroffen om gedetineerden in een langlopend, intensief traject maximaal te vrijwaren van transfers. Indien dit niet mogelijk is, moeten de hulp- en dienstverleners meer inzicht krijgen in de transferstromen van de federale overheid;
- de hulp- en dienstverleners structureel of automatisch en tijdig op de hoogte worden gebracht van een nakende transfer en de afspraken in een algemeen geldende procedure op bestuursniveau worden vastgelegd.

Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status (gepland, in uitvoering, uitgevoerd)	Toelichting bij de status
1. Versterken van de digitale architectuur (houdt verband met maatregel 48 STRAP 2020-2025).	Continu	Uitgevoerd	/
2. Verhoogde betrokkenheid van Vlaanderen bij nieuwbouw en renovatie van gevangenissen	Continu	Uitgevoerd	/

3. Hernieuwing van het samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en federaal inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	30/06/2023, verlengd tot eind 2023 en opnieuw tot voorjaar 2024	Uitgevoerd	Het samenwerkingsakkoord trad werking getreden op 21/06/2024.

Aanbeveling 4

De Vlaamse overheid dient meer oog te hebben voor, ook beperkte, efficiëntiewinsten. Het Rekenhof wijst al op de volgende terreinen waar een dergelijke winst kan worden geboekt:

- de Vlaamse overheid moet nagaan hoe de detentieconsulenten van VDAB tijdig op de hoogte kunnen worden gebracht van beroeps- en regioverboden en toegekende uitgaansvergunningen;
- de Vlaamse overheid moet nagaan hoe telefonische contacten en videobellen kunnen worden ingezet om de continuïteit van trajecten, zowel tijdens als vlak na detentie, te maximaliseren;
- als een gedetineerde daartoe toestemming heeft gegeven, dienen alle CAW-teams toegang te hebben tot zijn dossier, opdat onthaalgesprekken niet onnodig moeten worden herhaald en lopende begeleidingstrajecten vlot kunnen worden voortgezet. In dit opzicht is het ook wenselijk dat alle CAW-teams eenzelfde algemene, onderbouwde methodiek hanteren bij de onthaalgesprekken en dat het onthaalbeleid een grotere consistentie vertoont over de verschillende soorten gevangenissen;
- de trajectbegeleiders en de organisatie-ondersteuners dienen goed op de hoogte te zijn van eventuele wachtlijsten van alle partnerorganisaties. Zij zijn namelijk de primaire doorverwijzers naar het hulp- en dienstverleningsaanbod wanneer behoeften vastgesteld worden tijdens het (groeps)onthaal. Alle partnerorganisaties dienen de nodige inspanningen te doen om eventuele wachtlijsten in kaart te brengen en uit te wisselen;
- op het niveau van het coördinatie- of beleidsteam dient voldoende informatie over wachtlijsten te worden uitgewisseld om capaciteitstekorten op een overkoepelende manier in kaart te brengen en de hulp- en dienstverlening zo nodig op een andere manier te organiseren.

Omschrijving acties	**Uitvoering gepland tegen**	**Status (gepland, in uitvoering, uitgevoerd)**	**Toelichting bij de status**
1. Versterken van de digitale architectuur met het oog op telefonie en videobellen (houdt verband met maatregel 48 STRAP 2020-2025).	31/12/2022	Uitgevoerd	/
2. Opvolging van wachtlijsten binnen de lokale gevangeniscontext door het Vlaams beleids- en coördinatieteam.	Continu	Uitgevoerd	/

Aanbeveling 5

De Vlaamse overheid dient de inhoudelijke werking van de volgende hulp- en dienstverleners te versterken:

- de rol van de CAW-medewerker, zodat individueel onthaal niet via afspraken alleen wordt opgenomen door een justitiële actor zoals de PSD;
- de rol van de trajectbegeleider, zodat die de link met trajecten voor en na detentie daadwerkelijk kan maken, alsook de afstemming tussen de verschillende trajecten tijdens detentie en de continuïteit van die trajecten. De trajectbegeleider dient als volwaardig kennispunt te fungeren voor algemene noden onmiddellijk na vrijlating (huisvesting, sociale administratie, OCMW-werking);
- de forensische werking van de VDAB, zodat de detentieconsulenten meer betrokken zijn bij de ruimere werking van de hulp- en dienstverlening in een gevangenis en de registratie kan worden geoptimaliseerd. In die context kan de VDAB ook overwegen om zijn opleidingsaanbod in de gevangenissen te intensifiëren.

Omschrijving acties	**Uitvoering gepland tegen**	**Status (gepland, in uitvoering, uitgevoerd)**	**Toelichting bij de status**

Aanbeveling 6

De Vlaamse overheid moet meer aandacht hebben voor het bereik en de effectiviteit van de Vlaamse hulp- en dienstverlening. Dat kan op de volgende manieren:

- een systeem vastleggen om de bestaande kernindicatoren van de sectorale administraties gecoördineerd op te volgen op het niveau van de Gemengde Commissie;
- effectonderzoek uitvoeren en de oorzaken van eventuele noneffectiviteit vinden. Hiertoe dienen de randvoorwaarden voor effectonderzoek vervuld te worden, zoals: vlottere toegang tot data, kwalitatieve en geactualiseerd data, een unieke identificator die koppeling van data mogelijk maakt, en partnerorganisaties overtuigen van het nut van zulk effectonderzoek.

Omschrijving acties	**Uitvoering gepland tegen**	**Status (gepland, in uitvoering, uitgevoerd)**	**Toelichting bij de status**
1. Uitwerken van een datastrategie voor het centraal verzamelen van gegevens en informatie	31/12/2024	Uitgevoerd	Gefaseerde uitrol van de datastrategie uitgevoerd zoals gepland. Eerste OSLO-standaard uitgewerkt en beschikbaar via Digitaal Vlaanderen.
2. Onderzoek naar het profiel, de noden en drempels bij re-integratie van gedetineerden (houdt verband met maatregelen 1 en 2 STRAP 2020-2025)	31/01/2024	Uitgevoerd	Onderzoek opgeleverd en in gebruik ter voorbereiding van het nieuwe Vlaams Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden 2025-2030.

XII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'

	Datum	**Rolnr. en Aard**	**Onderwerp**	**Uitspraak**
178/2023	21/12/2023	8082 (BV)	het kaderdecreet van 14 juli 2023 over de handhaving van Vlaamse regelgeving	afstand
59/2023	11/04/2023	7638, 7644, 7656, 7683, 7698, 7701 (BV)	art. 6 en 9 van het decreet van 21 mei 2021 tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de optimalisatie van de procedures (*handhavingscollege; voorwaarden vernietiging arresten: belangenschade - relativiteitseis - attentieplicht*)	VERNIETIGING: art. 35, derde lid, 2° en 3° (*invoering relativiteitseis en attentieplicht*)

XIII. BIJLAGE 'METADATA-FICHES PER INDICATOR'

Benaming	**Aantal nieuw inkomende vorderingen jeugddelinquentie op de jeugdrechtbanken (Vlaanderen en Brussel)**
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet het aantal nieuw inkomende vorderingen en de evolutie ervan op de jeugdrechtbanken.
Bron	Bestaande registratie en rapportage (cf. cijferrapporten jeugddelinquentie)
Meetfrequentie	Maandelijks / Kwartaal / Jaarcijfers
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	**Aantal opdrachten van de justitiehuizen**
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet de evolutie van het aantal nieuwe dossiers op kwartaal- of jaarbasis. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen strafrechtelijke opdrachten, slachtofferonthaal en burgerrechtelijke opdrachten.
Bron	Bestaande rapporten in PowerBI op basis van brondata in SIPAR (dossiersysteem justitiehuizen)
Meetfrequentie	Registratie: dagelijks - Rapportering: op kwartaal- of jaarbasis
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	**Aantal personen onder elektronisch toezicht**
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Het gemiddeld dagcijfer van het aantal personen onder elektronisch toezicht geeft weer hoeveel enkelbanddragers en slachtoffers dagelijks opgevolgd worden door het VCET, uitgedrukt in een gemiddeld cijfer per maand. De waarde wordt bepaald op het aantal ET-aansluitingen.
Bron	SISET (dossiersysteem VCET)
Meetfrequentie	Registratie: dagelijks - Rapportering: op kwartaal- of jaarbasis
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	**Voortgang Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden**
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet de voortgang van de acties uit het STRAP, dewelke wordt opgelijst door de eigenaren van de acties, nl. de Vlaamse bevoegde beleidsdomeinen. Volgende statussen werden bepaald: gerealiseerd, lopend of nog niet gestart.
Bron	Excel-tabel op een gedeelde SharePointsite
Meetfrequentie	Twee keer per jaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd

Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	**Aantal aanmeldingen Veilig Huis**
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator behelst het totaal aantal aanmeldingen van cliëntsystemen bij Veilige Huizen op jaarbasis, ongeacht of en welk actief aanbod volgt na aanmelding.
Bron	SharePointsites van de Veilige Huizen – dossierbeheersysteem is in opmaak
Meetfrequentie	Jaarlijks - eind januari, volgend op het betreffende werkingsjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	**Aantal aanmeldingen Commissie Erkenning en Bemiddeling voor misbruik uit het verleden**
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator geeft het aantal aanmeldingen weer dat binnenkomt bij en geregistreerd wordt door de commissie.
Bron	SharePointsite Comeb
Meetfrequentie	Registratie: dagelijks - Rapportering: op kwartaal- of jaarbasis
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	**Aantal meldingen bij het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag**
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator geeft het aantal meldingen weer dat binnenkomt bij en geregistreerd wordt door het Vlaams Meldpunt GOG.
Bron	SharePointsite Meldpunt GOG
Meetfrequentie	Registratie: dagelijks - Rapportering: op kwartaal- of jaarbasis
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	**Aantal aansluitingen op het Vlaams Handhavingsplatform**
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator geeft het aantal materies weer die via een BVR zijn aangesloten en die via het rechtsbrononderdeel van de Vlaamse Codex kunnen worden geïdentificeerd.
Bron	Handmatige telling bij de afdeling Vlaamse Handhaving via tellingen van aansluiters-BVR's en rechtsbrononderdelen, bij verdere ontwikkeling van het VHP zal dit kunnen gebeuren aan de hand van het VHP zelf

Meetfrequentie	Recurrent, telkens als er een BVR wordt aangenomen
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	**Aantal einduitspraken RVVB in een werkjaar**
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Vergunningsbetwistingen volledig wordt afgesloten.
Bron	STEFFI
Meetfrequentie	Werkjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	**Aantal einduitspraken Handhavingscollege in een werkjaar**
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van het Handhavingscollege volledig wordt afgesloten.
Bron	STEFFI
Meetfrequentie	Werkjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	**Aantal einduitspraken RSTVB in een werkjaar**
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen volledig wordt afgesloten.
Bron	STEFFI
Meetfrequentie	Werkjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	**Afhandelingssnelheid RVERKB in een werkjaar**
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet de afhandelingssnelheid RVERKB in een werkjaar, ofwel het percentage van uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen binnen de wettelijk gestelde termijn is afgehandeld.
Bron	STEFFI
Meetfrequentie	Werkjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag